

Ven. Members of the Sangha, Ven. Theras
Valued Upasaka, valued Upasika

This is a Work Edition!

1.Edition 24.07.2021

Do not share it further except for editing and working purposes within the
transcription project on sangham.net.

Only for personal use.

If you find any mistake or like to join the merits please feel invited to join
here: <http://sangham.net/index.php/board,85.0.html>

or Upasika Norum on sangham.net

Anumodana!

សូមថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះសង្ឃ,
ជំរាបសួរឧបាសក និងឧបាសិកាទាំងអស់

នេះគឺជាសេចក្តីព្រាងច្បាប់ការបោះពុម្ពផ្សាយ!

1.Edition 24.07.2021

សូមកុំចែករំលែកបន្ថែមទៀត ប្រសិនបើមិនមែនសម្រាប់ការកែសម្រួលនៅ sangham.net

និងកិច្ចការនេះ។

សូមគិតថាលោកអ្នកត្រូវបានអញ្ជើញដើម្បីចូលរួមបុណ្យកុសលនេះ និងសូមប្រាប់ពួកយើងអំពី

កំហុស និងប្រើវេទិកានេះ : <http://sangham.net/index.php/board,85.0.html>

ឬប្រាប់ឧបាសិកា Norum នៅលើ sangham.net

សូមអនុមោទនា!

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន សត្តមភាគ

ភាគទី១០០

អនុលោមទុកប្បដ្ឋាន ខាងដើម

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ។

ហេតុទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១] ធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺអទោសៈ អមោហៈ អាស្រ័យនូវអលោភៈ អលោភៈ អមោហៈ អាស្រ័យនូវអទោសៈ អលោភៈ អទោសៈ អាស្រ័យនូវអមោហៈ មោហៈ អាស្រ័យនូវលោភៈ លោភៈ អាស្រ័យនូវមោហៈ មោហៈ អាស្រ័យនូវទោសៈ ទោសៈ អាស្រ័យនូវមោហៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិៗបេ។ ធម៌មិនមែន ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ក្នុង ខណៈនៃបដិសន្ធិៗបេ។ ធម៌ជាហេតុក្តី ធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យ នូវធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ គឺអទោសៈក្តី អមោហៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវ អលោភៈ។ បណ្ឌិតគប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ មោហៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី

ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវលោកៈ។ បេ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ បេ។ ធម៌
មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ មិនមែន
ជាហេតុ។ បេ។ ខន្ធធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធធ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ វត្ថុអាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ មហាក្ខត១។ បេ។
ធម៌ជាហេតុអាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ
ប្បដ្ឋយ គឺពួកហេតុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ ពួកហេតុ អាស្រ័យនូវវត្ថុ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែន
ជាហេតុក្តី អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ
ប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគី ហេតុក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ
មិនមែនជាហេតុ។ បេ។ ខន្ធធក្តី ហេតុក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវ
ខន្ធធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ
នូវវត្ថុ។ ធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែនជាហេតុ
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺអទោសៈក្តី អមោហៈក្តី
អាស្រ័យនូវអលោកៈផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។ បណ្ឌិត គប្បីចងជា
ចក្កៈចុះ។ មោហៈ អាស្រ័យនូវលោកៈផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង មោហៈ
អាស្រ័យនូវទោសៈផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
អទោសៈក្តី អមោហៈក្តី អាស្រ័យនូវអលោកៈផង វត្ថុផង។ បេ។ ធម៌
មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែនជាហេតុផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី

អាស្រ័យនូវខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុផង ជាហេតុផង។ ខន្ធ២ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធ២ផង ហេតុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវវត្ថុផង ហេតុផង។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែន ជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺខន្ធ៣ក្តី អទោសៈក្តី អមោហៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុផង អលោភៈផង។ ខន្ធ២ក្តី អទោសៈក្តី អមោហៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធ២ផង អលោភៈផង។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ ខន្ធ៣ក្តី មោហៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុ ផង លោភៈផង។ ខន្ធ២។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ អទោសៈក្តី អមោហៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យនូវវត្ថុផង អលោភៈផង។

[២] ធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ ប្បដ្ឋ័យ គឺលើកតែរូបភពចេញ និយាយតែប្រស្នាថ ក្នុងអរូបភពតែ ម្យ៉ាង។ ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋ័យ គឺបដិសន្ធិ មិនមានទេ (ការណ៍នេះ) គ្រប់គ្រាន់ហើយ អាស្រ័យនូវមហាភូត១។ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប និងឧបា ទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត នេះជាសេចក្តីផ្សេងៗគ្នា។ ព្រោះអនន្តរឫ ដ្ឋ័យ សមនន្តរឫដ្ឋ័យ និងសហជាតប្បដ្ឋ័យ គឺពួកមហាភូតទាំងអស់ ដរាបដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋ័យ និស្សយប្បដ្ឋ័យ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋ័យ បុរេជាតប្បដ្ឋ័យ និងអាសេវនប្បដ្ឋ័យ ឯបដិសន្ធិ មិន

មានក្នុងបច្ច័យទាំង២ទេ។ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ និងវិបាកប្បច្ច័យ។ សេចក្តី
បំប្រែញ។ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ។

[៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុង
បច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។ បណ្ឌិត គប្បី
រាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោម។

[៤] ធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺខន្ធនក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ
នូវខន្ធទ ជាអហេតុកៈផង មិនមែនហេតុផង។ បេ។ នូវខន្ធធ... ក្នុង
ខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវ
វត្ថុ មហាភូត១។ បេ។ ពាហិរ... អាហារសមុដ្ឋាន... ឧតុសមុដ្ឋាន... របស់ពួក
អសញ្ញសត្វ។ បេ។ ធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ។

[៥] ធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវហេតុ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ។ បេ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវ

ពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ មហាក្វតទាំងអស់ (ក៏
អាស្រ័យនូវពួកនហេតុក្នុងន្ត)។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
ជាហេតុផង ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណ
ប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវហេតុផង ពួកខន្ធមិនមែន
ជាហេតុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ
បរិបូណ៌។ ព្រោះនអនន្តរប្បច្ច័យ នសមនន្តរប្បច្ច័យ នអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ និ
ងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[៦] ធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេ
ជាតប្បច្ច័យ គឺអទោសៈ អមោហៈ អាស្រ័យនូវអលោភៈ ក្នុងអរូប។
បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ មោហៈ អាស្រ័យនូវលោភៈ លោភៈ អាស្រ័យនូវ
មោហៈ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺពួកសម្បយុត្តក
ក្នុងន្ត អាស្រ័យនូវហេតុក្នុងអរូប ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវហេតុ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី
អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ
អទោសៈក្តី អមោហៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្នុងន្តក្តី អាស្រ័យនូវអលោភៈ ក្នុង
អរូប។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ មោហៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្នុងន្តក្តី
អាស្រ័យនូវលោភៈ។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។
បេ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺខន្ធន អាស្រ័យនូវខន្ធទ មិនមែន

ជាហេតុ ក្នុងអរូប។ បេ។ ខន្ធ២ អាស្រ័យនូវខន្ធ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
នូវពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ បេ។ ធម៌ជាហេតុ
អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
គឺពួកហេតុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ ក្នុងអរូប ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ។ បេ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យ
នូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺ
ខន្ធក្តី ពួកហេតុក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុ ក្នុងអរូប។ បេ។
នូវខន្ធ២។ បេ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ បេ។ ធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
ជាហេតុផង ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាត
ប្បដ្ឋយ គឺអទោសៈ អមោហៈ អាស្រ័យនូវអលោភៈផង ពួកសម្បយុត្តក
ក្នុងផង ក្នុងអរូប។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ មោហៈ អាស្រ័យនូវ
លោភៈផង ពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ក្នុងអរូប។ បណ្ឌិតគប្បីចងជាចក្កៈ
ចុះ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ បេ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
ជាហេតុផង ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាត
ប្បដ្ឋយ ខន្ធក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុផង ហេតុផង ក្នុង
អរូប។ បេ។ នូវខន្ធ២... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធមិនមែន
ជាហេតុផង ហេតុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ បេ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី
ពួកធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែន
ជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺខន្ធក្តី អទោសៈ
ក្តី អមោហៈក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុផង អលោភៈផង ក្នុង

អរូប។ បេ។ នូវខន្ធ២...។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ ខន្ធ៣ក្តី មោហៈក្តី
អាស្រ័យនូវខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុផង លោភៈផង។ បណ្ឌិតគប្បីចងជា
ចក្កៈចុះ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ បេ។

[៧] ធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបច្ឆាជាត
ប្បដ្ឋយ។ ...ព្រោះនអាសេវនប្បដ្ឋយ។

[៨] ធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នកម្មប្បដ្ឋយ គឺសម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យនូវហេតុ។ ធម៌មិនមែន
ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្ប
ដ្ឋយ គឺសម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យនូវពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ ពា
ហិរ... អាហារសមុដ្ឋាន... ឧតុសមុដ្ឋាន...។ នហេតុធម៌ អាស្រ័យនូវហេតុ
ធម៌ និងនហេតុធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺសម្បយុត្តក
ចេតនា អាស្រ័យនូវហេតុផង ពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង។

[៩] ធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាក
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[១០] ធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនអាហារប្បដ្ឋយ គឺពាហិរ... ឧតុសមុដ្ឋាន... មហាភូត៣
អាស្រ័យនូវមហាភូត១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ។ បេ។ កដក្តារូប ឧបាទារូប
អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។

[១១] ... ព្រោះនតន្ត្រីយប្បថ្មយ គឺពាហិរ... អាហារសមុដ្ឋាន...
ឧតុសមុដ្ឋាន មហាភូត១។ហេ។ ឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត រូប
ជីវិតិន្ត្រីយ អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត របស់ពួកអសញ្ញសត្វ។

[១២] ...ព្រោះនឈានប្បថ្មយ គឺខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយបញ្ញវិញ្ញាណ។ហេ។
ពាហិរ... អាហារសមុដ្ឋាន... ឧតុសមុដ្ឋាន... របស់ពួកអសញ្ញសត្វ។ហេ។

[១៣] ... ព្រោះនមគ្គប្បថ្មយ គឺអាស្រ័យនូវខន្ធ១ ជាអហេតុកៈ និងជាន
ហេតុ។ហេ។ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ... ពាហិរ... អាហារសមុដ្ឋាន...
ឧតុសមុដ្ឋាន... របស់ពួកអសញ្ញសត្វ។ហេ។ ព្រោះនសម្បយុត្តប្បថ្មយ និ
ងនវិប្បយុត្តប្បថ្មយ គឺអរូប បញ្ហានុៈឯង ប្រហែលគ្នានឹងនបុរេជាតប្បថ្ម
យ។ ព្រោះនោនត្តិប្បថ្មយ និងនោវិតតប្បថ្មយ។

[១៤] ក្នុងនហេតុប្បថ្មយ មានវារៈ២ ក្នុងនអារម្មណប្បថ្មយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បថ្មយ មានវារៈ៤ ក្នុងនអនន្តរប្បថ្មយ មានវារៈ៣ ក្នុងន
សមនន្តរប្បថ្មយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បថ្មយ មានវារៈ៣ ក្នុងន
ឧបនិស្សយប្បថ្មយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បថ្មយ មានវារៈ៤ ក្នុងនប
ច្ឆាជាតប្បថ្មយ មានវារៈ៤ ក្នុងនអាសេវនប្បថ្មយ មានវារៈ៤ ក្នុងនកម្ម
ប្បថ្មយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បថ្មយ មានវារៈ៤ ក្នុងនអាហារប្បថ្មយ
មានវារៈ១ ក្នុងនតន្ត្រីយប្បថ្មយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បថ្មយ មាន
វារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បថ្មយ មានវារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បថ្មយ មានវារៈ៣

ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោ
វិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

[១៥] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងន
អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។ សេចក្តី
បំប្រួញ។... ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោ
វិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ។

[១៦] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងនអនន្តរ
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ២។ សេចក្តីបំប្រួញ។... ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុង
វិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនតន្ត្រីយប្បដ្ឋ
យ មានវារៈ២ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២។ សេចក្តីបំប្រួញ។... ក្នុងនអវិតតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ២។

ចប់ បច្ចុនីយានុលោម។

ឯសហជាតិវារៈ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ បច្ច័យវារៈ និងនិស្ស័យវារៈ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ កាលពួកមហាភូត សម្រេចហើយ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើបញ្ហាថា (ពួកខន្ធ) ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ឯអាយតនៈ៥ បានក្នុង អនុលោម និងបច្ច័យនិយៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ (បញ្ហា) យ៉ាងនោះ ដែរ។ សំសង្ការៈ និងសម្បយុត្តវារៈ ចប់បរិបូណ៌ហើយ រូបមិនមានទេ មានតែអរូបម្យ៉ាង។

បញ្ហាវារៈ

[១៧] ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ អលោភៈ ជាបច្ច័យនៃអទោសៈ និងអមោហៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ។ បណ្ឌិតគប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ លោភៈ ជាបច្ច័យនៃមោហៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ទោសៈ ជាបច្ច័យនៃមោហៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ បេ។ ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ បេ។ ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ ធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ អលោភៈ ជាបច្ច័យនៃអទោសៈផង អមោហៈផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ។ បណ្ឌិត គប្បីចងជា ចក្កៈចុះ។ លោភៈ (ជាបច្ច័យ) នៃមោហៈ។ បេ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ បេ។

[១៨] ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ប្រារព្ធនូវហេតុ ទើបកើតឡើង។ ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ ប្រារព្ធនូវហេតុ ទើបកើតឡើង។ ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ផង ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុក្តី ពួក សម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ប្រារព្ធនូវហេតុ ទើបកើតឡើង។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺបុគ្គលឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ពិចារណានូវកុសលនោះ ពិចារណានូវ កុសលទាំងឡាយ ដែលសន្សំល្អហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញអំពីឈាន ពិចារណានូវឈាន ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ពិចារណានូវមគ្គ និង ផល... នូវនិព្វាន... និព្វាន ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ វោ ទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណានូវ ពួកហេតុ គឺកិលេសដែលលះបង់ហើយ ពួកកិលេសដែលសង្កត់សង្កិន ហើយ... ដឹងនូវពួកកិលេស ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន នូវ ចក្ខុ...។ បេ។ នូវវត្ថុ... ឃើញច្បាស់នូវពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ ថាមិន ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន។ បេ។ ទោមនស្សកើតឡើង ឃើញរូបដោយ ទិព្វចក្ខុ ឮសំឡេងដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល អ្នក ប្រកបដោយនហេតុចិត្ត (ចិត្តមិនមែនជាហេតុ) ដោយចេតោបរិយញ្ញា ណ អាកាសានញ្ញាយតនកិរិយា (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនកិរិយា អាកិញ្ញញ្ញាយតនកិរិយា (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកិរិយា

រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ។ ហេ។ ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ
នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ ជា
បច្ច័យនៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធាណ៍ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុ
ស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបតញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណ៍ប្ប
ច្ច័យ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយអារម្មណ៍ប្ប
ច្ច័យ គឺបុគ្គលឲ្យទាន... ការពិចារណា គឺដំណើរទី១ មិនមានទេ
រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ។ ហេ។ ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
នៃកាយវិញ្ញាណ ពាក្យដូច្នោះនេះ មិនមានទេ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជា
បច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័
យ គឺបុគ្គលឲ្យទាន សីល... ឧបោសថកម្ម... ពិចារណានូវកុសលនោះ ពួក
ហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ប្រារព្ធនូវអំពើនោះ ទើបកើតឡើង។
បុគ្គលអ្នកបិតនៅក្នុងកុសលកម្មនោះៗ គប្បីធ្វើធម៌នេះ ឲ្យដូចគ្នានឹង
ដំណើរទី២ដែរ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ជាហេតុ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុ ប្រារព្ធនូវហេតុផង
នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ទើបកើតឡើង។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌
មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណ៍ប្ប
ច្ច័យ គឺពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ ប្រារព្ធនូវហេតុផង នូវពួកសម្បយុត្តក
ក្ខន្ធផង ទើបកើតឡើង។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី
ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ដោយអារម្មណ៍

ប្បដ្ឋិយ គឺពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ប្រារព្ធនូវហេតុផង នូវពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ទើបកើតឡើង។

[១៩] ធម៌ជាហេតុ ជាបដ្ឋិយនៃធម៌ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បដ្ឋិយ បាន
ដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺពួកហេតុ
ធ្វើនូវហេតុ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ
អធិបតិជាហេតុ ជាបដ្ឋិយនៃពួកសម្បយុត្តកហេតុ ដោយអធិបតិប្បដ្ឋិ
យ។ ធម៌ជាហេតុ ជាបដ្ឋិយនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បដ្ឋិ
យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺពួ
កនហេតុក្ខន្ធ ធ្វើនូវហេតុ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង។ ឯសហជាតា
ធិបតិ ជាបដ្ឋិយនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអធិបតិប្បដ្ឋិយ។ ធម៌ជាហេតុ ជាបដ្ឋិយនៃធម៌ជាហេតុផង ធម៌
មិនមែនជាហេតុផង ដោយអធិបតិប្បដ្ឋិយ បានដល់អារម្មណាធិបតិ
និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តក
ក្ខន្ធក្តី ធ្វើនូវហេតុ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ
អធិបតិធម៌ជាហេតុ ជាបដ្ឋិយនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកហេតុផង
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បដ្ឋិយ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ
ជាបដ្ឋិយនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បដ្ឋិយ បានដល់អារម្ម
ណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺពាក្យថា ឲ្យទាន
បណ្ឌិតភ្ញីឲ្យពិស្តារ ដរាបដល់ពួកនហេតុកក្ខន្ធ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ
អធិបតិ មិនមែនជាហេតុ ជាបដ្ឋិយ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួក

ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជា
បច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ
និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺបុគ្គលឲ្យទាន... វត្តក្តី ពួកខន្ធ
មិនមែនជាហេតុក្តី មានត្រឹមណា សេចក្តីបំប្រួញ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ
ត្រឹមនោះចុះ។ សហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ
ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ដោយអធិបតិប្ប
ច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ
បុគ្គលឲ្យទាន សីល... ឧបោសថកម្ម... ធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព
ហើយពិចារណា ពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុក្តី ពួកហេតុក្តី ធ្វើនូវកុសល
នោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង (ពិចារណា) នូវកុសលទាំងឡាយ
ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន វត្តក្តី ពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុក្តី
មានត្រឹមណា បណ្ឌិតគប្បីធ្វើត្រឹមនោះចុះ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ
អធិបតិ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួក
ហេតុផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ពួកធម៌
ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺពួកហេតុ ធ្វើនូវហេតុ និងពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌
មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ ធ្វើនូវហេតុ និង

ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធឱ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី
ពួកធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែន
ជាហេតុផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺពួកហេតុ
ក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ធ្វើនូវហេតុ និងពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធឱ្យជាទី
គោរព ទើបកើតឡើង។

[២០] ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួក
ហេតុមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកហេតុក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ ធម៌
ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួក
ហេតុមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុក្រោយៗ ដោយអនន្តរ
ប្បច្ច័យ។ ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែន
ជាហេតុផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួក
ហេតុផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ ធម៌
មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
គឺពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ
ក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ។ សេចក្តី
បំប្រួញ។ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរ
ប្បច្ច័យ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយអនន្តរប្ប
ច្ច័យ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែន
ជាហេតុផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺនហេតុមូលកៈក្តី វារៈ៣ក្តី
ដូចគ្នានឹងវារៈ១ដែរ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជា

បច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តីមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកហេតុក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី មុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកឧន្ធមិនមែនជាហេតុក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី មុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកហេតុផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។

[២១] ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺប្រហែលគ្នានឹងអនន្តរប្បច្ច័យដែរ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ឯបច្ច័យទាំង២នេះ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ដូចនិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុងបច្ច័យវារៈដែរ។

[២២] ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺពួកហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។

ហេ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺពួកហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ
ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ។ ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង
ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍
បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ហេ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ
ពួកហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកហេតុផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយ
ឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែន
ជាហេតុ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូប
និស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ហេ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវ
សទ្ធា ហើយឲ្យទាន។ហេ។ ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដំឡើងមានៈ
ប្រកាន់ទិដ្ឋិ សីល...។ហេ។ បុគ្គលអាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន។ហេ។
បំបែកសង្ឃ សទ្ធា។ហេ។ សេនាសនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃសទ្ធា។ហេ។ នៃសេចក្តី
ប្រាថ្នា មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ។ ធម៌មិនមែន
ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ បានដល់អារម្ម
ណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ហេ។ បកតូបនិស្ស័យ
គឺនូវសទ្ធា។ហេ។ បុគ្គលអាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន។ហេ។ បំបែក
សង្ឃ សទ្ធា។ហេ។ សេនាសនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃសទ្ធា។ហេ។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា
មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ
ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ដោយ
ឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និង
បកតូបនិស្ស័យ។ហេ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ (មានសេចក្តី) ប្រហែលគ្នានឹង

ឧបនិស្សយប្បច្ច័យទី២ដែរ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែនជាហេតុ
ក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍
បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ
ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកហេតុ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជា
បច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្ម
ណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បកតូបនិស្ស័យ
គឺពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកឧន្ធមិនមែន
ជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែន
ជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និង
បកតូបនិស្ស័យ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកហេតុផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយឧបនិស្សយ
ប្បច្ច័យ។

[២៣] ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយ
បុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណ៍
បុរេជាត គឺនូវចក្ខុ។ បុគ្គលឃើញច្បាស់នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ
មិនមែនខ្លួន។ ទោមនស្សក៏កើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយ
ទិព្វចក្ខុ ព្យាប្រវត្តិ ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
ចក្ខុវិញ្ញាណ។ ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេ

ជាតប្បដ្ឋាយ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺចក្ខុយតនៈ ជាបដ្ឋាយនៃចក្ខុវិញ្ញាណ
ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋាយ។ កាយាយតនៈ ជាបដ្ឋាយនៃកាយវិញ្ញាណ
ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋាយ វត្ថុ ជាបដ្ឋាយនៃពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ ដោយ
បុរេជាតប្បដ្ឋាយ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបដ្ឋាយនៃធម៌ជាហេតុ ដោយ
បុរេជាតប្បដ្ឋាយ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណ
បុរេជាត គឺនូវចក្ខុ។ បេ។ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង។ បេ។ ទោមនស្សក៏កើតឡើង
បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ពួនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ។ ឯ
វត្ថុបុរេជាត គឺវត្ថុ ជាបដ្ឋាយនៃពួកហេតុ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋាយ។ ធម៌
មិនមែនជាហេតុ ជាបដ្ឋាយនៃធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែនជាហេតុ
ផង ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋាយ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។
អារម្មណបុរេជាត គឺនូវចក្ខុ។ បេ។ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង។ បេ។ ទោមនស្ស...
ដោយទិព្វ (ចក្ខុ)។ បេ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺវត្ថុ ជាបដ្ឋាយនៃពួកហេតុផង
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋាយ។

[២៤] ធម៌ជាហេតុ ជាបដ្ឋាយនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយបច្ឆាជាតប្ប
ដ្ឋាយ គឺពួកហេតុ ដែលកើតក្រោយ ជាបដ្ឋាយនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបដ្ឋាយនៃធម៌
មិនមែនជាហេតុ ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ គឺពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ
ដែលកើតក្រោយ ជាបដ្ឋាយនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាត
ប្បដ្ឋាយ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបដ្ឋាយ នៃ
ធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ គឺពួកហេតុក្តី ពួក

សម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ដែលកើតក្រោយ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។

[២៥] ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ
ប្រហែលគ្នានឹងអនន្តរប្បច្ច័យដែរ។

[២៦] ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺចេតនា
មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋាន
រូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺចេតនាមិនមែនជាហេតុ
ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង ពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។
ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បាន
ដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺចេតនាមិនមែនជាហេតុ
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកហេតុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ
ចេតនាមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកហេតុ ដោយកម្មប្បច្ច័
យ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែន
ជាហេតុផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។
សហជាត គឺចេតនាមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ផង ពួកហេតុផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខ
ណិកៈ គឺចេតនាមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង ពួក
ហេតុផង ពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។

[២៧] ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អលោកៈ ជាវិបាក ជាបច្ច័យនៃអទោសៈ និងអមោហៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ។ ប្រស្នាថ ក្នុងការចែកនូវវិបាកប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

[២៨] ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយ អាហារប្បច្ច័យ គឺពួកអាហារ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃ បដិសន្ធិ កតឡិដ្ឋារាហារ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកហេតុ ដោយ អាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជា បច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺពួកអាហារ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកហេតុផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ។ បេ។

[២៩] ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺក្នុង ហេតុមូលកៈ មានវារៈតែ៣។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺពួកឥន្ទ្រិយ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ រូបជីវិតិឥន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃពួកកដ

ត្តារូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនេះចុះ។ មានតែវារៈ៩។

[៣០] ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយ
ឈានប្បច្ច័យ គឺមានតែវារៈ៣។

[៣១] ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ... ជា
បច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺក្នុងបច្ច័យទាំង២នេះ មានតែវារៈ៩។

[៣២] ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្ប
ច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួក
ហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ជា
បច្ច័យនៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ធម៌មិនមែន
ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បាន
ដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកខន្ធមិនមែន
ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួក
ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ។ ហេ
កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ

មិនមែនជាហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ។ បច្ឆាជាត គឺពួកខន្ធមិនមែន
ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ។
ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ
បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត
ជាបច្ច័យនៃពួកហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ។ ឯបុរេជាត គឺវត្ត ជាបច្ច័យ
នៃពួកហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ បាន
ដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត ជា
បច្ច័យនៃពួកហេតុផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ។
ឯបុរេជាត គឺវត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកហេតុផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី
ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ បានដល់
សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី
ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប
ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី
ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ។

[៣៣] ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋាយ គឺ
អលោភៈ ជាបច្ច័យនៃអទោសៈ និងអមោហៈ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋាយ។ បណ្ឌិត
គប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ លោភៈ ជាបច្ច័យនៃមោហៈ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋាយ។

បណ្ឌិតគប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ធម៌ជាហេតុ ជា
បច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត
និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។
ហេ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកហេតុ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ធម៌
មិនមែនជាហេតុផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺអលោភៈ ជាបច្ច័យនៃ
អទោសៈ អមោហៈ និងពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បណ្ឌិតគប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ លោភៈ ជាបច្ច័យនៃ
មោហៈ និងពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិ
ប្បច្ច័យ។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ធម៌
មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងតន្ត្រីយ។ សហជាត គឺ
ខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃខន្ធ៣ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ខន្ធ២។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ១
មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃខន្ធ៣ផង ពួកកដត្តារូបផង។ បណ្ឌិត
គប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ ពួកខន្ធជាបច្ច័យនៃវត្ថុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វត្ថុជា
បច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មហាភូត១។ ហេ។ ពាហិរៈ... អាហារ
សមុដ្ឋាន... ឧតុសមុដ្ឋាន... របស់ពួកអសញ្ញសត្វ។ ហេ។ បុរេជាត គឺនូវ
ចក្ខុ។ ហេ។ នូវវត្ថុ។ ហេ។ បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ព្រនូវសំឡេង

ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ។ បេ។ ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
កាយវិញ្ញាណ ចក្ខុយតនៈ។ បេ។ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ
ដោយអត្តិប្បច្ច័យ វត្តជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ ដោយអត្តិប្បច្ច័
យ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ កពទ្ធិដ្ឋារាហារ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដោយ
អត្តិប្បច្ច័យ រូបជីវិតិទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។
ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បាន
ដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ ជា
បច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកហេតុ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
វត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកហេតុ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ ឯបុរេជាត គឺនូវចក្ខុ។ បេ។
នូវវត្ត ថាមិនទៀង។ បេ។ ទោមនស្ស ក៏កើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប
ដោយទិព្វចក្ខុ ពួនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ វត្ត ជាបច្ច័យនៃពួក
ហេតុ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ
ផង ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និង
បុរេជាត។ សហជាត គឺខន្ធទ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃខន្ធពផង
ពួកហេតុផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ វត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកហេតុផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអត្តិ
ប្បច្ច័យ។ ឯបុរេជាត គឺនូវចក្ខុ។ បេ។ នូវវត្ត ថាមិនទៀង។ បេ។ ទោមនស្ស ក៏
កើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ពួនូវសំឡេង ដោយ
ទិព្វសោតធាតុ វត្តជាបច្ច័យនៃពួកហេតុផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង

ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជា
បច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេ
ជាត។ សហជាត គឺអលោភៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃ
អទោសៈ និងអមោហៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈចុះ។
លោភៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃមោហៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។
បណ្ឌិតគប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ អលោភៈក្តី វត្តក្តី ជា
បច្ច័យនៃអទោសៈ និងអមោហៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បណ្ឌិតគប្បីចងជា
ចក្កៈចុះ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ច័យជាត
អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សហជាត គឺខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុក្តី ហេតុក្តី ជា
បច្ច័យនៃខន្ធពផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ **បេ។**
ខន្ធ២... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ហេតុក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ
មិនមែនជាហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ សហជាត គឺពួកហេតុក្តី ពួក
មហាភូតក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ឯបច្ច័យ
ជាត គឺពួកហេតុក្តី កតឡិដ្ឋាអាហារក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្ប
ច្ច័យ។ បច្ច័យជាត គឺពួកហេតុក្តី រូបជីវិតិទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តា
រូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី
ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័
យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺខន្ធ១ មិនមែន
ជាហេតុក្តី អលោភៈក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធពផង អទោសៈផង អមោហៈផង

ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បណ្ឌិតគប្បីចងជាចក្កៈចុះ។
ខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុក្តី លោភៈក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធតាផង មោហៈផង
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បណ្ឌិតគប្បីចងជាចក្កៈចុះ។
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុក្តី អលោភៈក្តី...។ បណ្ឌិត
គប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ អលោភៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ
នៃអទោសៈផង អមោហៈផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
លោភៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃមោហៈផង ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអ
ត្ថិប្បច្ច័យ។ ...ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិតតប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយអវិតតប្បច្ច័យ។

[៣៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុង
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសមនន្តរប្ប
ច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
មានវារៈ៩ ក្នុងនិស្ស័យប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្ប
ច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុង
សម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័
យ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩

ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។ បណ្ឌិត កាលយល់តាម គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ
ចុះ។

ចប់ អនុលោម។

[៣៥] ធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌
ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ។ ធម៌
ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែន
ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកន្ត្រីប្បច្ច័យ។ ធម៌មិនមែន
ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ធម៌មិនមែន
ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ដោយ

អារម្មណ៍ប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយសហជាតប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយកម្ម
ប្បដ្ឋិយ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបដ្ឋិយនៃ
ធម៌ជាហេតុ ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយសហជាតប្បដ្ឋិយ ជា
បដ្ឋិយ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋិយ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែន
ជាហេតុក្តី ជាបដ្ឋិយនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋិយ ជា
បដ្ឋិយ ដោយសហជាតប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋិយ ជា
បដ្ឋិយ ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋិយ។ ពួកធម៌ជាហេតុក្តី ពួកធម៌មិនមែន
ជាហេតុក្តី ជាបដ្ឋិយនៃធម៌ជាហេតុផង ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ដោយ
អារម្មណ៍ប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយសហជាតប្បដ្ឋិយ ជាបដ្ឋិយ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋិយ។

[៣៦] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៩។
សេចក្តីបំប្រួញ។ ក្នុងនោអវិគតប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៩។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់
យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ឆនីយៈ។

[៣៧] ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋិយ... ក្នុងន
អធិបតិប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣ ក្នុងននន្តរៈប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣ ក្នុងនសម
នន្តរៈប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋិយ មានវារៈ១ ក្នុងន
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ... ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋិយ

មានវារៈ៣ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៣ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ៣។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ។

[៣៨] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុង
អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងសមនន្តរប្ប
ដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងអា
សេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងតន្ត្រីយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្ត
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ៣ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអវិ
តតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម។

ចប់ ហេតុទុកៈ។

សហេតុកុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៩] សហេតុកធម៌ (ធម៌ប្រកបដោយហេតុ) អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវសហេតុកក្ខន្ធទ ខន្ធធ អាស្រ័យនូវខន្ធធ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ អហេតុកធម៌ (ធម៌មិន មានហេតុ) អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវ សហេតុកក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យ នូវអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ មហាភូត៣ អាស្រ័យនូវមហាភូត១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ សហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវអហេតុកធម៌ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួក សហេតុកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវវត្ថុ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី អាស្រ័យ នូវអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកសម្បយុត្តក ក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវវត្ថុ កដត្តារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ សហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុក

ធម៌ និងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺខន្ធនា
អាស្រ័យនូវខន្ធទ្រង់ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ
នូវខន្ធទ្រង់... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ខន្ធនា អាស្រ័យនូវសហេតុកក្ខន្ធទ្រង់ និងវត្ថុ
នូវខន្ធទ្រង់...។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ និងអហេតុកធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួក
សហេតុកក្ខន្ធទ្រង់ និងពួកមហាភូត ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធទ្រង់
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ។ សហេតុកធម៌ក្តី
អហេតុកធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ និងអហេតុកធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺខន្ធនាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវ
ខន្ធទ្រង់ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ នូវខន្ធទ្រង់...
ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ខន្ធនា អាស្រ័យនូវសហេតុកក្ខន្ធទ្រង់ និងវត្ថុ នូវខន្ធទ្រង់...
កដត្តារូប អាស្រ័យនូវពួកសហេតុកក្ខន្ធទ្រង់ និងពួកមហាភូត។

[៤០] សហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បដ្ឋ័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវសហេតុកក្ខន្ធទ្រង់ នូវខន្ធទ្រង់... ក្នុងបដិ
សន្ធិក្ខណៈ...។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋ័យ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធទ្រង់ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។
សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋ័យ គឺខន្ធនាក្តី មោហៈក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ្រង់
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ នូវខន្ធទ្រង់...។ អហេតុកធម៌

អាស្រ័យនូវអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា
អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកអហេតុក
ក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវវត្ថុ។ សហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវអហេតុកធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវ
មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ
ពួកសហេតុកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវវត្ថុ។ សហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុក
ធម៌ និងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា
អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ
នូវខន្ធធ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ខន្ធនា អាស្រ័យនូវសហេតុកក្ខន្ធទ និងវត្ថុ
នូវខន្ធធ...។

[៤១] សហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អធិបតិប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវសហេតុកក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ...។
អហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្ប
ច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ។ សហេតុកធម៌ក្តី
អហេតុកធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិ
ប្បច្ច័យ គឺខន្ធនាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវសហេតុកក្ខន្ធទ នូវ
ខន្ធធ...។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អធិបតិប្បច្ច័យ គឺមហាភូត១... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវ
ពួកមហាភូត។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ និងអហេតុក

ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវ
ពួកសហេតុកក្ខន្ធ និងពួកមហាភូត។

[៤២] អហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអនន្តរ
ប្បច្ច័យ។ ...ព្រោះសមនន្តរប្បច្ច័យ។

[៤៣] ...ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺសហេតុកក្ខន្ធ១... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខ
ណៈ...។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
សហជាតប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ
មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ ក្នុងបដិ
សន្ធិក្ខណៈ...។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺខន្ធពក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវសហេតុកក្ខន្ធ១ នូវខន្ធ២... ខន្ធពក្តី មោហៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន
រូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ នូវ
ខន្ធ២... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវអហេតុកធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺខន្ធពក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធ១ នូវខន្ធ២... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវ
មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ
វត្ត អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ត មហាភូត១។ ហេ។ ពាហិរៈ...
អាហារសមុដ្ឋាន... ឧតុសមុដ្ឋាន... មហាភូត១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ។ ហេ។

សហេតុករណ៍ អាស្រ័យនូវសហេតុករណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្ប
ច្ច័យ គឺប្រស្នាដនេះ ដូចគ្នានឹងហេតុប្បច្ច័យដែរ មិនផ្សេងគ្នាទេ។

[៤៤] សហេតុករណ៍ អាស្រ័យនូវសហេតុករណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវសហេតុកក្ខន្ធទ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខ
ណៈ...។ អហេតុករណ៍ អាស្រ័យនូវសហេតុករណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងបដិ
សន្ធិក្ខណៈ វត្ត អាស្រ័យនូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ។ សហេតុករណ៍ក្តី អហេតុក
រណ៍ក្តី អាស្រ័យនូវសហេតុករណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធនា មោហៈក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ នូវខន្ធទ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ខន្ធនា វត្តក្តី អាស្រ័យនូវសហេតុ
កក្ខន្ធទ នូវខន្ធទ...។ អហេតុករណ៍ អាស្រ័យនូវសហេតុករណ៍ ទើប
កើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវសហេតុកក្ខន្ធទ នូវ
ខន្ធទ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ខន្ធនា វត្តក្តី អាស្រ័យនូវសហេតុកក្ខន្ធទ
អាស្រ័យនូវខន្ធទ... សេចក្តីបំប្រួញ ដរាបដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ សហេតុក
រណ៍ អាស្រ័យនូវសហេតុករណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវវត្ត។
សហេតុករណ៍ អាស្រ័យនូវសហេតុករណ៍ និងអហេតុករណ៍ ទើប
កើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលច្រឡំ

ដោយវិចិត្រកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ នូវខន្ធធ្រ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ខន្ធធ្រ អាស្រ័យនូវសហេតុកក្ខន្ធទ្រ និងវត្ថុ នូវខន្ធធ្រ...។

[៤៥] សហេតុកក្ខន្ធទ្រ អាស្រ័យនូវសហេតុកក្ខន្ធទ្រ ទើបកើតឡើង ព្រោះនិស្សយប្បច្ច័យ។ ...ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ អាសេវនប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ និងមគ្គប្បច្ច័យ។ ឈានប្បច្ច័យក្តី មគ្គប្បច្ច័យក្តី ដូចគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ពួកមហាភូត ជាខាងក្រៅ មិនមានទេ។ ...ព្រោះសម្បយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្ថិប្បច្ច័យ នត្ថិប្បច្ច័យ វិតតប្បច្ច័យ និងអវិតតប្បច្ច័យ។

[៤៦] ក្នុងសហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៦

ក្នុងវិគតប្បថ្មយ មានវារៈ៦ ក្នុងអវិគតប្បថ្មយ មានវារៈ៩។ បណ្ឌិតគប្បី
រាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោម។

[៤៧] អហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះន
ហេតុប្បថ្មយ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ អាស្រ័យ
នូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ។ អហេតុកធម៌
អាស្រ័យនូវអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្មយ ខន្ធពក្កិ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ អាស្រ័យនូវអហេតុកក្នុន្ធ១ នូវខន្ធធ២... ក្នុងបដិសន្ធិក្នុ
ណៈ ពួកអសញ្ញសត្វ មានដរាបណា បណ្ឌិតគប្បីធ្វើនូវធម៌ទាំងអស់ ដរាប
នោះដែរ។

[៤៨] អហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះន
អារម្មណប្បថ្មយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកសហេតុកក្នុន្ធ ក្នុងបដិ
សន្ធិក្នុណៈ...។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអារម្មណប្បថ្មយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកអហេតុកក្នុន្ធ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្នៈ ក្នុងបដិសន្ធិក្នុណៈ វត្ត អាស្រ័យនូវពួកខន្ធមហាភូត១...។ សេចក្តី
បំប្រួញ។ (មហាភូត) ១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ...។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យ
នូវសហេតុកធម៌ និងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បថ្ម
យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកសហេតុកក្នុន្ធ និងពួកមហាភូត

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ។

[៤៩] សហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះន
អធិបតិប្បច្ច័យ គឺ (បច្ច័យទាំងឡាយ) ដូចគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុង
អនុលោមដែរ។ ...ព្រោះនអនន្តរប្បច្ច័យ នសមនន្តរប្បច្ច័យ នអញ្ញមញ្ញ
ប្បច្ច័យ និងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[៥០] សហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុ
រេជាតប្បច្ច័យ គឺក្នុងអរូប ខន្ធនា អាស្រ័យនូវសហេតុកក្ខន្ធទ ក្នុងបដិ
សន្ធិក្ខណៈ នូវសហេតុកក្ខន្ធ...។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺក្នុងអរូប មោហៈ ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយ
វិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកសហេតុក
ក្ខន្ធ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវ
សហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺក្នុងអរូប
ខន្ធនាក្តី មោហៈក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈ នូវខន្ធទ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវ
អហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺក្នុងអរូប នូវអ
ហេតុកក្ខន្ធទ... នូវខន្ធទ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកអហេតុកក្ខន្ធ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយ

ឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ... ពួកអសញ្ញសត្វ មានដរាបណា សេចក្តីពិស្តារ
ក៏មានដរាបនោះដែរ។ សហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវអហេតុកធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បថ្មយ គឺក្នុងអរូប ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
អាស្រ័យនូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងបដិ
សន្ធិក្ខណៈ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវវត្ថុ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុក
ធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បថ្មយ
គឺក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវវត្ថុ កដត្តារូប
អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ សហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ និង
អហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បថ្មយ គឺក្នុងអរូប ខន្ធនា
អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ
នូវខន្ធធ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ខន្ធនា អាស្រ័យនូវសហេតុកក្ខន្ធទ និងវត្ថុ
នូវខន្ធធ...។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ និងអហេតុកធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បថ្មយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវ
ពួកសហេតុកក្ខន្ធ និងពួកមហាភូត ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួក
ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ។ សហេតុក
ធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ និងអហេតុកធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បថ្មយ គឺក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ខន្ធនា អាស្រ័យ
នូវសហេតុកក្ខន្ធទ និងវត្ថុ នូវខន្ធធ... កដត្តារូប អាស្រ័យនូវពួកសហេតុ
កក្ខន្ធ និងពួកមហាភូត។

[៥១] សហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនប
ច្ចាជាតប្បដ្ឋយ។ ...ព្រោះនអាសេវនប្បដ្ឋយ។

[៥២] ...ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺសហេតុកចេតនា អាស្រ័យនូវពួកសហេតុ
កក្ខន្ធ។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នកម្មប្បដ្ឋយ គឺអហេតុកចេតនា អាស្រ័យនូវពួកអហេតុកក្ខន្ធ ពាហិរៈ...
អាហារសមុដ្ឋាន... ឧតុសមុដ្ឋាន...។ សហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវអហេតុក
ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺសម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យ
នូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ សហេតុកធម៌
អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ និងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋ
យ គឺសម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ។

[៥៣] ...ព្រោះនវិបាកប្បដ្ឋយ គឺបដិសន្ធិ មិនមានទេ។

[៥៤] អហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះន
អាហារប្បដ្ឋយ។ ...ព្រោះនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ នឈានប្បដ្ឋយ នមគ្គប្បដ្ឋយ
និងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ។

[៥៥] សហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិ
ប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺក្នុងអរូប នូវសហេតុកក្ខន្ធ១...។ បេ។ អហេតុកធម៌
អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺក្នុង
អរូប មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួក

ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុក
ធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បធិយ
គឺក្នុងអរូប ខន្ធកត្តិ មោហៈក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយ
វិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ នូវខន្ធ២...។ អហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវ
អហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បធិយ គឺក្នុងអរូប ខន្ធក
អាស្រ័យនូវអហេតុកក្នុងខន្ធ១ នូវខន្ធ២...។ សហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវ
អហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បធិយ គឺក្នុងអរូប ពួក
សម្បយុត្តកក្នុង អាស្រ័យនូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ។ សហេតុកធម៌ អាស្រ័យនូវសហេតុកធម៌ និងអហេតុកធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បធិយ គឺក្នុងអរូប ខន្ធក អាស្រ័យនូវខន្ធ១
ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ នូវខន្ធ២...។ ...
ព្រោះនោនត្តិប្បធិយ និងនោវិតតប្បធិយ។

[៥៦] ក្នុងនហេតុប្បធិយ មានវារៈ២ ក្នុងនអារម្មណប្បធិយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បធិយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បធិយ មានវារៈ៣ ក្នុងន
សមនន្តរប្បធិយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បធិយ មានវារៈ៣ ក្នុងន
ឧបនិស្សយប្បធិយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បធិយ មានវារៈ៩ ក្នុងនបច្ចា
ជាតប្បធិយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បធិយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្ប
ធិយ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិបាកប្បធិយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាហារប្បធិយ
មានវារៈ១ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បធិយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បធិយ មាន
វារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បធិយ មានវារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បធិយ មានវារៈ៣

ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោ
វិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

[៥៧] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងន
អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនសម
នន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងន
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនប
ច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្ម
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋ
យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ
ចុះ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ។

[៥៨] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងអនន្តរ
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់
សុទ្ធតែមានវារៈ២ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុង
មគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋ
យ មានវារៈ២។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ចុនីយានុលោម។

សហជាតិវារៈ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

បច្ចុយវារៈ

[៥៩] សហេតុកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ មូលនៃសហេតុកៈ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ អហេតុក ធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកធម៌... គឺ (មូលនៃអហេតុកៈ) ប្រហែលគ្នានឹង បដិច្ចវារៈដែរ។ សហេតុកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺពួកសហេតុកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ពួកសម្បយុត្តក ក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប ច្ច័យ គឺពួកសហេតុកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងពួកមហាភូត ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខ ណៈ នឹងវត្ថុ...។ សហេតុកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកធម៌ផង និង អហេតុកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែក នឹងសហេតុកក្ខន្ធទ្រង់ និងវត្ថុផង និងខន្ធធ្រង... ខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹង ខន្ធទ្រង់ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងមោហៈផង និងខន្ធធ្រង... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ អហេតុកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុក

ធម៌ផង និងអហេតុកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកសហេតុកក្ខន្ធផង និងពួកមហាភូត
ផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង និងមោហៈផង ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ សហេតុក
ធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកធម៌ផង និងអហេតុក
ធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹង
សហេតុកក្ខន្ធទផង និងវត្ថុផង និងខន្ធធ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក
នឹងពួកសហេតុកក្ខន្ធផង និងពួកមហាភូតផង ខន្ធនាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន
រូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង
និងមោហៈផង និងខន្ធធ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹង
សហេតុកក្ខន្ធទផង និងវត្ថុផង និងខន្ធធ... កដត្តារូប ពឹងផ្អែកនឹងពួក
សហេតុកក្ខន្ធផង និងពួកមហាភូតផង។

[៦០] សហេតុកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកក្ខន្ធទ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខ
ណៈ...។ អហេតុកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។
សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាក្តី មោហៈក្តី ពឹងផ្អែកនឹង
ខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និងខន្ធធ...។

អហេតុកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ
ប្បច្ច័យ គឺនឹងអហេតុកក្ខន្ធទ... និងខន្ធទ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកខន្ធ
ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ
ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ ពួកអហេតុកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។
សហេតុកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ
ប្បច្ច័យ គឺពួកសហេតុកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ពឹងផ្អែកនឹងមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ ក្នុងបដិ
សន្ធិក្ខណៈ...។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុក
ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយ
វិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈក្តី មោហៈក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ សហេតុកធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកធម៌ផង និងអហេតុកធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺខន្ធទ ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកក្ខន្ធទផង និងវត្ថុ
ផង ខន្ធទ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្នៈផង និងមោហៈផង និងខន្ធទ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ អហេតុក
ធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកធម៌ផង និងអហេតុកធម៌ផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្នៈ ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្នៈផង និងវត្ថុផង។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹង
សហេតុកធម៌ផង និងអហេតុកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ
ប្បច្ច័យ គឺខន្ធទក្តី មោហៈក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយ

វិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នះផង និងវត្តផង ខន្ធបក្សី មោហៈក្តី ពឹងផ្អែក
នឹងខន្ធបក្សី។

[៦១] សហេតុកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អធិបតិប្បច្ច័យ ប្រស្នាទាំង៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
ដដែល។

[៦២] សហេតុកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អនន្តរឃ្យច្ច័យ។... ព្រោះសមនន្តរឃ្យច្ច័យ។

[៦៣] ... ព្រោះសហជាតឃ្យច្ច័យ មានវារៈ៣ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈ
ដែរ។ អហេតុកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
សហជាតឃ្យច្ច័យ គឺខន្ធបក្សី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុក
ក្ខន្ធទ ខន្ធបក្សី... តាំងពីបដិសន្ធិ ដរាបដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ចក្ខុវិញ្ញាណ
ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ ពួក
អហេតុកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ សហេតុកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុក
ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតឃ្យច្ច័យ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែក
នឹងវត្ថុ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងមោហៈ ដែលច្រឡំដោយ
វិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នះ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ សហេតុកធម៌ក្តី
អហេតុកធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
សហជាតឃ្យច្ច័យ គឺពួកសហេតុកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី

ពឹងផ្អែកនឹងមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ នឹងវត្ថុ...។ សហេតុកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកធម៌ផង និងអហេតុកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកក្ខន្ធទ័យផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធធ្ម... ខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ័យ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង និងមោហៈផង នឹងខន្ធធ្ម... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ អហេតុកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកធម៌ផង និងអហេតុកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកសហេតុកក្ខន្ធទ័យ និងពួកមហាភូតផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងមោហៈផង មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងវត្ថុផង។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកធម៌ផង និងអហេតុកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកក្ខន្ធទ័យផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធធ្ម... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកសហេតុកក្ខន្ធទ័យ និងពួកមហាភូតផង ខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ័យ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធធ្ម... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកសហេតុកក្ខន្ធទ័យ និងពួកមហាភូតផង ខន្ធនាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ័យ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងមោហៈផង នឹងខន្ធធ្ម... ខន្ធនាក្តី

មោហៈក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ្រង់ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
ផង នឹងវត្តផង នឹងខន្ធទ្រង់... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធទ្រង់ ពឹងផ្អែកនឹង
សហេតុកក្ខន្ធទ្រង់ នឹងវត្តផង នឹងខន្ធទ្រង់... កដត្តារូប ពឹងផ្អែកនឹងពួក
សហេតុកក្ខន្ធទ្រង់ នឹងពួកមហាភូតផង។

[៦៤] សហេតុកក្ខន្ធទ្រង់ ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកក្ខន្ធទ្រង់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។... ព្រោះអវិតតប្បច្ច័យ។

[៦៥] ក្នុងសហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុង
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងអ
វិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោម។

[៦៦] អហេតុកក្ខន្ធទ្រង់ ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកក្ខន្ធទ្រង់ ទើបកើតឡើង ព្រោះន
ហេតុប្បច្ច័យ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធទ្រង់ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។
អហេតុកក្ខន្ធទ្រង់ ពឹងផ្អែកនឹងអហេតុកក្ខន្ធទ្រង់ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុ
ប្បច្ច័យ នឹងអហេតុកក្ខន្ធទ្រង់... ក្នុងបដិសន្ធិក្នុងណៈ... ដរាបដល់ពួកអសញ្ញ
សត្វ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹង
កាយាយតនៈ ពួកអហេតុកក្ខន្ធទ្រង់ មោហៈក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ត។ អហេតុក
ក្ខន្ធទ្រង់ ពឹងផ្អែកនឹងសហេតុកក្ខន្ធទ្រង់ផង នឹងអហេតុកក្ខន្ធទ្រង់ផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា ច្រឡំ

ដោយឧទ្ធច្ចៈ ពីងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈផង នឹងវត្តផង។ សេចក្តីបំប្រែញ។

[៦៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងន
សមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុង
ននិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុង
នបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងន
អាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិបាកប្ប
ដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ
មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុង
នោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។ បណ្ឌិត
គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

[៦៨] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងន
អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនសម
នន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងន
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនប
ច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្ម

ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ ចុះ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ។

[៦៩] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងអនន្តរ ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។ សេចក្តីបំប្រួញ។... ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុង សម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម។

និស្សយវារៈ ប្រហែលគ្នានឹងបច្ចយវារៈដែរ។

សំសង្ខារៈ

[៧០] សហេតុកធម៌ ច្រឡកច្រឡំនឹងសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ច្រឡកច្រឡំនឹងសហេតុកក្ខន្ធទ និងខន្ធធ... ក្នុង បដិសន្ធិក្ខណៈ...។ សហេតុកធម៌ ច្រឡកច្រឡំនឹងអហេតុកធម៌ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំ ដោយឧទ្ធច្ចៈ ច្រឡកច្រឡំនឹងមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំ ដោយឧទ្ធច្ចៈ។ សហេតុកធម៌ ច្រឡកច្រឡំនឹងសហេតុកធម៌ផង និង

អហេតុកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា
ច្រឡកច្រឡំនឹងខន្ធទ្វ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង
និងមោហៈផង នឹងខន្ធធ្វ...។

[៧១] សហេតុកធម៌ ច្រឡកច្រឡំនឹងសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ច្រឡកច្រឡំនឹងសហេតុកក្ខន្ធទ្វ នឹងខន្ធធ្វ... ក្នុងបដិ
សន្ធិក្ខណៈ...។ អហេតុកធម៌ ច្រឡកច្រឡំនឹងសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ ច្រឡកច្រឡំនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ច្រឡកច្រឡំនឹងសហេតុកធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាក្តី មោហៈក្តី ច្រឡកច្រឡំ
នឹងខន្ធទ្វ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ នឹងខន្ធធ្វ...។
អហេតុកធម៌ ច្រឡកច្រឡំនឹងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ច្រឡកច្រឡំនឹងអហេតុកក្ខន្ធទ្វ នឹងខន្ធធ្វ...
ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ សហេតុកធម៌ ច្រឡកច្រឡំនឹងអហេតុកធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ច្រឡកច្រឡំនឹងមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈ។ សហេតុកធម៌ ច្រឡកច្រឡំនឹងសហេតុកធម៌ផង និង
អហេតុកធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា
ច្រឡកច្រឡំនឹងខន្ធទ្វ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង
និងមោហៈផង នឹងខន្ធធ្វ...។

[៧២] សហេតុកធម៌ ច្រឡកច្រឡំនឹងសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា ច្រឡកច្រឡំនឹងសហេតុកក្ខន្ធទ និង ខន្ធធ...។

[៧៣] សហេតុកធម៌ ច្រឡកច្រឡំនឹងសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអនន្តរប្បច្ច័យ... ព្រោះសមនន្តរប្បច្ច័យ និងសហជាតប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៧៤] ... ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ គឺនឹងសហេតុកក្ខន្ធទ ជាវិបាក... និង ខន្ធធ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ អហេតុកធម៌ ច្រឡកច្រឡំនឹងអហេតុក ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា ច្រឡកច្រឡំនឹងអ ហេតុកក្ខន្ធទ ជាវិបាក នឹងខន្ធធ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ ... ព្រោះឈាន ប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។... ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ។

[៧៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុង អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងសមនន្តរប្ប ច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន វារៈ៦ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៦។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងតន្ត្រីប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័ យ មានវារៈ៦។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោម។

[៧៦] អហេតុកធម៌ ច្រឡកច្រឡំនឹងសហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
ច្រឡកច្រឡំ នឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។
អហេតុកធម៌ ច្រឡកច្រឡំនឹងអហេតុកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះន
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ៣ ច្រឡកច្រឡំនឹងអហេតុកក្ខន្ធទ នឹងខន្ធធ... ក្នុង
បដិសន្ធិក្ខណៈ...។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៧៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុង
នអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិបាក
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ច្រនីយៈ។

[៧៨] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងនបុរេ
ជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអា
សេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋ
យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ចប់ អនុលោមប្បច្ច្រនីយៈ។

[៧៩] ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ព្រោះសហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងអនន្តរ
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ២។ សេចក្តីបំប្រួញ។... ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុង
វិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ
មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ចុនីយានុលោម។

សម្បយុត្តវារៈ ប្រហែលគ្នានឹងសំសង្កវារៈដែរ។

បញ្ហាវារៈ

[៨០] សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
ពួកសហេតុកហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដោយហេតុប្បដ្ឋយ
ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌
ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកសហេតុកហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃ
សហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួក
សហេតុកហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ អហេតុក
ធម៌ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌
ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ

ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ។ អហេតុកធម៌ ជា
បច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ
មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យនៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ។

[៨១] សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ
បុគ្គល ឲ្យទាន សីល... ឧបោសថកម្ម... ពិចារណានូវកុសលនោះ ពិចារណា
នូវកុសលទាំងឡាយ ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញអំពីឈាន
ពិចារណានូវឈាន ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណានូវមគ្គ
ពិចារណានូវផល នូវពួកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ... នូវពួកកិលេស
ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ... ក្នុងកាលមុន... នូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ ថាមិន
ទៀង... ទោមនស្សកើតឡើង កាលកុសល និងអកុសលរលត់ហើយ
សហេតុកវិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសល និងអកុសលនោះជាអារម្មណ៍
ពួកព្រះអរិយៈ ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយសហេតុកចិត្ត
ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញា
យតនៈ អាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ពួក
សហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃឥទ្ធិវិធាញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវា
សានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ ប្រារព្ធនូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ ទើប
កើតឡើង។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ដោយអារម្មណប្ប
ច្ច័យ គឺនូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ ថាមិនទៀង... ទោមនស្សកើតឡើង កាល

កុសល និងអកុសលរលត់ហើយ អហេតុកវិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះ
កុសល និងអកុសលនោះជាអារម្មណ៍ ពួកអហេតុកក្នុងក្តី មោហៈក្តី
ប្រារព្ធនូវពួកសហេតុកក្នុង ទើបកើតឡើង។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃ
សហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួក
ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈក្តី មោហៈក្តី ប្រារព្ធនូវ
ពួកសហេតុកក្នុង ទើបកើតឡើង។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអហេតុក
ធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃអារជ្ជនៈ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ នូវចក្ក... នូវវត្ថុ... នូវពួកអហេតុកក្នុងផង នូវមោហៈ
ផង ថាមិនទៀង... ទោមនស្ស កើតឡើង កាលកុសល និងអកុសលរលត់
ហើយ អហេតុកវិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសល និងអកុសលនោះជា
អារម្មណ៍ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជា
បច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ពួកអហេតុកក្នុងក្តី មោហៈក្តី ប្រារព្ធនូវពួកអ
ហេតុកក្នុងផង នូវមោហៈផង ទើបកើតឡើង។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃសហេតុកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណានូវ
ព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណានូវពួកអហេតុកក្តីលេស
ដែលលះបង់ហើយ ក្នុងកាលមុន... នូវចក្ក... នូវវត្ថុ... នូវពួកអហេតុក
ក្នុងផង នូវមោហៈផង ថាមិនទៀង... ទោមនស្សកើតឡើង កាលកុសល
និងអកុសលរលត់ហើយ សហេតុកវិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសល និង
អកុសលនោះ ជាអារម្មណ៍ ពួកព្រះអរិយៈ ឃើញនូវរូបដោយទិព្វចក្ក ព្រះនូវ

សំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយ
អហេតុកចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកអហេតុកក្ខន្ធន ជាបច្ច័យនៃ
ឥទ្ធិវិធាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបត
ញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកសហេតុកក្ខន្ធន
ប្រារព្ធនូវពួកអហេតុកក្ខន្ធផង នូវមោហៈផង ទើបកើតឡើង។
អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈក្តី
មោហៈក្តី ប្រារព្ធនូវចក្ខុ ទើបកើតឡើង នូវសោត... នូវវត្ថុ... ពួកខន្ធដែល
ច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈក្តី មោហៈក្តី ប្រារព្ធនូវពួកអហេតុ
កក្ខន្ធផង នូវមោហៈផង ទើបកើតឡើង។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុក
ធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួកសហេតុក
ក្ខន្ធន ប្រារព្ធនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈផង
នូវមោហៈផង ទើបកើតឡើង។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ជា
បច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួកអហេតុកក្ខន្ធក្តី
មោហៈក្តី ប្រារព្ធនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ
ផង នូវមោហៈផង ទើបកើតឡើង។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ជា
បច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
គឺពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈក្តី មោហៈក្តី ប្រារព្ធ
នូវពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈផង នូវមោហៈផង
ទើបកើតឡើង។

[៨២] សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គលឲ្យទាន សីល... ឧបោសថកម្ម... ធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា អំពីឈាន... ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើនូវមគ្គ ឲ្យ ជាទីគោរព... នូវផល... ធ្វើនូវពួកសហេតុកក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយ ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺសហេតុកាធិបតិ ជាបច្ច័យនៃពួក សម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃ អហេតុកធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ សហេតុកាធិបតិ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័ យ។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺសហេតុកាធិបតិ ជា បច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ អធិបតិប្បច្ច័យ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយ អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺពួកព្រះអរិយៈ ធ្វើនូវ ព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃ គោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ... បុគ្គលធ្វើនូវពួកអហេតុកក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិកើតឡើង។

[៨៣] សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសហេតុកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកសហេតុកក្ខន្ធមុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកសហេតុកក្ខន្ធក្រោយៗ ដោយ អនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម (ជា បច្ច័យ) នៃវេទានៈ គោត្រភូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ វេទានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ មគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃផល ផល (ជាបច្ច័យ) នៃផល អនុលោម (ជា បច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល កាល ចេញអំពីនិរោធ ជាបច្ច័យនៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួក ខន្ធមុនៗ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យនៃ មោហៈក្រោយៗ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ដោយអនន្តរ ប្បច្ច័យ ចុតិចិត្ត ដែលប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃឧបបត្តិចិត្ត ដែល មិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ សហេតុកភវង្គ ជាបច្ច័យនៃ អារវ្យៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ សហេតុកភវង្គ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកភវង្គ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ផង នៃ សហេតុកធម៌ផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធមុនៗ ដែលច្រឡំដោយ វិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលច្រឡំ ដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នៃមោហៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័ យ។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ មោហៈមុនៗ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យនៃ

មោហៈក្រោយៗ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ដោយអនន្តរ
ប្បច្ច័យ ពួកអហេតុកក្ខន្ធមុនៗ ជាបច្ច័យ នៃពួកអហេតុកក្ខន្ធក្រោយៗ
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អារជ្ជនៈ ជាបច្ច័យនៃបញ្ញវិញ្ញាណ ដោយអនន្តរប្បច្ច័
យ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ
មោហៈមុនៗ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យនៃ
ពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ អហេតុកចុតិចិត្ត ជាបច្ច័យនៃសហេតុកឧបបត្តិចិត្ត
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អហេតុកភវង្គ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកភវង្គ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ ពួកអហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកវុដ្ឋានៈ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ អារជ្ជនៈ ជាបច្ច័យនៃពួកសហេតុកក្ខន្ធ ដោយអនន្តរប្ប
ច្ច័យ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺមោហៈមុនៗ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈផង នៃមោហៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អារជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នៃមោហៈ
ផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃ
សហេតុកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធមុនៗ ដែលច្រឡំដោយ
វិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ
ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។
សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ដោយ

អនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធមុនៗ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃមោហៈក្រោយៗ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃអហេតុករុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរ
ប្បច្ច័យ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ផង
នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធមុនៗ ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកធម៌ក្រោយ
ៗ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នៃមោហៈផង ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ។

[៨៤] សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
គឺប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងបដិច្ចវារៈដែរ តំណ មិនមានក្នុង
ទីនេះទេ... ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈ
ដែរ... ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺប្រហែលគ្នានឹងនិស្សយប្បច្ច័យ
ក្នុងបដិច្ចវារៈដែរ ៧តំណ មិនមានក្នុងទីនេះទេ។

[៨៥] ... ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្តបនិស្ស័យ
អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺពួក
សហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃពួកសហេតុកក្ខន្ធ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។
សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បាន
ដល់ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺពួក

សហេតុកក្ខន្ធនៃពួកអហេតុកក្ខន្ធផង នៃមោហៈផង ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ផង នៃ
អហេតុកធម៌ផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អនន្តរូបនិស្ស័យ
និងបកតូបនិស្ស័យ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺពួកសហេតុកក្ខន្ធនៃពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នៃមោហៈ
ផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូប
និស្ស័យ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺកាយិកសុខ ជាបច្ច័យនៃកាយិកសុខ
និងកាយិកទុក្ខផង នៃមោហៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
កាយិកទុក្ខ... រដូវ... ភោជន... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយិកសុខ និង
កាយិកទុក្ខផង នៃមោហៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មោហៈ ជា
បច្ច័យនៃកាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខផង នៃមោហៈផង ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ កាយិកសុខក្តី កាយិកទុក្ខក្តី រដូវក្តី ភោជនក្តី
សេនាសនៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខផង នៃ
មោហៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃ
សហេតុកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ
អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គល
អាស្រ័យនូវកាយិកសុខ ហើយឲ្យទាន។ បំបែកសង្ឃ កាយិកទុក្ខ... រដូវ
ភោជន សេនាសនៈ... អាស្រ័យនូវមោហៈ ហើយឲ្យទាន។ បំបែកសង្ឃ
កាយិកសុខក្តី។ មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ បញ្ញា និងរាគៈ។

ហេ។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។
អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ហេ។
បកតូបនិស្ស័យ គឺកាយិកសុខក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែល
ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នៃមោហៈផង ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃ
សហេតុកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អនន្តរូបនិស្ស័យ និង
បកតូបនិស្ស័យ។ហេ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយ
វិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកសហេតុកក្ខន្ធ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃ
អហេតុកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបក
តូបនិស្ស័យ។ហេ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកអហេតុកក្ខន្ធផង នៃ
មោហៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អនន្តរូប
និស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ហេ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺពួកខន្ធ ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែល
ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នៃមោហៈផង ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[៨៦] អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណបុរេជាត (គឺ បុគ្គល) នូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង... ទោមនស្ស កើតឡើង កាល កុសល និងអកុសលរលត់ហើយ អហេតុកវិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះ កុសល និងអកុសលនោះជាអារម្មណ៍ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ ចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺចក្ខុយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ វត្ថុ ជា បច្ច័យនៃពួកអហេតុកក្ខន្ធផង នៃមោហៈផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បាន ដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណបុរេជាត (គឺបុគ្គល) នូវ ចក្ខុ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង... ទោមនស្សកើតឡើង កាលកុសល និង អកុសលរលត់ហើយ សហេតុកវិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសល និង អកុសលនោះជាអារម្មណ៍ បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺវត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកសហេតុក ក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេ ជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណបុរេជាត (គឺបុគ្គល) នូវចក្ខុ... ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈក្តី មោហៈក្តី ប្រារព្ធនូវវត្ថុ ទើបកើតឡើង។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺវត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំ

ដោយវិចិត្រកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈផង នៃមោហៈផង ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋិ
យ។

[៨៧] សហេតុកធម៌ ជាបដ្ឋិយនៃអហេតុកធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋិយ
គឺពួកសហេតុកក្ខន្ធនៃកាយនេះ ដែលកើតក្រោយ ជាបដ្ឋិយនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋិយ។ អហេតុកធម៌ ជាបដ្ឋិយនៃអហេតុកធម៌ ដោយ
បច្ឆាជាតប្បដ្ឋិយ គឺពួកអហេតុកក្ខន្ធនៃកាយនេះ ដែលកើតក្រោយក្តី មោហៈក្តី ជា
បដ្ឋិយនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋិយ។ សហេតុក
ធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ជាបដ្ឋិយនៃអហេតុកធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋិ
យ គឺពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ ដែលកើត
ក្រោយក្តី មោហៈក្តី ជាបដ្ឋិយនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆា
ជាតប្បដ្ឋិយ។

[៨៨] សហេតុកធម៌ ជាបដ្ឋិយនៃសហេតុកធម៌ ដោយអាសេវនប្បដ្ឋិយ
គឺប្រហែលគ្នានឹងអនន្តរប្បដ្ឋិយដែរ។ អារជ្ជនៈក្តី ភវង្គៈក្តី មិនមានទេ ឯ
វារៈ៩ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋិយ បណ្ឌិតគប្បីរៀរចេញចុះ។

[៨៩] សហេតុកធម៌ ជាបដ្ឋិយនៃសហេតុកធម៌ ដោយកម្មប្បដ្ឋិយ បាន
ដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺសហេតុកចេតនា ជា
បដ្ឋិយនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធនៃកាយនេះ ដោយកម្មប្បដ្ឋិយ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ
សហេតុកចេតនា ជាបដ្ឋិយនៃពួកសហេតុកក្ខន្ធនៃកាយនេះ ដែលជាវិបាក ដោយ
កម្មប្បដ្ឋិយ។ សហេតុកធម៌ ជាបដ្ឋិយនៃអហេតុកធម៌ ដោយកម្មប្បដ្ឋិយ

បានដល់សហជាត និងនានាខណៈ។ សហជាត គឺសហេតុកចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណៈ គឺសហេតុកចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកអហេតុកក្ខន្ធវិបាកផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណៈ។ សហជាត គឺសហេតុកចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណៈ គឺសហេតុកចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកសហេតុកក្ខន្ធវិបាកផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺអហេតុកចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។

[៩០] សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺសហេតុកក្ខន្ធទ ដែលជាវិបាក (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធនា... ខន្ធធ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ពួកសហេតុកក្ខន្ធវិបាក ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺសហេតុកក្ខន្ធទ ដែលជាវិបាក (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធនាផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង... ខន្ធធ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺអហេតុកក្ខន្ធទ ដែលជាវិបាក (ជា

បច្ច័យ) នៃខន្ធតាមង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង... ខន្ធធ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកខន្ធជាបច្ច័យនៃវត្ថុ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ។

[៩១] សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺពួកអាហារ ជាអហេតុកៈ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ កពឡិដ្ឋារាហារ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ។

[៩២] សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺពួកឥន្ទ្រិយជាអហេតុកៈ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ... ចក្ខុន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។

[៩៣] សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺពួកអង្គឈានជាអហេតុកៈ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឈានប្បច្ច័យ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។

[៩៤] សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ៣។

[៩៥] សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺមានបញ្ហា៦ ប្រហែលគ្នានឹងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងបដិច្ចវារៈដែរ។

[៩៦] សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកសហេតុកក្ខន្ធ ជា បច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកសហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ បច្ឆាជាត គឺពួកសហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ដោយ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកអហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្ប ច្ច័យ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកអហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពួកខន្ធជាបច្ច័យនៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ បុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុជាបច្ច័យនៃពួកអហេតុកក្ខន្ធផង នៃមោហៈផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកអហេតុកក្ខន្ធក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃ

អហេតុកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។
សហជាត គឺក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ វត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកសហេតុកក្ខន្ធ ដោយ
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។ ឯបុរេជាត គឺវត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកសហេតុកក្ខន្ធ ដោយ
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ផង នៃ
អហេតុកធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ បានដល់បុរេជាត គឺវត្តជា
បច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈផង នៃ
មោហៈផង ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។ សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ជា
បច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ បានដល់សហជាត និង
បច្ច័យនៃសហជាត។ សហជាត គឺពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្នៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ
យ។ ឯបច្ច័យនៃសហជាត គឺពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ
ក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ
យ។

[៩៧] សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ គឺ
សហេតុកក្ខន្ធ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ៣... ខន្ធ២... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។
សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ បានដល់
សហជាត និងបច្ច័យនៃសហជាត។ សហជាត គឺពួកសហេតុកក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ ជាបច្ច័យនៃមោហៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ...។ ឯបច្ច័យនៃសហជាត គឺពួកសហេតុក

ក្នុង ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ សហេតុក
ធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័
យ គឺសហេតុកក្នុងខ្លួន ជាបច្ច័យនៃខន្ធសង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធទ្រង់ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជា
បច្ច័យនៃខន្ធសង នៃមោហៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអ
ត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធទ្រង់... ក្នុងបដិសន្ធិក្នុងនោះ...។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃ
អហេតុកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតិ បុរេជាតិ បច្ច័យជាតិ
អាហារ និងតន្ត្រីយ។ សហជាតិ គឺអហេតុកក្នុងខ្លួន ជាបច្ច័យនៃខន្ធសង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធទ្រង់... មោហៈ ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មានទាំងបដិសន្ធិផង។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ដរាបដល់ពួក
អសញ្ញសត្វចុះ។ បុរេជាតិ (គឺបុគ្គល) នូវចក្ខុ នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង...
ទោមនស្សកើតឡើង កាលកុសល និងអកុសលរលត់ហើយ អហេតុក
វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសល និងអកុសលនោះជាអារម្មណ៍
រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
កាយវិញ្ញាណ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជា
បច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកអហេតុក
ក្នុងផង នៃមោហៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ឯបច្ច័យជាតិ គឺពួកអហេតុក
ក្នុងក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
កតឡើងរាហារ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូបជីវិតន្ត្រីយ ជា

បច្ច័យនៃពួកកងត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃ
សហេតុកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។
សហជាត គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ វត្ត ជា
បច្ច័យនៃពួកសហេតុកក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បុរេជាត (គឺបុគ្គល) នូវ
ចក្ខុ... នូវវត្ត ថាមិនទៀង... ទោមនស្សកើតឡើង កាលកុសល និង
អកុសលរលត់ហើយ សហេតុកវិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសល និង
អកុសលនោះជាអារម្មណ៍ បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮនូវសំឡេង
ដោយទិព្វសោតធាតុ វត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកសហេតុកក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័
យ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺមោហៈ
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តក
ក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បុរេជាត គឺនូវ
ចក្ខុ... ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី
ប្រារព្ធនូវវត្ត ទើបកើតឡើង វត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយ
វិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នៃមោហៈផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។
សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយអត្ថិ
ប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺខន្ធ១ ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធ៣ ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ២... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ សហេតុកក្ខន្ធ ១ក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យ

នៃខន្ធនា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធធ...។ សហជាត គឺសហេតុកក្ខន្ធទក្ខិ វត្ថុក្ខិ
ជាបច្ច័យនៃខន្ធនា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធធ...។ សហេតុកធម៌ក្ខិ
អហេតុកធម៌ក្ខិ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត បុរេជាត បច្ច័យជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សហជាត គឺពួក
សហេតុកក្ខន្ធក្ខិ ពួកមហាភូតក្ខិ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្ខិ
មោហៈក្ខិ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងបដិ
សន្ធិក្ខណៈ ពួកសហេតុកក្ខន្ធក្ខិ ពួកមហាភូតក្ខិ ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តា
រូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ សហជាត គឺពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្ខិ វត្ថុក្ខិ ជាបច្ច័យនៃមោហៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ច័យ
ជាត គឺពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្ខិ មោហៈក្ខិ
ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ច័យជាត គឺ
ពួកសហេតុកក្ខន្ធក្ខិ កពទ្ធិង្ការាហារក្ខិ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដោយអត្ថិ
ប្បច្ច័យ បច្ច័យជាត គឺពួកសហេតុកក្ខន្ធក្ខិ រូបជិវិតិទ្រិយក្ខិ ជាបច្ច័យនៃពួក
កដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ សហេតុកធម៌ក្ខិ អហេតុកធម៌ក្ខិ ជាបច្ច័យ
នៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្ខិ មោហៈក្ខិ ជាបច្ច័យនៃខន្ធនាផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋាន
រូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ សហជាត គឺខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា

ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធតាងង មោហៈផង ដោយអត្តិ
ប្បច្ច័យ ខន្ធធ្រ...។

[៩៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុង
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអនន្តរាប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសមនន្ត
រាប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៩ ក្នុងបុរេជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងវិបាកប្ប
ច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងតន្ត្រីប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុង
សម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័
យ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោម។

[៩៩] សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌
ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ

កម្មប្បច្ច័យ។ សហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុក
ធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ អហេតុក
ធម៌ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
បុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយតន្ត្រីប្បច្ច័យ។ អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃសហេតុកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។
អហេតុកធម៌ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ សហេតុកធម៌ក្តី
អហេតុកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។
សហេតុកធម៌ក្តី អហេតុកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ។ សហេតុកធម៌ក្តី
អហេតុកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ផង នៃអហេតុកធម៌ផង
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[១០០] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ក្នុងបដ្ឋយ ទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងនោអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

[១០១] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងន អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនសម នន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងន ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦។ សេចក្តីបំប្រួញ។... ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មាន វារៈ៦។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ។

[១០២] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុង អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងសមនន្ត រប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មាន វារៈ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងវិបាកប្ប ដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងតន្ត្រីយប្បដ្ឋយ មាន

វារៈ៤ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុង
សម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋ
យ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម។

ចប់ សហេតុកទុកៈ។

ហេតុសម្បយុត្តទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១០៣] ហេតុសម្បយុត្តធម៌ (ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ) អាស្រ័យនូវ
ហេតុសម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា អាស្រ័យ
នូវខន្ធទ ជាហេតុសម្បយុត្ត នូវខន្ធធ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ហេតុ
វិប្បយុត្តធម៌ (ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយហេតុ) អាស្រ័យនូវហេតុ
សម្បយុត្តធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ជាហេតុសម្បយុត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ បណ្ឌិត
គប្បីធ្វើឲ្យពិស្តារ តាមដំណើរនេះចុះ។ ដូចសហេតុកទុកៈដែរ មិនមានការ
ធ្វើឲ្យផ្សេងគ្នាឡើយ។

ចប់ ហេតុសម្បយុត្តទុកៈ។

ហេតុសហេតុកទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១០៤] ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុផង
ប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺអទោសៈ
និងអមោហៈ អាស្រ័យនូវអលោភៈ។ បណ្ឌិតគប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ មោហៈ
អាស្រ័យនូវលោភៈ។ បណ្ឌិតគប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ អទោសៈ និងអមោហៈ
អាស្រ័យនូវអលោភៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈចុះ។
ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ
ផង ប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវហេតុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ធម៌ជាហេតុក្តី
ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី
អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺអទោសៈ និងអមោហៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យ
នូវអលោភៈ។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ មោហៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ក្តី អាស្រ័យនូវលោភៈ។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ...។ ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែ
មិនមែនជាហេតុ នូវខន្ធធ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ធម៌ជាហេតុក្តី
ប្រកបដោយហេតុក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែ
មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺហេតុអាស្រ័យនូវ

ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ...។ ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ
តែមិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែ
មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺខន្ធពាក្តី ហេតុក្តី
អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ នូវខន្ធធ...
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ធម៌ជាហេតុក្តី ដែលប្រកបដោយហេតុក្តី
អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយ
ហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ
អទោសៈ និងអមោហៈ អាស្រ័យនូវអលោភៈផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ផង។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ មោហៈ អាស្រ័យនូវលោភៈផង នូវពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ...។ ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែ
មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺខន្ធពាក្តី
អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង នូវ
ហេតុផង នូវខន្ធធ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ធម៌ជាហេតុក្តី
ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី
អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយ
ហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺ
ខន្ធពាក្តី អទោសៈ និងអមោហៈក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលប្រកបដោយ

ហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង នូវអលោកៈផង នូវខន្ធ២... ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ...។ សេចក្តីបំប្រួញ។ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនេះចុះ។

[១០៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុង
អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។ សេចក្តី
បំប្រួញ។ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ៩។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោម។

[១០៦] ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុផង
ប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយ គឺ
អទោសៈ និងអមោហៈ អាស្រ័យនូវអលោកៈ។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈ
ចុះ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ វារៈ៩ ចប់បរិបូណ៌។ ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋ
យ មានវារៈ៩។ ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។ ព្រោះនអាសេវនប្ប
ដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[១០៧] ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ
គឺសម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យនូវហេតុ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែ
មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែន
ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺសម្បយុត្តកចេតនា
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ។ ធម៌

ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុផង
ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បធូ្នយ គឺសម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យនូវ
ហេតុផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង។ ព្រោះនវិបាកប្បធូ្នយ និងន
វិប្បយុត្តប្បធូ្នយ។

[១០៨] ក្នុងនអធិបតិប្បធូ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បធូ្នយ មាន
វារៈ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បធូ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បធូ្នយ មាន
វារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្បធូ្នយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បធូ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុង
នវិប្បយុត្តប្បធូ្នយ មានវារៈ៩។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

[១០៩] ក្នុងនអធិបតិប្បធូ្នយ មានវារៈ៩ ព្រោះហេតុប្បធូ្នយ... ក្នុងនបុរេ
ជាតប្បធូ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បធូ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអា
សេវនប្បធូ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្បធូ្នយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បធូ
យ មានវារៈ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បធូ្នយ មានវារៈ៩។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់
យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ។

[១១០] ក្នុងហេតុប្បធូ្នយ មានវារៈ៩ ព្រោះនអធិបតិប្បធូ្នយ... ក្នុង
អារម្មណប្បធូ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បធូ្នយ មានវារៈ៩។ សេចក្តី
បំប្រួញ... ក្នុងអវិតតប្បធូ្នយ មានវារៈ៩។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ចុនីយានុលោម។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចុយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសង្កវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី
ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

បញ្ហាវារៈ

[១១១] ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង
ប្រកបដោយហេតុផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺអលោភៈ ជាបច្ច័យនៃ
អទោសៈ និងអមោហៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។ ធម៌
ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ
តែមិនមែនជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធន្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ធម៌
ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ជាហេតុផង
ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺអលោភៈ ជាបច្ច័យនៃអទោសៈ និងអមោហៈផង
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ បណ្ឌិតគប្បិឲ្យពិស្តារផង
ចុះ។

[១១២] ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង
ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុ កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវហេតុ។ ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

គឺពួកខន្ធដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ កើតឡើង ព្រោះ
ប្រារព្ធនូវហេតុ។ ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជា
ហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែន
ជាហេតុផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី
កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវហេតុ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែ
មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែន
ជាហេតុ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺបុគ្គលឲ្យទាន សីល... ឧបោសថកម្ម...
ពិចារណានូវកុសលនោះ ពិចារណានូវពួកកុសល ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ
ក្នុងកាលមុន ចេញអំពីឈាន ពិចារណានូវឈាន ពួកព្រះអរិយៈ ចេញ
អំពីមគ្គ ពិចារណានូវមគ្គ ពិចារណានូវផល ពិចារណានូវពួកកិលេស
ដែលលះបង់ហើយ ពិចារណានូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹង
នូវពួកកិលេស ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន នូវពួកខន្ធដែល
ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ថាមិនទៀង... ទោមនស្ស
កើតឡើង បុគ្គលដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយចិត្ត ដែល
ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ
អាកាសានញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ អាកិញ្ញញ្ញា
យតនៈ ជាបច្ច័យនៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាតនៈ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ពួក
ខន្ធដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃឥទ្ធិវិធា
ញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបគញ្ញាណ
និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយ

ហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយ
ហេតុផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺបុគ្គលឲ្យទាន... ដំណើរទី១ មិនមាន
ផ្សេងគ្នាទេ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែ
មិនមែនជាហេតុផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺបុគ្គលឲ្យទាន... ដំណើរទី១
យ៉ាងណា (ដំណើរទី២) ក៏មិនផ្សេងគ្នា យ៉ាងនោះដែរ។ ធម៌ជាហេតុក្តី
ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជា
បច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ
គឺពួកហេតុកើតឡើង ព្រោះប្រាជ្ញានូវហេតុផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ផង។ ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែ
មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែ
មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធដែលប្រកបដោយ
ហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ កើតឡើង ព្រោះប្រាជ្ញានូវហេតុផង នូវពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។ ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំង
ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង
ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង
ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង
ព្រោះប្រាជ្ញានូវហេតុផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។

[១១៣] ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ
ផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍

ធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺពួកហេតុ កើតឡើង
ព្រោះធ្វើនូវហេតុ ឲ្យជាទីគោរព។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌
ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកហេតុ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តីជាបច្ច័យ
នៃធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័
យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ
ពួកខន្ធដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ កើតឡើង ព្រោះធ្វើ
នូវហេតុឲ្យជាទីគោរព។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌ ជាហេតុក្តី
ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដោយអធិបតិប្ប
ច្ច័យ។ ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង
ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។
អារម្មណាធិបតិ គឺពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះធ្វើ
នូវហេតុឲ្យជាទីគោរព។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌ ជាហេតុក្តី
ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកហេតុ
ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែន
ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។
អារម្មណាធិបតិ គឺបុគ្គលឲ្យទាន សីល... ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើនូវកុសល
នោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ក្នុងកាលមុន... ចេញអំពីឈាន ធ្វើ

នូវឈាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើ
នូវមគ្គ ឲ្យជាទីគោរព... ធ្វើនូវផល ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា បុគ្គល
ធ្វើនូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ឲ្យជាទី
គោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យ
ជាទីគោរព ទិដ្ឋិកើតឡើង។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌ ដែល
ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ
ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័
យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ
បុគ្គលឲ្យទាន... ដូចដំណើរទី១ដែរ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌
ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្ត
កហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែន
ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទាំង
ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បាន
ដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺបុគ្គលឲ្យ
ទាន... ដូចដំណើរទី១ដែរ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌ ដែល
ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ផង នៃពួកហេតុផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ធម៌ជាហេតុក្តី
ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជា
បច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ

បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ គឺពួកហេតុ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវហេតុផង
នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ឲ្យជាទីគោរព។ ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយ
ហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បាន
ដល់អារម្មណ៍ធិបតិ គឺពួកខន្ធដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែន
ជាហេតុ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវហេតុផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ឲ្យ
ជាទីគោរព។ ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ
តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុ
ផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័
យ បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ គឺពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី
កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវហេតុផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ឲ្យជាទី
គោរព។

[១១៤] ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ជាហេតុ
ផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអនន្តរឫច្ច័យ គឺពួកហេតុមុនៗ ជា
បច្ច័យនៃពួកហេតុក្រោយៗ ដោយអនន្តរឫច្ច័យ។ ធម៌ជាហេតុក្តី
ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែ
មិនមែនជាហេតុ ដោយអនន្តរឫច្ច័យ គឺពួកហេតុមុនៗ ជាបច្ច័យនៃ
ពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយ
អនន្តរឫច្ច័យ។ ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌
ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែន

ជាហេតុផង ដោយអនន្តរឿយ គឺពួកហេតុមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកហេតុក្រោយៗផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអនន្តរឿយ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយអនន្តរឿយ គឺពួកខន្ធមុនៗ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយអនន្តរឿយ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃវោទានៈ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល កាលចេញអំពីនិរោធ ជាបច្ច័យនៃផលសមាបក្តិ ដោយអនន្តរឿយ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអនន្តរឿយ គឺពួកខន្ធមុនៗ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកហេតុក្រោយៗ ដោយអនន្តរឿយ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង ដោយអនន្តរឿយ គឺពួកខន្ធមុនៗ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកហេតុក្រោយៗផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអនន្តរឿយ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ។ មូលកធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី វារៈ៣ក្តី ដូចគ្នានឹងវារៈ១ដែរ។ ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំង

ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង
ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុមុនៗក្តី ពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកហេតុក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។
ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែន
ជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុមុនៗក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជា
បច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំង
ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង
ដែលប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ
ផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុមុនៗក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជា
បច្ច័យនៃពួកហេតុក្រោយៗផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ។

[១១៥] ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង
ប្រកបដោយហេតុផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ... ជាបច្ច័យ ដោយ
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺវារៈ៣ក្តី ពួកបច្ច័យក្តី
ដូចហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងបដិច្ចវារៈដែរ។

[១១៦] ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង
ប្រកបដោយហេតុផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍

បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺពួកហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកហេតុ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ។ ពួកហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយ ឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ។ ពួកហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកហេតុផង នៃពួក សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ។ ពួកមូលនៃពួកប្រស្នា ទាំងពីរនេះ បណ្ឌិតគប្បីសួរចុះ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយឲ្យទាន។ បញ្ចងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់នូវ ទិដ្ឋិ នូវសីល...។ អាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន។ បំបែក សង្ឃ សទ្ធា។ សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ។ ប្រស្នាទាំងពីរដ៏សេស បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ តាមហេតុនេះ ក្នុងមូលកៈ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ចុះ។ ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្ត កក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកហេតុ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ មូលទាំង២ បណ្ឌិតគប្បីសួរចុះ។ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃពួក

ខន្ធដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ បណ្ឌិតគប្បីស្មារនូវមូលផងចុះ។ ពួកហេតុក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកហេតុផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[១១៧] ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺដូចជាអនន្តរប្បច្ច័យដែរ។

[១១៨] ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺចេតនា ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺចេតនា ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺចេតនា ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកហេតុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺចេតនា ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកហេតុ

ដោយកម្មប្បធើ្វយ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជា
បច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ
តែមិនមែនជាហេតុផង ដោយកម្មប្បធើ្វយ បានដល់សហជាត និងនានា
ខណិកៈ។ សហជាត គឺចេតនា ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែន
ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកហេតុផង ដោយកម្ម
ប្បធើ្វយ។ ឯនានាខណិកៈ គឺចេតនា ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែន
ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកហេតុផង ដោយកម្មប្ប
ធើ្វយ។

[១១៩] ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង
ប្រកបដោយហេតុផង ដោយវិបាកប្បធើ្វយ គឺអលោភៈជាវិបាក ជា
បច្ច័យនៃអទោសៈ និងអមោហៈ ដោយវិបាកប្បធើ្វយ អលោភៈ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ...។ ព្រោះហេតុប្បធើ្វយយ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនេះ
ចុះ។ បណ្ឌិតគប្បីកំណត់ថា វិបាកប្បធើ្វយ មានវារៈ៩។

[១២០] ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយអាហារប្បធើ្វយ គឺ
មានវារៈ៣។

[១២១] ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង
ប្រកបដោយហេតុផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បធើ្វយ គឺបណ្ឌិតគប្បីកំណត់ថា
ឥន្ទ្រិយប្បធើ្វយផងចុះ ឯវារៈមាន៩ (ចប់) គ្រប់គ្រាន់ហើយ។

[១២២] ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ
មានវារៈ៣។

[១២៣] ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ
ផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្ត
ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយនត្តិប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយវិតតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិតតប្បច្ច័យ។

[១២៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុង
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរូប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសមនន្ត
រូប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
មានវារៈ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុង
វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងតន្ត្រីយប្បច្ច័
យ មានវារៈ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័
យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។
បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោម។

[១២៥] ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង
ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាត
ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយ
ហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ
ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែ
មិនមែនជាហេតុផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាត
ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ
តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយហេតុ តែ
មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័
យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ធម៌
ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ
ផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែ
មិនមែនជាហេតុផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាត
ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។
ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែន

ជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ដោយ
អារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំង
ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល
ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ជាហេតុ
ក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី ទាំងប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុក្តី
ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុផង ប្រកបដោយហេតុផង ទាំងប្រកបដោយ
ហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[១២៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ក្នុងបច្ច័យ
ទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ច័យនិយៈ។

[១២៧] ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ... ក្នុងន
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអនន្តរៈប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនសម
នន្តរៈប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។ សេចក្តី
បំប្រួញ។... ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៣ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ
មានវារៈ៣ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៣។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ។

[១២៨] ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ... ក្នុងអធិបតិប្ប
ច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសមនន្តរ្យប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអា
សេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ
មានវារៈ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្ត
ប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។
បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម។

ចប់ ហេតុសហេតុកុកុកៈ។

ហេតុហេតុសម្បយុត្តកុកៈ

[១២៩] ធម៌ជាហេតុក្តី ប្រកបដោយហេតុក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុផង
ប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺអទោសៈ
និងអមោហៈ អាស្រ័យនូវអលោភៈ។ បណ្ឌិតគប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ មោហៈ
អាស្រ័យនូវលោភៈ។ បណ្ឌិតគប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ ក្នុងខណៈនៃ

បដិសន្ធិ...។ ហេតុចេរ្តិ៍សហេតុកទុកៈយ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះចុះ មិនមានការធ្វើផ្សេងៗគ្នាឡើយ។

ចប់ ហេតុហេតុសម្បយុត្តទុកៈ។

នហេតុសហេតុកទុកៈ

[១៣០] ធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ
យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយ
ហេតុ នូវខន្ធធ... ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ...។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ
អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលមិនមែន
ជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ធម៌មិនមែន
ជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុក្តី ធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុក្តី អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយ
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ នូវ
ខន្ធធ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកប
ដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ។បេ។ គឺមហាភូត៣

អាស្រ័យនូវមហាក្ខត១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដក្ការូប និងឧបាទារូប
អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ
អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ តែ
ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ធម៌មិនមែន
ជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុក្តី ធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុក្តី អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកខន្ធ
មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ កដក្ការូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត។ ធម៌
មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ
តែប្រកបដោយហេតុផង មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែល
មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង នូវវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ នូវខន្ធធ...។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ
អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង មិនមែន
ជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ
យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែ
ប្រកបដោយហេតុផង នូវពួកមហាក្ខតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។
ធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុក្តី ធម៌មិនមែនជាហេតុ

ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុក្តី អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ តែ
ប្រកបដោយហេតុផង មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែល
មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង នូវវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ នូវខន្ធធ... កដក្ការូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែល
មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង នូវពួកមហាភូតផង។

[១៣១] ធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្ប
ដ្ឋ័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយ
ហេតុ នូវខន្ធធ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំង
មិនប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋ័យ គឺនូវខន្ធទ
ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ... ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ...។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បដ្ឋ័យ គឺពួកខន្ធដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ
អាស្រ័យនូវវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ តែ
ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយ
ហេតុផង មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋ័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែល

មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង នូវវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ នូវខន្ធធ្រង...។ សេចក្តីបំប្រញា។ បណ្ឌិតគប្បីចែកយ៉ាងនេះចុះ។

[១៣២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុង
អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងសមនន្ត
រាប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងសហជាតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ៤ ក្នុងបុរេជាតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋ
យ មានវារៈ៩។ សេចក្តីបំប្រញា។ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩
ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអត្ថិ
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ៤ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោម។

[១៣៣] ធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធពាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ១ ដែល
មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ នូវខន្ធធ្រង...។ បដិសន្ធិ មាន
រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ឯមោហៈ មិនមានទេ។

[១៣៤] ធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះន
អារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលមិនមែន
ជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋាន
រូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយ
ហេតុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ... រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ ធម៌មិនមែន
ជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ
តែប្រកបដោយហេតុផង មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
នូវពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង នូវពួក
មហាក្ខតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[១៣៥] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរ្យប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងន
សមនន្តរ្យប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងន
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនបច្ឆា
ជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្ប
ដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ
មានវារៈ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មាន

វារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុង
នោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

[១៣៦] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងន
អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ និងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៩ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ១ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោ
វិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ។

[១៣៧] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ សេចក្តី
បំប្រួញ... ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុង
នមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋ
យ មានវារៈ១ ក្នុងនវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ១។
បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ចុនីយានុលោម។

ឯក្នុងសហជាតិវារៈ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះដែរ។

បច្ច័យវារៈ

[១៣៨] ធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ពីងផ្អែកនឹងធម៌
មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ
យ គឺមានវារៈ៣។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ
ពីងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺមហាភូត៣ ពីងផ្អែកនឹងមហាភូត១
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប ពីងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត។
ធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ពីងផ្អែកនឹងធម៌
មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ
ប្បដ្ឋយ គឺពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ពីងផ្អែកនឹង
វត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ
ក្តី ធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុក្តី ពីងផ្អែកនឹងធម៌
មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ
ប្បដ្ឋយ គឺពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ពីងផ្អែកនឹង
វត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពីងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។
ធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ពីងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែន
ជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង មិនមែនជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយ

ហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺតំណ មានវារៈ៣ បរត្តិប្ប
ដិសន្ធិ (ចប់) បរិបូណ៌។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[១៣៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងអវិ
គតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោម។

[១៤០] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។
សេចក្តីបំប្រួញ។ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

និស្សយវារៈ ដូចគ្នានឹងបច្ចុយវារៈដែរ។

សំសង្ការៈ

[១៤១] ធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ច្រឡំនឹងធម៌
មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ
យ គឺខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ... ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ...។

[១៤២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុង
អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងបច្ចុយ
ទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ២ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋ
យ មានវារៈ២។

ចប់ អនុលោម។

[១៤៣] ធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ច្រឡំនឹងធម៌
មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះន
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺនឹងខន្ធ១ មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយ
ហេតុ... ពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ...។

[១៤៤] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនវិ
បាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ
មានវារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

ការរាប់២យ៉ាងដ៏សេស បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

សម្បយុត្តវារៈ ដូចគ្នានឹងសំសង្គវារៈដែរ។

បញ្ហាវារៈ

[១៤៥] ធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌
មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺនូវ
ទាន... នូវសីល... នូវឧបោសថកម្ម... ពិចារណានូវកុសលនោះ ពិចារណា

នូវពួកកុសល ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន នូវឈាន... ពួកព្រះ
អរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណានូវមគ្គ ពិចារណានូវផល នូវពួក
កិលេស ដែលលះបង់ហើយ... នូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ...
ក្នុងកាលមុន... នូវពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ថា
មិនទៀង... ទោមនស្សក៏កើតឡើង កាលកុសល និងអកុសលរលត់ហើយ
វិបាកដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ក៏កើតឡើង ព្រោះ
កុសល និងអកុសលនោះជាអារម្មណ៍ បុគ្គលដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល អ្នក
ប្រកបដោយនហេតុកចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ
អាកាសានញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ អាកិញ្ញញ្ញ
យតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ពួកខន្ធមិនមែន
ជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃឥទ្ធិវិធាណ ចេតោបរិយញ្ញា
ណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ
កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយ
ហេតុ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌
មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ
នូវពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ថាមិនទៀង...
ទោមនស្សក៏កើតឡើង កាលកុសល និងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក
មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសល
និងអកុសលនោះជាអារម្មណ៍ ពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន

ប្រកបដោយហេតុ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកខន្ធដែលមិនមែន
ជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃ
ការពិចារណា ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ... នូវពួកខន្ធ
មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ថាមិនទៀង... ទោមនស្ស
ក៏កើតឡើង កាលកុសល និងអកុសលរលត់ហើយ វិបាកមិនមែន
ជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសល និង
អកុសលនោះជាអារម្មណ៍ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វា
យតនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ
មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវ
ពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ។ ធម៌មិនមែន
ជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ
តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណា
នូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល
ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ... នូវពួកខន្ធមិនមែនជាហេតុ
ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ថាមិនទៀង... ទោមនស្សក៏កើតឡើង កាល
កុសល និងអកុសលរលត់ហើយ វិបាកមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយ
ហេតុ ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសល និងអកុសលនោះជាអារម្មណ៍ បុគ្គល
ឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹងនូវ

ចិត្តរបស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយនិហេតុអនិហេតុកចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកខន្ធដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃឥទ្ធិវិធាន ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកខន្ធដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ។

[១៤៦] ធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺបុគ្គលឲ្យទានសមាទានសីល ធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ពិចារណានូវពួកកុសល ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញអំពីឈាន ធ្វើនូវឈានឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើនូវមគ្គឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ធ្វើនូវផលឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ធ្វើនូវពួកខន្ធដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិកើតឡើង។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌ មិនមែន

ជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង មិនមែនជាហេតុ
ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយ
ហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ
ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអធិបតិ
ប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺពួកព្រះអរិយៈ ធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ឲ្យ
ជាទីគោរព ហើយពិចារណា ឯព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃគោត្រភូ វោទានៈ
មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នូវចក្ក... នូវវត្ថុ... បុគ្គលធ្វើនូវពួក
ខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ឲ្យជាទីគោរព
ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈកើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព
ទិដ្ឋិកើតឡើង។

[១៤៧] ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអនន្តរ្យប្បច្ច័យ គឺ
ពួកខន្ធមុនៗ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយ
អនន្តរ្យប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ សេចក្តីបំប្រួញ នេវ
សញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរ្យប្បច្ច័យ។

ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល
មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ
ចុតិចិត្ត ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃឧប
បត្តិចិត្ត ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ ភវង្គៈ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជា
បច្ច័យនៃការពិចារណា ភវង្គៈ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយ
ហេតុ (ជាបច្ច័យ) នៃភវង្គៈ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយ
ហេតុ ពួកខន្ធដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃវុ
ដ្ឋានៈ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអនន្តរ
ប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជា
បច្ច័យនៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធមុនៗ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលមិនមែនជាហេតុ
ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ការពិចារណា ជាបច្ច័យ
នៃពួកបញ្ចវិញ្ញាណ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ
ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែ
ប្រកបដោយហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺចុតិចិត្ត ដែលមិនមែនជាហេតុ
ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលមិនមែន
ជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ការពិចារណា ជា
បច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយ

អនន្តរប្បច្ច័យ ពួកខន្ធដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយ
ហេតុ ជាបច្ច័យនៃវុដ្ឋានៈ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។

[១៤៨] ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ។
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺតំណមិនមានក្នុងទីនេះទេ មានតែ
ប្រស្នា៧ប្រការ។ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺមានប្រស្នា៦។ ជា
បច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺមានតែបវត្តិប្បដិសន្ធិ និងប្រស្នា៧ តំណ
មិនមានក្នុងទីនេះ។

[១៤៩] ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័
យ បានដល់អារម្មណ្តបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។
បេ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយឲ្យទាន សេចក្តី
បំប្រួញ ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល...។បេ។ បុគ្គលអាស្រ័យនូវ
សេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យទាន។បេ។ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា។បេ។ សេចក្តីប្រាថ្នា
ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។បេ។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជា
បច្ច័យនៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។បេ។

ឯបកត្តបនិស្ស័យ គឺសទ្ធា ជាបច្ច័យនៃកាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ សីល។ បេ។ សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យនៃ កាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ សទ្ធា។ បេ។ សេចក្តី ប្រាថ្នា ជាបច្ច័យនៃកាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយឧបនិស្ស័យ ប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកត្តបនិស្ស័យ គឺ កាយិកសុខ ជាបច្ច័យនៃកាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ កាយិកទុក្ខ... រដូវ... ភោជន... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ រដូវ ភោជន សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ ដោយ ឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយ ហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកត្តបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវ កាយិកសុខ ហើយឲ្យទាន។ បេ។ បំបែកសង្ឃ កាយិកទុក្ខ... រដូវ... ភោជន... បុគ្គលអាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន។ បេ។ បំបែកសង្ឃ កាយិកសុខ។ បេ។ សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ បេ។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ។

[១៥០] ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយបុរេ
ជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណបុរេ
ជាត គឺនូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ទោមនស្សកើតឡើង កាលកុសល
និងអកុសលរលត់ហើយ វិបាក ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុ ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសល និងអកុសលនោះជាអារម្មណ៍
រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយកាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃ
កាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺចក្ខុយតនៈ (ជា
បច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុជា
បច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែ
ប្រកបដោយហេតុ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត
និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណបុរេជាត គឺនូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង...
ទោមនស្សកើតឡើង កាលកុសល និងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ដែល
មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ក៏កើតឡើង ព្រោះកុសល និង
អកុសលនោះជាអារម្មណ៍ បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ព្រះនូវសំឡេង
ដោយទិព្វសោតធាតុ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺវត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែល
មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។

[១៥១] ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយបច្ច័យជាត ប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជា បច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែល មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែល មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃ កាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។

[១៥២] ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធមុនៗ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអា សេវនប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃ វោទានៈ គោត្រភូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ វោទានៈ ជាបច្ច័យនៃមគ្គ ដោយ អាសេវនប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធមុនៗ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ។

[១៥៣] ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បាន ដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺចេតនា ដែលមិនមែន ជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយ កម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺចេតនា ដែលមិនមែនជាហេតុ តែ ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែ ប្រកបដោយហេតុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែ ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន ប្រកបដោយហេតុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិ កៈ។ សហជាត គឺចេតនា ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកវិ បាកក្ខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុផង នៃពួក កដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែ ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែ ប្រកបដោយហេតុផង ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយ ហេតុផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺចេតនា ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជា បច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័ យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺចេតនា ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយ

ហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកកក្កន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែ
ប្រកបដោយហេតុផង នៃពួកកក្កន្ធរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ធម៌
ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែល
មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បាន
ដល់សហជាត គឺចេតនា ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយ
ហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្កន្ធ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចេតនា ដែលមិនមែនជាហេតុ
ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្កន្ធផង នៃពួក
កក្កន្ធរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។

[១៥៤] ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
គឺមានវារៈ៣។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជា
បច្ច័យនៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយ
វិបាកប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ១។

[១៥៥] ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ
មានវារៈ៣។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជា
បច្ច័យនៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ គឺពួកអាហារ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន

ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កពឡឹង
ការាហារ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ។

[១៥៦] ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ
មានវារៈ៣។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជា
បច្ច័យនៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺពួកឥន្ទ្រិយ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន
រូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ រូបជីវិតិទ្រិយ ជាបច្ច័យ
នៃកដត្តារូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។

[១៥៧] ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ
បទទាំង៤ បណ្ឌិតកប្បិធ្វើផងចុះ។ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺមាន
វារៈ៣។

[១៥៨] ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
គឺខន្ធ១ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ (ជាបច្ច័យ) នៃ
ខន្ធ៣... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន

ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺខន្ធ១ ដែលមិនមែន
ជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ៣... បដិសន្ធិ។

[១៥៩] ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្ប
ច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកខន្ធដែល
មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន
រូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួក
ខន្ធដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ
ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំង
មិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកខន្ធដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័
យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធជាបច្ច័យនៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
វត្ថុជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ បុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ
ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកខន្ធដែលមិនមែនជាហេតុ
ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយ

វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ វត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធដែលមិនមែនជាហេតុ តែ ប្រកបដោយហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបុរេជាត គឺវត្ត ជាបច្ច័យនៃពួក ខន្ធ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ យ។

[១៦០] ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ១ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ (ជាបច្ច័យ) នៃ ខន្ធ៣... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែ ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន ប្រកបដោយហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ច័យជាត។ បេយ្យលៈ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង ដែលមិនមែន ជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺខន្ធ១ ដែល មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃខន្ធ៣ផង នៃពួក ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ

បានដល់សហជាតិ បុរេជាតិ បច្ច្រាជាតិ អាហារ និងតន្ត្រីយ។ សហជាតិ គឺ
ខន្ធទ ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច្រយនៃ
ខន្ធពាផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច្រយ រហូតដល់ពួក
អសញ្ញាសត្វ (ក៏ដូចគ្នាដែរ)។ បុរេជាតិ គឺនូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង...
ទោមនស្ស កើតឡើង រូបាយតនៈ (ជាបច្ច្រយ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វា
យតនៈ (ជាបច្ច្រយ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចក្ខាយតនៈ... កាយាយតនៈ (ជា
បច្ច្រយ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច្រយនៃពួកខន្ធទ ដែលមិនមែនជាហេតុ
ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច្រយ។ ឯបច្ច្រាជាតិ គឺពួកខន្ធទ
ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ (ជាបច្ច្រយ) នៃកាយ
នេះ ដែលកើតមុន កតឡើងអាហារ (ជាបច្ច្រយ) នៃកាយនេះ រូប
ជីវិតិទ្រ្ទិយ ជាបច្ច្រយនៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច្រយ។ ធម៌ដែល
មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច្រយនៃធម៌ ដែល
មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច្រយ បានដល់
សហជាតិ និងបុរេជាតិ។ សហជាតិ គឺក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច្រយ
នៃពួកខន្ធទដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច្រ
យ។ ឯបុរេជាតិ គឺ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង... ទោមនស្សកើតឡើង កាល
កុសល និងអកុសលរលត់ហើយ វិបាក ដែលមិនមែនជាហេតុ តែ
ប្រកបដោយហេតុ កើតឡើង ព្រោះកុសល និងអកុសលនោះជា
អារម្មណ៍។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុក្តី ធម៌ដែល
មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច្រយនៃធម៌ដែល

មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺខន្ធ១ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែ
ប្រកបដោយហេតុក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ៣... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ខន្ធ១ ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃ
ខន្ធ៣...។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុក្តី ធម៌ដែល
មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែល
មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បាន
ដល់សហជាត បច្ចាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សហជាត គឺពួកខន្ធដែល
មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ចាជាត គឺពួកខន្ធដែល
មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុក្តី កពទ្ធិង្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យនៃ
កាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បច្ចាជាត គឺពួកខន្ធដែលមិនមែនជាហេតុ
តែប្រកបដោយហេតុក្តី រូបជីវិតិន្ទ្រិយក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកកដក្តារូប
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។

[១៦១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤
ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុង
សហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយ
ប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័
យ មានវារៈ២ ក្នុងបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុង

អាហារប្បថ្មយ មានវារៈ៤ ក្នុងតន្ត្រីយប្បថ្មយ មានវារៈ៤ ក្នុងឈានប្បថ្មយ មានវារៈ៤ ក្នុងមគ្គប្បថ្មយ មានវារៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បថ្មយ មានវារៈ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បថ្មយ មានវារៈ៣ ក្នុងអត្ថិប្បថ្មយ មានវារៈ៧ ក្នុងនត្ថិប្បថ្មយ មានវារៈ៤ ក្នុងវិតតប្បថ្មយ មានវារៈ៤ ក្នុងអវិតតប្បថ្មយ មានវារៈ៧។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោម។

[១៦២] ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បថ្មយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បថ្មយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បថ្មយ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បថ្មយ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បថ្មយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បថ្មយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បថ្មយ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បថ្មយ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បថ្មយ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុផង ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុផង ដោយសហជាតប្បថ្មយ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បថ្មយ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បថ្មយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បថ្មយ

យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិន
ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែ
ប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្ប
ច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែ
ប្រកបដោយហេតុក្តី ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយ
ហេតុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែល
មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុក្តី ធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ
ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលមិនមែនជាហេតុ
ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆា
ជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័
យ។

[១៦៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៧។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៧ ក្នុងន
សហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុង
ននិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៧ ក្នុង
នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនោ
អត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័

យ មានវារៈ៧ ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់
យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

[១៦៤] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ... ក្នុងន
អនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៤ ក្នុងនោ
នត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនោអវិគត
ប្បច្ច័យ មានវារៈ៤។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ។

[១៦៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ... ក្នុង
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៧។ បណ្ឌិត គប្បី
រាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ចុនីយានុលោម។

ចប់ នហេតុសហេតុកុកុកៈ។

សប្បច្ច័យទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៦៦] ធម៌ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលប្រកបដោយ
បច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺខន្ធតាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី

អាស្រ័យនូវខន្ធ១ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ នូវខន្ធ២... វត្ត អាស្រ័យនូវ
ពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ត មហាភូត១...
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។

[១៦៧] ធម៌ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលប្រកបដោយ
បច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ព្រោះអវិ
គតប្បច្ច័យ។

[១៦៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ១។
សេចក្តីបំប្រួញ។ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ១។

ចប់ អនុលោម។

[១៦៩] ធម៌ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលប្រកបដោយ
បច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺខន្ធនាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ក្តី អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធទ១ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ នូវខន្ធ២... ក្នុង
ខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ... ដរាបដល់ពួកអសញ្ញសត្វ មោហៈ ដែល
ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[១៧០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ១
ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ១។

ចប់ បច្ចនិយៈ។

[១៧១] ក្នុងនាមអរម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ... ក្នុងនាម
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ១ សេចក្តីបំប្រួញ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ១។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ។

[១៧២] ក្នុងនាមអរម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ... ក្នុងអនន្តរ
ប្បច្ច័យ មានវារៈ១ សេចក្តីបំប្រួញ... ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ១។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម។

សហជាតវារៈ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

បច្ចយវារៈ

[១៧៣] ធម៌ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ដែល
ប្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺខន្ធសក្តិ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តិ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ្វ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ វត្ថុ
ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។
មហាភូត១... ពួកខន្ធដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។

[១៧៤] ធម៌ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ដែល
ប្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះអរម្មណប្បច្ច័យ។ សេចក្តី
បំប្រួញ។

បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសង្កវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យ
ពិស្តារយ៉ាងនេះចុះ។ ក្នុងវារៈទាំងអស់ មានប្រស្នាតែមួយគត់។

បញ្ហាវារៈ

[១៧៥] ធម៌ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយ
បច្ច័យ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ជា
បច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។

[១៧៦] ធម៌ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយ
បច្ច័យ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺបុគ្គលឲ្យទាន សមាទានសិល
ឧបោសថកម្ម... ពិចារណានូវកុសលនោះ ពិចារណានូវពួកកុសល ដែល
ធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញអំពីឈាន ហើយពិចារណានូវឈាន
ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណានូវមគ្គ ពិចារណានូវផល នូវ
ពួកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ... ពិចារណានូវពួកកិលេស ដែល
សង្កត់សង្កិនហើយ ដឹងនូវពួកកិលេស ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុង
កាលមុន នូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ... នូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ថាមិន
ទៀង... ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮនូវ
សំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល ដែលប្រកបដោយ
ចិត្តដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយចេតោបរិយញ្ញណ
អាកាសានញ្ញាយតនៈ វិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ និងអាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ (ជា

បច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
ចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយព្រាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ពួកខន្ធដែល
ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធានាណ ចេតោ
បរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបតញ្ញាណ និងអនាគ
តំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាបច្ច័យ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ
ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន ឯព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវ
គោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។

[១៧៧] ធម៌ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ដែល
ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
សហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺបុគ្គលឲ្យទាន សីល...
ឧបោសថកម្ម... ធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ក្នុង
កាលមុន... អំពីឈាន... ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើនូវមគ្គ ឲ្យជាទី
គោរព ហើយពិចារណានូវផល ឲ្យជាទីគោរព... នូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ... បុគ្គល
ធ្វើនូវពួកខន្ធដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ
រិករាយ រាគៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិ
កើតឡើង។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌ ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ
ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាបច្ច័យ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែល
ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ

ពួកព្រះអរិយៈ ធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។

[១៧៨] ធម៌ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយ បច្ច័យ ដោយអនន្តរឫច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រញា។ ជាបច្ច័យ ដោយ ឧបនិស្សយឫច្ច័យ គឺមានបញ្ហា២ ជាមូលនៃឧបនិស្សយឫច្ច័យ។ ជា បច្ច័យ ដោយបុរេជាតិឫច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រញា។ ជាបច្ច័យ ដោយអវិតត ឫច្ច័យ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានបញ្ហាមួយ។

[១៧៩] ក្នុងហេតុឫច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអារម្មណឫច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុង អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងអនន្តរឫច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងសមនន្ត រឫច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងសហជាតិឫច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញឫច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនិស្សយឫច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងឧបនិស្សយឫច្ច័យ មាន វារៈ២ ក្នុងបុរេជាតិឫច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមាន វារៈ១ ក្នុងអវិតតឫច្ច័យ មានវារៈ១។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោម។

[១៨០] ធម៌ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយ បច្ច័យ ដោយអារម្មណឫច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយឫច្ច័យ ជា បច្ច័យ ដោយបុរេជាតិឫច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតិឫច្ច័យ ជា បច្ច័យ ដោយកម្មឫច្ច័យ។ ធម៌ដែលមិនមែនជាបច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃធម៌

ដែលប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[១៨១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ១
ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនអនន្តរ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងន
សមនន្តរ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ២។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
មានវារៈ២ ក្នុងនបុរេជាតិប្បច្ច័យ មានវារៈ២។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ក្នុងនោវិ
គតប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ២។ បណ្ឌិត គប្បី
រាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ច័យនិយៈ។

[១៨២] ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ... ក្នុងន
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនអនន្តរ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនសម
នន្តរ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងន
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ១ សេចក្តីបំប្រួញ... ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ១។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ច័យនិយៈ។

[១៨៣] ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ... ក្នុង
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនអនន្តរ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ១ សេចក្តី
បំប្រួញ... ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនបុរេជាតិប្បច្ច័យ មាន

វារៈ១ សេចក្តីបំប្រញ... ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ១។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់
យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ចុនិយានុលោម។

ចប់ សប្បច្ច័យទុកៈ។

សង្ខតទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៨៤] សង្ខតធម៌ (ធម៌ដែលមានបច្ច័យតាក់តែង) អាស្រ័យនូវ
សង្ខតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺខន្ធសក្តិ ចិត្តសមុដ្ឋាន
រូបក្តិ អាស្រ័យនូវសង្ខតក្ខន្ធទ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្តអាស្រ័យនូវពួក
ខន្ធ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ត មហាភូត១... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដក្ការូប
និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ សប្បច្ច័យទុកៈ ដូចទុកៈនេះ
ដែរ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើនូវទុកៈនេះ ឲ្យដូចសប្បច្ច័យទុកៈចុះ មិនមានការ
ធ្វើឲ្យផ្សេងគ្នាទេ។

ចប់សង្ខតទុកៈ។

សនិទស្សនទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៨៥] អនិទស្សនធម៌ (ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយការឃើញ) អាស្រ័យ
នូវអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធតក្កិ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនៈក្កិ អាស្រ័យនូវអនិទស្សនក្ខន្ធទ នូវ
ខន្ធធ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធតក្កិ កដក្ការូបជាអនិទស្សនៈក្កិ
អាស្រ័យនូវអនិទស្សនក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ... វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធ
អាស្រ័យនូវវត្ថុ មហាក្ខត១... ចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាអនិទស្សនៈ កដក្ការូប
និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត។ សនិទស្សនធម៌ (ធម៌ដែល
ប្រកបដោយការឃើញ) អាស្រ័យនូវអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធជាអ
និទស្សនៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ កដក្កា
រូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត។ សនិទស្សនធម៌ក្កិ អ
និទស្សនធម៌ក្កិ អាស្រ័យនូវអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប
ដ្ឋយ គឺខន្ធតក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាសនិទស្សនៈ និងអនិទស្សនៈក្កិ
អាស្រ័យនូវអនិទស្សនក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ និងអនិទស្សនៈ កដក្ការូប និងឧបាទា
រូប អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត។

[១៨៦] អនិទស្សនធម៌ អាស្រ័យនូវអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធតក្កិ អាស្រ័យនូវអនិទស្សនក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ... ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ។

[១៨៧] អនិទស្សនធម៌ អាស្រ័យនូវអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺខន្ធនក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនៈក្តី អាស្រ័យនូវអនិទស្សនក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ... មហាភូត៣ អាស្រ័យនូវ មហាភូត១ នូវមហាភូត២... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនៈ និងឧបាទា រូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ សនិទស្សនធម៌ អាស្រ័យនូវអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធជាអនិទស្សនៈ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ និង ឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ សនិទស្សនធម៌ក្តី អនិទស្សនធម៌ ក្តី អាស្រ័យនូវអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធនក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាសនិទស្សនៈ និងអនិទស្សនៈក្តី អាស្រ័យនូវអ និទស្សនក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ និងអនិទស្សនៈ និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ សេចក្តីបំប្រួញ។ បណ្ឌិតគប្បី ធ្វើឲ្យគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ចុះ។

[១៨៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុង អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអនន្តរូប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងសមនន្ត រូប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងឧបនិស្សយបច្ច័យ មាន វារៈ១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបច្ច័យ ទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្ប

ថ្មី មានវារៈ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បថ្មី មានវារៈ៣ ក្នុងអត្ថិប្បថ្មី មាន
វារៈ៣ ក្នុងនត្ថិប្បថ្មី មានវារៈ១ ក្នុងវិគតប្បថ្មី មានវារៈ១ ក្នុងអវិគត
ប្បថ្មី មានវារៈ៣។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោម។

[១៨៩] អនិទស្សនធម៌ អាស្រ័យនូវអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នហេតុប្បថ្មី ខន្ធពាក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនៈក្តី អាស្រ័យនូវអ
ហេតុកក្ខន្ធទ ជាអនិទស្សនៈ នូវខន្ធធ២... ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ
វត្ត អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ត មហាភូត១...
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនៈ កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវ
ពួកមហាភូត ពាហិរៈ... អាហារសមុដ្ឋាន ឧតុសមុដ្ឋាន របស់ពួកអសញ្ញ
សត្វ... មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវ
ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ សនិទស្សនធម៌
អាស្រ័យនូវអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្មី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ អាស្រ័យនូវពួកអហេតុកក្ខន្ធ ជាអនិ
ទស្សនៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ កដត្តារូប
និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត ពាហិរៈ... អាហារសមុដ្ឋាន...
ឧតុសមុដ្ឋាន... កដត្តារូប ជាសនិទស្សនៈ និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួក
មហាភូត របស់ពួកអសញ្ញសត្វ។ សនិទស្សនធម៌ក្តី អនិទស្សនធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្មី គឺ

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ និងអនិទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអហេតុក
ក្នុង១ ជាអនិទស្សនៈ នូវខន្ធ២... អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ... ពាហិរៈ... អាហារសមុដ្ឋាន... ឧតុសមុដ្ឋាន... កដត្តារូប ជាសនិ
ទស្សនៈ និងអនិទស្សនៈ និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត របស់
ពួកអសញ្ញាសត្វ។ បច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

[១៩០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុង
នសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងន
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនប
ច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនកម្ម
ប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ៣ ក្នុងនតន្ត្រីយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៣ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុង
នោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។

ចប់ បច្ចនិយៈ។

[១៩១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ... ក្នុងន
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៣ ក្នុង
នកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនសម្បយុត្ត

ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋនិយៈ។

[១៩២] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុង
អនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងសហជាត
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ១ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ សេចក្តី
បំប្រួញ... ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុង
សម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងអត្ថិប្ប
ដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ចប់ បច្ឆនិយានុលោម។

បច្ឆយវារៈ

[១៩៣] អនិទស្សនធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាអនិទស្សនៈក្តី ពឹងផ្អែក
នឹងអនិទស្សនក្ខន្ធទ រឺនឹងខន្ធធ្ម... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ពឹងផ្អែក
នឹងពួកខន្ធ ពួកខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត១...
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាអនិទស្សនៈ កងក្តារូប និងឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹង

ពួកមហាក្សត ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ឯប្រស្នាឯក្រៅនេះ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។

[១៩៤] អនិទស្សនធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បថ្នយ គឺនឹងអនិទស្សនក្ខន្ធទ... នឹងខន្ធធ... ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខុ យតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ សេចក្តីបំប្រញ។

[១៩៥] ក្នុងហេតុប្បថ្នយ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុង អធិបតិប្បថ្នយ មានវារៈ៣។ ក្នុងអវិគតប្បថ្នយ មានវារៈ៣។

ចប់ អនុលោម។

[១៩៦] អនិទស្សនធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ នហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធភក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាអនិទស្សនៈក្តី ពឹងផ្អែកនឹង អហេតុកក្ខន្ធទ ជាអនិទស្សនៈ នឹងខន្ធធ... ក្នុងខណៈនៃ អហេតុកប្បដិសន្ធិ... រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹង ចក្ខុយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ ពួកអហេតុកក្ខន្ធ ជាអនិទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំ ដោយឧទ្ធច្នៈ ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយ ឧទ្ធច្នៈផង វត្ថុផង។ ឯប្រស្នាទាំង២ក្រៅនេះ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។ សេចក្តី បំប្រញ។

[១៩៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

[១៩៨] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងនក
ម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋ
យ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ។

[១៩៩] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងមគ្គប្ប
ដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ចប់ បច្ចុនីយានុលោម។

ឯនិស្សយវារៈ បណ្ឌិតគប្បិធ្វើយ៉ាងនេះដែរ។

សំសង្ការៈ

[២០០] អនិទស្សនធម៌ ច្រឡំនឹងអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធន៣ ច្រឡំនឹងខន្ធទ ជាអនិទស្សនៈ នឹងខន្ធធ... មាន
បដិសន្ធិដែរ។

[២០១] អនិទស្សនធម៌ ច្រឡំនឹងអនិទស្សនធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ អារម្មណ៍ប្បច្ច័យ។ បទទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ មួយអន្លើដោយការរាប់ នូវសប្បច្ច័យៈទាំងឡាយ យ៉ាងនេះចុះ។

សម្បយុត្តវារៈ ដូចសំសង្ការៈដែរ។

បញ្ហាវារៈ

[២០២] អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺពួកអនិទស្សនហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួក ចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាអនិទស្សនៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃ បដិសន្ធិ...។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃសនិទស្សនធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺពួកអនិទស្សនហេតុ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ អនិទស្សនធម៌ ជា បច្ច័យនៃសនិទស្សនធម៌ផង នៃអនិទស្សនធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺពួកអនិទស្សនហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួក ចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាសនិទស្សនៈ និងជាអនិទស្សនៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។

[២០៣] សនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺនូវសនិទស្សនរូប ថាមិនទៀង... ទោមនស្ស កើតឡើង ដោយ ទិព្វចក្ខុ... រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ពួកសនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវឥន្ទ្រវិធាន្ត បុព្វេនិវា

សានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺទាន... សីល... ឧបោសថកម្ម... ពិចារណានូវកុសលនោះ ពិចារណានូវពួកកុសល ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញអំពីឈាន ពិចារណានូវឈាន ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ពិចារណានូវមគ្គ ពិចារណានូវផល ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន ឯព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណានូវពួកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ នូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ... ក្នុងកាលមុន... នូវចក្ខុ... នូវកាយ នូវពួកសំឡេង នូវវត្ថុ... នូវពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ថាមិនទៀង... ទោមនស្សកើតឡើង ឮនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល ដែលប្រកបដោយអនិទស្សនចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ អាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេរវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ សទ្ទាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃសោតវិញ្ញាណ ផោដ្ឋញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធាញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបតញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។

[២០៤] សនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនិទស្សនធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណធិបតិ គឺបុគ្គលធ្វើនូវអនិទស្សនរូប ឲ្យជាទីគោរព

ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើនូវរូបនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយកើតឡើង
ទិដ្ឋិកើតឡើង។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្ម
ណាធិបតិ គឺបុគ្គលឲ្យទាន សីល... ឧបោសថកម្ម... ធ្វើនូវកម្មនោះ ឲ្យជាទី
គោរព... នូវពួកកុសល ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន... ចេញអំពី
ឈាន... ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើនូវមគ្គ ឲ្យជាទីគោរព... ធ្វើនូវ
ផល ឲ្យជាទីគោរព... ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និង
ផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ... បុគ្គលធ្វើនូវពួកអនិ
ទស្សនក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យ
ជាទីគោរព ហើយកើតឡើង ទិដ្ឋិកើតឡើង។ សហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិ
ធម៌ជាអនិទស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ អនិទស្សន
ធម៌ ជាបច្ច័យនៃសនិទស្សនធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ អនិទស្សនធម៌
ជាបច្ច័យនៃសនិទស្សនធម៌ផង នៃអនិទស្សនធម៌ផង ដោយអធិបតិប្ប
ច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌ជាអនិទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាសនិទស្សនៈ និង
ជាអនិទស្សនៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។

[២០៥] អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកអនិទស្សនក្ខន្ធក្រោយៗ ដោយ អនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ គោត្រភូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃផលសមាបត្តិ ដោយ អនន្តរប្បច្ច័យ។

[២០៦] អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ។ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។ ជាបច្ច័យ ដោយ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ១។ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺមាន វារៈ៣។

[២០៧] សនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយឧបនិស្សយ ប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្តបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកតូប និស្ស័យ គឺបុគ្គលប្រាថ្នានូវវណ្ណសម្បទា ទាន... សីល... ធ្វើឧបោសថកម្ម វណ្ណសម្បទា ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ បេ។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ មគ្គ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ អ និទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បាន ដល់អារម្មណ្តបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបក តូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយឲ្យទាន។ បេ។ ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ដម្តើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល...។ បេ។ អាស្រ័យនូវ

សេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន។ បេ។ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា។ បេ។ សេនាសនៈ ជា
បច្ច័យនៃសទ្ធា។ បេ។ នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[២០៨] សនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
គឺ (បុគ្គល) នូវសនិទស្សនរូប ថាមិនទៀង... ទោមនស្ស កើតឡើង
បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណ
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។
អារម្មណបុរេជាត គឺនូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង... ទោមនស្ស
កើតឡើង ឮនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ សទ្ធាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
នៃសោតវិញ្ញាណ ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេ
ជាតប្បច្ច័យ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺចក្ខុយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកអនិ
ទស្សនក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ សនិទស្សនធម៌ក្តី អនិទស្សនធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេ
ជាត និងវត្ថុបុរេជាត គឺរូបាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកអនិទស្សន
ក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ រូបាយតនៈក្តី ចក្ខុយតនៈក្តី ជាបច្ច័យនៃ
ចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។

[២០៩] អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្ប
ច្ច័យ បានដល់ បច្ឆាជាត គឺពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សន

កាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ច្រាជាតប្បដ្ឋយ។ អនិទស្សនធម៌ ជា
បច្ច្រយនៃសនិទស្សនធម៌ ដោយបច្ច្រាជាតប្បដ្ឋយ បានដល់បច្ច្រាជាត គឺ
ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច្រយនៃសនិទស្សនកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយបច្ច្រាជាតប្បដ្ឋយ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច្រយនៃសនិទស្សនធម៌
ផង នៃអនិទស្សនធម៌ផង ដោយបច្ច្រាជាតប្បដ្ឋយ បានដល់បច្ច្រាជាត
គឺពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច្រយនៃសនិទស្សនកាយ និងអនិទស្សនកាយ
នេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ច្រាជាតប្បដ្ឋយ។

[២១០] អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច្រយនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយអាសេវនប្បដ្ឋយ
គឺមុន...។

[២១១] អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច្រយនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយកម្មប្បដ្ឋយ
បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺអនិទស្សនចេតនា
ជាបច្ច្រយនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិ
ទស្សនៈផង ដោយកម្មប្បដ្ឋយ។ ឯនានាខណិកៈ គឺអនិទស្សនចេតនា ជា
បច្ច្រយនៃពួកវិបាកក្ខន្ធ ជាអនិទស្សនៈផង នៃពួកកដក្ការូប ជាអនិ
ទស្សនៈផង ដោយកម្មប្បដ្ឋយ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច្រយនៃសនិទស្សន
ធម៌ ដោយកម្មប្បដ្ឋយ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារចុះ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច្រយនៃសនិទស្សនធម៌ផង នៃអ
និទស្សនធម៌ផង ដោយកម្មប្បដ្ឋយ បានដល់សហជាត និងនានាខណិ
កៈ។ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារចុះ។

[២១២] អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។... ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ កតទ្ធិង្ការាហារ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើក្នុងវារៈទាំង៣ចុះ។... ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ រូបជីវិតិទ្រិយ (បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ) ក្នុងវារៈទាំង៣ចុះ។... ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។... ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។... ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ១។

[២១៣] អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិទស្សនៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ជាអនិទស្សនៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពួកខន្ធជាបច្ច័យនៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ បុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃសនិទស្សនធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ បច្ឆាជាត គឺពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃសនិទស្សនកាយ

នេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃ
សនិទស្សនធម៌ផង នៃអនិទស្សនធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ បាន
ដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ និងជាអនិទស្សនៈ ដោយ
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ
ជាបច្ច័យនៃសនិទស្សនកាយ និងអនិទស្សនកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។

[២១៤] សនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ គឺ
(បុគ្គល) នូវសនិទស្សនរូប ថាមិនទៀង... ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គល
ឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយអ
ត្ថិប្បដ្ឋយ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ
បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងតន្ត្រិយ។ សហជាត គឺ
អនិទស្សនក្ខន្ធ១ ជាបច្ច័យនៃខន្ធនាផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអនិ
ទស្សនៈផង ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ ខន្ធធ... សេចក្តីបំប្រួញ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ
បុរេជាត គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង... ទោមនស្សកើតឡើង
បុគ្គលឮនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ សឡាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
សោតវិញ្ញាណ ដោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចក្ខាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ
ជាបច្ច័យនៃពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ។ បច្ឆាជាត គឺពួកអនិ
ទស្សនក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្ប

ថ្វីយ កពទ្ធិង្ការាហារ ជាបថ្វីយនៃអនិទស្សនកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បថ្វីយ ឯ
រូបជីវិតិទ្រិយ ជាបថ្វីយនៃពួកកដត្តារូប ជាអនិទស្សនៈ ដោយអត្ថិប្បថ្វី
យ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបថ្វីយនៃសនិទស្សនធម៌ ដោយអត្ថិប្បថ្វីយ បាន
ដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សហជាត គឺពួកអនិ
ទស្សនក្ខន្ធ ជាបថ្វីយនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ ដោយអត្ថិ
ប្បថ្វីយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកមហាភូត ជាបថ្វីយនៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ ពួកកដត្តារូប និងពួកឧបាទារូប ដោយ
អត្ថិប្បថ្វីយ ពាហិរៈ... អាហារសមុដ្ឋាន... ឧតុសមុដ្ឋាន... ពួកមហាភូត
របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ជាបថ្វីយនៃសនិទស្សនៈ ដោយអត្ថិប្បថ្វីយ។ បច្ឆា
ជាត គឺពួកអនិទស្សនក្ខន្ធ ជាបថ្វីយនៃសនិទស្សនកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយអត្ថិប្បថ្វីយ កពទ្ធិង្ការាហារ ជាបថ្វីយនៃសនិទស្សនៈ
កាយនេះ ដោយអត្ថិប្បថ្វីយ ឯរូបជីវិតិទ្រិយ ជាបថ្វីយនៃពួកកដត្តារូប
ជាសនិទស្សនៈ ដោយអត្ថិប្បថ្វីយ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបថ្វីយនៃសនិ
ទស្សនធម៌ផង នៃអនិទស្សនធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បថ្វីយ បានដល់
សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សហជាត គឺអនិទស្សនក្ខន្ធ១
ជាបថ្វីយនៃខន្ធពាផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ និងជាអ
និទស្សនៈផង ដោយអត្ថិប្បថ្វីយ ខន្ធធ២... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួក
មហាភូត ជាបថ្វីយនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសនិទស្សនៈ និងជាអនិ
ទស្សនៈ ពួកកដត្តារូប និងពួកឧបាទារូប ដោយអត្ថិប្បថ្វីយ ពាហិរៈ...
អាហារសមុដ្ឋាន... ឧតុសមុដ្ឋាន... ពួកមហាភូត របស់ពួកអសញ្ញសត្វ ជា

បច្ច័យនៃពួកកងត្តារូប ជាសនិទស្សនៈ និងជាអនិទស្សនៈ និងពួកឧបាទារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ សនិទស្សនធម៌ក្តី អនិទស្សនធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជានត គឺរូបាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកអនិទស្សនក្ខន្ធន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូបាយតនៈក្តី ចក្ខុយតនៈក្តី ជាបច្ច័យនៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ជាបច្ច័យដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិគតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ។

[២១៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអនន្តរូប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងសមនន្តរូប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងបុរេជានតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោម។

[២១៦] សនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃសនិទស្សនធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ អនិទស្សនធម៌ ជាបច្ច័យនៃសនិទស្សនធម៌ផង នៃអនិទស្សនធម៌ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ សនិទស្សនធម៌ក្តី អនិទស្សនធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។

[២១៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងននិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនោអ

ត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៥ ក្នុងនោអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤។

ចប់ បច្ឆនីយៈ។

[២១៨] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងន
អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនសម
នន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងន
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ សេចក្តីបំប្រួញ... ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ចប់ អនុលោមប្បច្ឆនីយៈ។

[២១៩] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងអធិបតិ
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ
មានវារៈ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងអា
សេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ សេចក្តីបំប្រួញ...
ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងវិប្បយុត្ត
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។

ចប់ បច្ចុនីយានុលោម។

ចប់ សនិទស្សនទុកៈ។

សប្បដិយទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២២០] សប្បដិយធម៌ (ធម៌ដែលប្រកបដោយការប៉ះពាល់) អាស្រ័យនូវ
សប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺមហាភូត២ អាស្រ័យ
នូវមហាភូត១ ដែលជាសប្បដិយៈ (មហាភូត) ១ អាស្រ័យនូវមហាភូត២...
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដែលជាសប្បដិយៈ កដក្ការូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវ
ពួកមហាភូត ដែលជាសប្បដិយៈ ចក្ខាយតនៈ និងរសាយតនៈ អាស្រ័យ
នូវផោដ្ឋព្វាយតនៈ។ អប្បដិយធម៌ (ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយការ
ប៉ះពាល់) អាស្រ័យនូវសប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
អាបោធាតុ អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត ដែលជាសប្បដិយៈ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដែលជាអប្បដិយៈ កដក្ការូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត
ជាសប្បដិយៈ អាបោធាតុ ឥត្តិន្ទ្រិយ និងកពទ្ធិដ្ឋារាហារ អាស្រ័យនូវ
ផោដ្ឋព្វាយតនៈ។ សប្បដិយធម៌ក្តី អប្បដិយធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវសប្បដិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺមហាភូត២ក្តី អាបោធាតុក្តី អាស្រ័យ
នូវមហាភូត១ ជាសប្បដិយៈ នូវមហាភូត២... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិ
យៈ និងជាអប្បដិយៈ កដក្ការូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត
ជាសប្បដិយៈ ចក្ខាយតនៈ រសាយតនៈ អាបោធាតុ ឥត្តិន្ទ្រិយ និងកព

ឡឺង្ការាហារ អាស្រ័យនូវដោដ្ឋព្វាយតនៈ។ អប្បដិយធម៌ អាស្រ័យនូវ
អប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធសក្កិ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអប្បដិយៈក្តិ អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាអប្បដិយៈ នូវ
ខន្ធធ... វត្ត អាស្រ័យនូវពួកខន្ធក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធអាស្រ័យ
នូវវត្ត ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអប្បដិយៈ កដក្ការូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យ
នូវអាបោធាតុ ឥត្តិន្ទ្រិយ និងកតឡឺង្ការាហារ អាស្រ័យនូវអាបោធាតុ។
សប្បដិយធម៌ អាស្រ័យនូវអប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្ន
យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធជាអប្បដិយៈ ពួក
មហាភូត ជាសប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវអាបោធាតុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈ កដក្ការូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវ
អាបោធាតុ ចក្ខាយតនៈ និងដោដ្ឋព្វាយតនៈ អាស្រ័យនូវអាបោធាតុ។
សប្បដិយធម៌ក្តិ អប្បដិយធម៌ក្តិ អាស្រ័យនូវអប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធសក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈ និងជា
អប្បដិយៈក្តិ អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាអប្បដិយៈ នូវខន្ធធ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ជាសប្បដិយៈ និងជាអប្បដិយៈ កដក្ការូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវ
អាបោធាតុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចក្ខាយតនៈ ដោដ្ឋព្វាយតនៈ
ឥត្តិន្ទ្រិយ និងកតឡឺង្ការាហារ អាស្រ័យនូវអាបោធាតុ។ សប្បដិយធម៌
អាស្រ័យនូវសប្បដិយធម៌ផង នូវអប្បដិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បថ្នយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធជាស
ប្បដិយៈផង នូវពួកមហាភូតផង មហាភូត២ អាស្រ័យនូវមហាភូត១

ជាសប្បដិយៈផង នូវអាបោធាតុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋាន
រូប ជាសប្បដិយៈ កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត
ជាសប្បដិយៈផង នូវអាបោធាតុផង ចក្ខាយតនៈ និងរសាយតនៈ
អាស្រ័យនូវផោដ្ឋព្វាយតនៈផង នូវអាបោធាតុផង។ អប្បដិយធម៌
អាស្រ័យនូវសប្បដិយធម៌ផង នូវអប្បដិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធជាស
ប្បដិយៈផង នូវពួកមហាក្ខតផង កដត្តារូប ជាអប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវពួក
ខន្ធជាអប្បដិយៈផង នូវពួកមហាក្ខតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអប្បដិយៈ កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវ
ផោដ្ឋព្វាយតនៈផង នូវអាបោធាតុផង ឥត្តិន្ទ្រិយ និងកតឡិដ្ឋារាហារ
អាស្រ័យនូវផោដ្ឋព្វាយតនៈផង នូវអាបោធាតុផង។ សប្បដិយធម៌ក្តី
អប្បដិយធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវសប្បដិយធម៌ផង នូវអប្បដិយធម៌ផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈ និងជា
អប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធជាអប្បដិយៈផង នូវពួកមហាក្ខតផង កដ
ត្តារូប ជាសប្បដិយៈ និងជាអប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធជាអប្បដិយៈ
ផង នូវពួកមហាក្ខតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្ប
ដិយៈ និងជាអប្បដិយៈ កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវផោដ្ឋព្វ
ាយតនៈផង នូវអាបោធាតុផង ចក្ខាយតនៈ រសាយតនៈ ឥត្តិន្ទ្រិយ និង
កតឡិដ្ឋារាហារ អាស្រ័យនូវផោដ្ឋព្វាយតនៈផង នូវអាបោធាតុផង។

[២២១] អប្បដិយធម៌ អាស្រ័យនូវអប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ អារម្មណប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាអប្បដិយៈ នូវខន្ធធ... ពួក ខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។

[២២២] សប្បដិយធម៌ អាស្រ័យនូវសប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ អធិបតិប្បច្ច័យ គឺបដិសន្ធិ និងពួកកដក្ការូប បណ្ឌិតគប្បីវៀរ។ ព្រោះ អនន្តរប្បច្ច័យ សមនន្តរប្បច្ច័យ និងសហជាតប្បច្ច័យ គឺមហាភូត ទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។

[២២៣] ... ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺមហាភូត២ អាស្រ័យនូវមហាភូត១ ជាសប្បដិយៈ នូវមហាភូត២...។ អប្បដិយធម៌ អាស្រ័យនូវសប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺអាបោធាតុ អាស្រ័យនូវពួក មហាភូត ជាសប្បដិយៈ។ សប្បដិយធម៌ក្តី អប្បដិយធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវ សប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺមហាភូត២ក្តី អាបោធាតុក្តី អាស្រ័យនូវមហាភូត១ ជាសប្បដិយៈ នូវមហាភូត២...។ អប្បដិយធម៌ អាស្រ័យនូវអប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្ប ច្ច័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ជាអប្បដិយៈ នូវខន្ធធ... វត្ថុ អាស្រ័យនូវ ពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ។ សប្បដិយធម៌ អាស្រ័យនូវអប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺពួក មហាភូត ជាសប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវអាបោធាតុ ពួកមហាភូត ទាំងក្នុង ទាំងក្រៅនេះ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។ សប្បដិយធម៌ អាស្រ័យនូវសប្បដិយធម៌

ផង នូវអប្បដិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បថ្នយ គឺ មហាក្ខត២ អាស្រ័យនូវមហាក្ខត១ ជាសប្បដិយៈផង នូវអាបោធាតុផង។ ព្រោះនិស្សយប្បថ្នយ និងអវិគតប្បថ្នយ។

[២២៤] ក្នុងហេតុប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុង អធិបតិប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងសមនន្ត រប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងសហជាតប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បថ្នយ មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បថ្នយ មាន វារៈ១ ក្នុងបុរេជាតប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងអាសេវនប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងកម្មប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងអាហារប្បថ្ន យ មានវារៈ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងឈានប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងមគ្គប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងវិប្បយុត្ត ប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងអត្ថិប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងវិគតប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បថ្នយ មានវារៈ៩។

ចប់ អនុលោម។

[២២៥] សប្បដិយធម៌ អាស្រ័យនូវសប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះន ហេតុប្បថ្នយ មានវារៈ៣។ អប្បដិយធម៌ អាស្រ័យនូវអប្បដិយធម៌ ទើប កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធនក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអប្បដិយៈ ក្តី អាស្រ័យនូវអហេតុកក្ខន្ធទ ជាអប្បដិយៈ នូវខន្ធធ... វត្ថុ អាស្រ័យនូវ ពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអប្បដិយៈ កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវ
អាបោធាតុ តត្ថិន្ទ្រិយ និងកតទ្ធិង្ការាហារ អាស្រ័យនូវអាបោធាតុ ពាហិ
រៈ... អាហារសមុដ្ឋាន... ឧតុសមុដ្ឋាន... កដត្តារូប ជាអប្បដិយៈ និងឧបា
ទារូប អាស្រ័យនូវអាបោធាតុ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ មោហៈ ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយ
វិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ អប្បដិយមូលកៈ និងបញ្ហា២ប្រការក្រៅនេះ
បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ វារៈ៣ ក្នុងតំណ និងបញ្ហា បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ មហាក្វត
ទាំងអស់ ទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ បណ្ឌិតដឹងហើយ គប្បីធ្វើចុះ។

[២២៦] សប្បដិយធម៌ អាស្រ័យនូវសប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះន
អារម្មណប្បច្ច័យ។ គឺសេចក្តីបំប្រួញទាំងអស់។ ព្រោះនោវិតតប្បច្ច័យ។

[២២៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងន
សមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងន
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនប
ច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្ម
ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ៩ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៩ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩

ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនោ
វិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

ចប់ បច្ចុនិយៈ។

[២២៨] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងន
អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម
នន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងន
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនប
ច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្ម
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ៩ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុនិយៈ។

[២២៩] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុង
អនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនសហជាត
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៩ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ១ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។
សេចក្តីបំប្រួញ... ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិ

ប្បដ្ឋិយ មានវារៈ១ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋិយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋិយ មាន
វារៈ៩។

ចប់ បច្ចុនិយានុលោម។

ឯសហជាតវារៈ ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

បច្ចុយវារៈ

[២៣០] សប្បដិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋិយ គឺមានវារៈ៣។ អប្បដិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអប្បដិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋិយ គឺខន្ធនាគី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជា
អប្បដិយក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ជាអប្បដិយៈ និងខន្ធធ... ចិត្តសមុដ្ឋាន
រូប ជាអប្បដិយៈ កងក្តាររូប និងឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងអាបោធាតុ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ តត្តិស្រ្ទិយ និងកពទ្ធិដ្ឋារាហារ ពឹងផ្អែកនឹងអាបោធាតុ
ពួកខន្ធជាអប្បដិយៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ បញ្ហា៥យ៉ាងដ៏សេសសល់
ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

[២៣១] អប្បដិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសប្បដិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បដ្ឋិយ គឺចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ
ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ។ អប្បដិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអប្បដិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋិយ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ជា
អប្បដិយៈ និងខន្ធធ... ពួកខន្ធជាអប្បដិយៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ។ អប្បដិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងសប្បដិយធម៌ផង និងអប្បដិយ

ធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ
ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខាយតនៈផង ខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹង
ខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណផង នឹងកាយាយតនៈផង។ ព្រោះ
អធិបតិប្បច្ច័យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ។

[២៣២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុង
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងសមនន្តរប្ប
ច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ១
ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។ ឯការរាប់នូវ
បច្ច័យនីយៈ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

និស្សយវារៈ ប្រហែលគ្នានឹងបច្ច័យវារៈដែរ។

ឯក្នុងសំសង្គវារៈ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ១ សេចក្តីបំប្រួញ។
ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ មានបញ្ហាតែ១គត់។ វារៈទាំង២ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។

បញ្ហាវារៈ

[២៣៣] អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ពួកហេតុជាអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាអប្បដិយៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានបដិសន្ធិ។
អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃសប្បដិយធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុ

ជាអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈ ដោយហេតុ
ប្បច្ច័យ មានបដិសន្ធិ...។ អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃសប្បដិយធម៌ផង នៃ
អប្បដិយធម៌ផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុជាអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈ និងជា
អប្បដិយៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។

[២៣៤] សប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ
(បុគ្គល) នូវចក្ខុ... នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង... ទោមនស្ស កើតឡើង
បុគ្គលឃើញនូវរូបដោយទិព្វចក្ខុ ព្យាប្បសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ
រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
កាយវិញ្ញាណ ពួកខន្ធជាសប្បដិយៈ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណានូវឥន្ទ្រិវិធ
ញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្ប
ច្ច័យ។ អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ
(បុគ្គល) ទាន... សីល... ធ្វើឧបោសថកម្ម ពិចារណានូវកុសលនោះ
ពិចារណានូវពួកកុសល ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញអំពី
ឈាន ពិចារណានូវឈាន ពួកព្រះអរិយៈចេញអំពីមគ្គ ពិចារណានូវមគ្គ
ពិចារណានូវផល ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ វោ
ទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណានូវ
ពួកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ ពិចារណានូវពួកកិលេស ដែល
សង្កត់សង្កិនហើយ ដឹងនូវពួកកិលេស ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុង
កាលមុន នូវវត្ថុ... នូវគត្តិទ្រិយ បុរិសិទ្រិយ ជីវិតិទ្រិយ អាបោធាតុ... នូវ

កតឡឺង្ការាហារ ថាមិនទៀង... ទោមនស្ស កើតឡើង ដឹងនូវចិត្តរបស់
បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអប្បដិយចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ
អាកាសានញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ អាកិញ្ញញ្ញា
យតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ពួកអប្បដិយក្ខន្ធន្ត ជា
បច្ច័យនៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធាណាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុ
ស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្ប
ច្ច័យ។

[២៣៥] សប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ... ធ្វើនូវពួកដោដ្ឋព្វៈ ឲ្យ
ជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈកើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវពួក
ដោដ្ឋព្វៈនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទិដ្ឋិកើតឡើង។ អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃ
អប្បដិយធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
សហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ទាន... សីល...
ឧបោសថកម្ម... ធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព... នូវពួកកុសល ដែល
ធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន... ចេញអំពីឈាន ធ្វើនូវឈាន ឲ្យជាទី
គោរព ហើយពិចារណា ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ធ្វើនូវមគ្គ ឲ្យជាទី
គោរព... ធ្វើនូវផល ឲ្យជាទីគោរព... ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃគោត្រភូ វោ
ទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នូវវត្ថុ... នូវតិច្ឆិយ
បុរិសិច្ឆិយ ជិវិតិច្ឆិយ អាបោធាតុ... ធ្វើនូវកតឡឺង្ការាហារ ឲ្យជាទីគោរព
ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈកើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវធម៌នោះ ឲ្យជាទីគោរព

ទិដ្ឋិកើតឡើង។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌ជាអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអប្បដិយៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសប្បដិយធម៌ ដោយ អធិបតិប្បច្ច័យ គឺអធិបតិធម៌ជាអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យនៃពួក ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអប្បដិយៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ អប្បដិយធម៌ ជា បច្ច័យនៃសប្បដិយធម៌ផង នៃអប្បដិយធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌ជាអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈ និងជា អប្បដិយៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។

[២៣៦] អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ គឺ ពួកអប្បដិយក្ខន្ធមុនៗ...។ បេ។ ជាបច្ច័យនៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរ ាប្បច្ច័យ។

[២៣៧] អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយសមនន្តរាប្បច្ច័យ។

[២៣៨] សប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃសប្បដិយធម៌ ដោយសហជាតាប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញាប្បច្ច័យ មានវារៈ៦។ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយាប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[២៣៩] សប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយឧបនិស្សយាប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្តបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកត្តប

និស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) នូវរដូវ... អាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន។ បេ។
បំបែកសង្ឃ រដូវ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ បេ។ នៃផលសមាបត្តិ
ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ។ អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយ
ឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍ឧបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូប
និស្ស័យ។ បេ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គល អាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយឲ្យទាន។
បេ។ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល...។ បេ។ នូវកាយិកសុខ... នូវកាយិកទុក្ខ...
បុគ្គលអាស្រ័យនូវភោជន ហើយឲ្យទាន។ បេ។ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា។ បេ។
ភោជន ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ បេ។ នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ
យ។

[២៤០] សប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
បានដល់ អារម្មណ៍បុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណ៍បុរេជាត គឺនូវ
ចក្ខុ... នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង... ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គលឃើញ
នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជា
បច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយ
បុរេជាតប្បច្ច័យ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺចក្ខុយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
ចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ
យ។ អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បាន
ដល់អារម្មណ៍បុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណ៍បុរេជាត គឺនូវវត្ថុ... នូវ
តត្ថិទ្រិយ បុរិសិទ្រិយ ជិវិតិទ្រិយ អាបោធាតុ... នូវកពទ្ធិដ្ឋារាហារ ថាមិន
ទៀង... ទោមនស្ស កើតឡើង។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺវត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួក

អប្បដិយក្ខន្ធដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ សប្បដិយធម៌ក្តី អប្បដិយធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាតនិងវត្ថុបុរេជាត។ គឺចក្ខាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ផោដ្ឋញាយតនៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកអប្បដិយក្ខន្ធដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។

[២៤១] អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់ បច្ឆាជាត គឺពួកអប្បដិយក្ខន្ធជាបច្ច័យនៃអប្បដិយកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ។ បច្ឆាជាត គឺពួកអប្បដិយក្ខន្ធជាបច្ច័យនៃសប្បដិយកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ។ បច្ឆាជាត គឺពួកអប្បដិយក្ខន្ធជាបច្ច័យនៃសប្បដិយកាយ និងអប្បដិយកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ។ ឯមូលនៃបច្ច័យទាំងពីរ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ។

[២៤២] អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺពួកអប្បដិយក្ខន្ធមុនៗ... វោទានៈ ជាបច្ច័យនៃមគ្គ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ។

[២៤៣] អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺអប្បដិយចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺអប្បដិយចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូប ជាអប្បដិយៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។

អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃសប្បដិយធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺអប្បដិយចេតនា ជាបច្ច័យ នៃ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈផង ដោយ កម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺអប្បដិយចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាក ក្ខន្ធផង នៃពួកកងត្តារូបជាសប្បដិយផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ អប្បដិយ ធម៌ ជាបច្ច័យនៃសប្បដិយធម៌ផង នៃអប្បដិយធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត និងនានាខណិកៈ។ ហេ។

[២៤៤] អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាក ជាអប្បដិយៈ... មានវារៈ៣។

[២៤៥] អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកអាហារជាអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួក ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអប្បដិយៈផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃ បដិសន្ធិ កតឡិដ្ឋារាហារ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយកាយនេះ ដោយអាហារប្ប ច្ច័យ។ ឯប្រស្នាទាំង២ដ៏សេស និងបដិសន្ធិ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចុះ កតឡិដ្ឋារា ហារ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើក្នុងប្រស្នាទាំង២ ត្រង់ខាងចុងបំផុតចុះ។

[២៤៦] សប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣ ជីវិតិន្ទ្រិយ ក្នុងវារៈទាំង៣ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ

ត្រង់ខាងចុងបំផុតចុះ។ សប្បដិយធម៌ក្តី អប្បដិយធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃ
អប្បដិយធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺចក្ខុន្ទ្រិយក្តី ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ជាបច្ច័យ
នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
កាយិន្ទ្រិយក្តី កាយវិញ្ញាណក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយ
កាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។

[២៤៧] ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គ
ប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ១។

[២៤៨] សប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
បានដល់ បុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ
កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ អប្បដិយ
ធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកអប្បដិយក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអប្បដិយៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ ពួកខន្ធជាបច្ច័យនៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃ
ពួកខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ បុរេជាត គឺវត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធជា
អប្បដិយៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកអប្បដិយក្ខន្ធ ជា
បច្ច័យ នៃអប្បដិយកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។
អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃសប្បដិយធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកអប្បដិយក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃ

ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបជាសប្បដិយៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ...។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកអប្បដិយក្ខន្ធន ជាបច្ច័យនៃសប្បដិយៈកាយ
នេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃ
សប្បដិយធម៌ផង នៃអប្បដិយធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកអប្បដិយក្ខន្ធន ជាបច្ច័យនៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈ និងជាអប្បដិយៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកអប្បដិយក្ខន្ធន ជាបច្ច័យនៃ
សប្បដិយកាយ និងអប្បដិយកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័
យ។

[២៤៩] សប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃសប្បដិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ
មានវារៈ១ ប្រស្នាទី១ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។ សប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃ
អប្បដិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។
សហជាត គឺពួកមហាក្ខត ជាសប្បដិយៈ ជាបច្ច័យនៃអាបោធាតុ ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ ពួកមហាក្ខត ជាសប្បដិយៈ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ជាអប្បដិយៈ ពួកកដក្ការូប និងពួកឧបាទារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
ផោដ្ឋញ្ចាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃឥត្ថិទ្រិយ និងកពទ្យិដ្ឋារាហារ ដោយអត្ថិប្ប
ច្ច័យ ពាហិរៈ... អាហារសមុដ្ឋាន ឧតុសមុដ្ឋាន របស់ពួកអសញ្ញសត្វ...។ ឯ
បុរេជាត... គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ... នូវពួកផោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង...
ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ពុំនូវសំឡេង
ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វ

យតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចក្ខុយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
ចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។
សប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃសប្បដិយធម៌ផង នៃអប្បដិយធម៌ផង ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ គឺមហាភូត១ ជាសប្បដិយៈ ជាបច្ច័យនៃមហាភូត២ផង នៃ
អាបោធាតុផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ រហូតដល់ពួកអសញ្ញា
សត្វ។ អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បាន
ដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្រ្ទិយ។ សហជាត គឺ
អប្បដិយក្ខន្ធទ (នៃខន្ធ) ៣... រហូតដល់ពួកអសញ្ញាសត្វ។ បុរេជាត
គឺ(បុគ្គល) នូវវត្ថុ... នូវឥត្ថិន្រ្ទិយ បុរិសិន្រ្ទិយ ជីវិតិន្រ្ទិយ អាបោធាតុ... នូវ
កតឡិដ្ឋារាហារ ថាមិនទៀង... ទោមនស្ស កើតឡើង វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃ
ពួកអប្បដិយក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ឆាជាត គឺពួកអប្បដិយក្ខន្ធ ជា
បច្ច័យនៃអប្បដិយៈកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ កតឡិដ្ឋា
រាហារ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយៈកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូបជីវិតិន្រ្ទិយ
ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ជាអប្បដិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ អប្បដិយ
ធម៌ ជាបច្ច័យនៃសប្បដិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត
បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្រ្ទិយ។ សហជាត គឺពួកអប្បដិយក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ អាបោធាតុ ជាបច្ច័យនៃពួកមហាភូត ជាសប្បដិយៈ ដោយអត្ថិ
ប្បច្ច័យ អាបោធាតុ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាសប្បដិយៈ ពួក
កដត្តារូប និងពួកឧបាទារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ អាបោធាតុ ជាបច្ច័យ

នៃចក្ខុយតនៈ និងដោដ្ឋញ្ចយតនៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពាហិរៈ... អាហារ
សមុដ្ឋាន ឧតុសមុដ្ឋាន របស់ពួកអសញ្ញសត្វ...។ បច្ឆាជាត គឺពួកខន្ធ ជា
អប្បដិយៈ ជាបច្ច័យនៃកាយ ជាសប្បដិយៈនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិ
ប្បច្ច័យ កពទ្ធិង្ការាហារ ជាបច្ច័យនៃកាយ ជាសប្បដិយៈនេះ ដោយអត្ថិប្ប
ច្ច័យ រូបជីវិតិទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃពួកកដក្ការូប ជាសប្បដិយៈ ដោយអត្ថិប្ប
ច្ច័យ។ អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃសប្បដិយធម៌ផង នៃអប្បដិយធម៌ផង
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងតទ្រិយ។
សហជាត គឺអប្បដិយក្ខន្ធទ នៃខន្ធព ជាសប្បដិយៈ និងជាអប្បដិយៈ...
ដូចបដិច្ចវារៈដែរ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ បច្ឆាជាត គឺពួកអប្បដិយ
ក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃសប្បដិយកាយ និងអប្បដិយកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ កពទ្ធិង្ការាហារ ជាបច្ច័យនៃសប្បដិយកាយ និង
អប្បដិយកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូបជីវិតិទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃពួកកដ
ក្ការូប ជាសប្បដិយៈ និងជាអប្បដិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ សប្បដិយធម៌ក្តី
អប្បដិយធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃសប្បដិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺដូចបដិ
ច្ចវារៈដែរ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ សប្បដិយធម៌ក្តី អប្បដិយធម៌ក្តី ជា
បច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេ
ជាត។ សហជាត គឺពួកអប្បដិយក្ខន្ធក្តី ពួកមហាភូតក្តី នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ជាអប្បដិយៈ... ដូចបដិច្ចវារៈដែរ រហូតដល់ពួកអសញ្ញ
សត្វ។ សហជាត គឺខន្ធទ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខុយតនៈក្តី
នៃខន្ធព... ខន្ធព... ខន្ធទ ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណក្តី

កាយាយតនៈក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធនា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធធ...។ សប្បដិ
ធម៌ក្តី អប្បដិធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃសប្បដិធម៌ផង នៃអប្បដិធម៌
ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺដូចបដិច្ចវារៈដែរ។

[២៥០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុង
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងសមនន្ត
រប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ២ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្ប
ច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៥ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុង
សម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័
យ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។
បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោម។

[២៥១] សប្បដិធម៌ ជាបច្ច័យនៃសប្បដិធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ។
សប្បដិធម៌ ជាបច្ច័យនៃអប្បដិធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ សប្បដិធម៌ ជាបច្ច័យនៃសប្បដិធម៌ផង នៃ

អប្បដិយធម៌ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ។ អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃ
អប្បដិយធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ អប្បដិយធម៌ ជា
បច្ច័យនៃសប្បដិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆា
ជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ អប្បដិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃសប្បដិយធម៌
ផង នៃអប្បដិយធម៌ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆា
ជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ សប្បដិយធម៌ក្តី អប្បដិយធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ
នៃសប្បដិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ។ សប្បដិយធម៌ក្តី អប្បដិយធម៌
ក្តី ជាបច្ច័យនៃអប្បដិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេ
ជាតប្បច្ច័យ។ សប្បដិយធម៌ក្តី អប្បដិយធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃសប្បដិយធម៌
ផង នៃអប្បដិយធម៌ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ។

[២៥២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ក្នុងនអនន្តរប្ប
ច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនសហជាតប្បច្ច័
យ មានវារៈ៤ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងននិស្សយប្បច្ច័យ
មានវារៈ៤ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ៩។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនវិប្ប

យុត្តប្បធូ្វយ មានវារៈ៩ ក្នុងនោអត្តិប្បធូ្វយ មានវារៈ៤ ក្នុងនោនត្តិប្បធូ្វ
យ មានវារៈ៩ ក្នុងនោវិតតប្បធូ្វយ មានវារៈ៩ ក្នុងនោអវិតតប្បធូ្វយ
មានវារៈ៤។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

[២៥៣] ក្នុងនអារម្មណប្បធូ្វយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បធូ្វយ សេចក្តី
បំប្រួញ... ក្នុងនអនន្តរប្បធូ្វយ មានវារៈ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បធូ្វយ មាន
វារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បធូ្វយ មានវារៈ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បធូ្វយ មាន
វារៈ៣ សេចក្តីបំប្រួញ... ក្នុងនសម្បយុត្តប្បធូ្វយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្ប
យុត្តប្បធូ្វយ មានវារៈ១ ក្នុងនោនត្តិប្បធូ្វយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បធូ្វ
យ មានវារៈ៣។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ។

[២៥៤] ក្នុងអារម្មណប្បធូ្វយ មានវារៈ២ ព្រោះនហេតុប្បធូ្វយ... ក្នុងអធិបតិ
ប្បធូ្វយ មានវារៈ៤។ អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិត គប្បីរាប់ចុះ។... ក្នុងអវិតត
ប្បធូ្វយ មានវារៈ៩។

ចប់ បច្ចុនីយានុលោម។

ចប់ សប្បដិយទុកៈ។

រូបិទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៥៥] រូបិធម៌ (ធម៌ដែលមានរូប) អាស្រ័យនូវរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺមហាក្ខត៣ អាស្រ័យនូវមហាក្ខត១ នូវមហាក្ខត២... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត។ អរូបិធម៌ (ធម៌ដែលមិនមានរូប) អាស្រ័យនូវរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកអរូបិក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ រូបិធម៌ក្តី អរូបិធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកអរូបិក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត។ អរូបិធម៌ អាស្រ័យនូវអរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវអរូបិក្ខន្ធ ១ នូវខន្ធធ២... មានបដិសន្ធិដែរ។ រូបិធម៌ អាស្រ័យនូវអរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកអរូបិក្ខន្ធ មានបដិសន្ធិដែរ។ រូបិធម៌ក្តី អរូបិធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវអរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវអរូបិក្ខន្ធ១ នូវខន្ធធ២... មានបដិសន្ធិដែរ។ រូបិធម៌ អាស្រ័យនូវរូបិធម៌ផង នូវអរូបិធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកអរូបិក្ខន្ធផង នូវពួកមហាក្ខតផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ អរូបិធម៌ អាស្រ័យនូវរូបិធម៌ផង នូវអរូបិធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវអរូបិក្ខន្ធទង នូវវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ នូវខន្ធធ២...។ រូបិធម៌ក្តី អរូបិធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវរូបិធម៌ផង នូវអរូបិធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវអរូបិ

ក្នុង១៥៧ នូវវត្តផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ នូវខន្ធ២... កងក្បាប
អាស្រ័យនូវពួកអរូបិក្នុង៥៧ នូវពួកមហាភូតផង។ សេចក្តីបំប្រែញ។

[២៥៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុង
អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងសមនន្ត
រាប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋ
យ មានវារៈ៩ ក្នុងតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងវិប្បយុត្ត
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

ចប់ អនុលោម។

[២៥៧] រូបិធម៌ អាស្រ័យនូវរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
គឺមានវារៈ៣។ អរូបិធម៌ អាស្រ័យនូវអរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះន
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ៣ អាស្រ័យនូវអរូបិក្នុង១ ជាអហេតុកៈ នូវខន្ធ២...
មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងខណៈនៃ

អហេតុកប្បដិសន្ធិ។ មានបញ្ហា ៩ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ តែបណ្ឌិត គប្បី
កំណត់ថា ជាអហេតុកៈ ដូច្នោះចុះ។

[២៥៨] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងន
សមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងន
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនប
ច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្ម
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ
មានវារៈ១ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ២ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុង
នោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ចប់ បច្ចុនិយៈ។

[២៥៩] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងន
អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនសម
នន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងន
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនប
ច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្ម
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ

មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បថ្ន័យ មានវារៈ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បថ្ន័យ មាន
វារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បថ្ន័យ មានវារៈ៣។

ចប់ អនុលោមប្បថ្ននិយៈ។

[២៦០] ក្នុងអារម្មណប្បថ្ន័យ មានវារៈ៣ ព្រោះនហេតុប្បថ្ន័យ... ក្នុង
អនន្តរប្បថ្ន័យ មានវារៈ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បថ្ន័យ មានវារៈ៣ ក្នុងសហជាត
ប្បថ្ន័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បថ្ន័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បថ្ន័យ
មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បថ្ន័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បថ្ន័យ មាន
វារៈ១ ក្នុងអាសេវនប្បថ្ន័យ មានវារៈ១ ក្នុងកម្មប្បថ្ន័យ មានវារៈ៩ ក្នុង
វិបាកប្បថ្ន័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាហារប្បថ្ន័យ មានវារៈ៩ ក្នុងតន្ត្រិយប្បថ្ន័
យ មានវារៈ៩ ក្នុងឈានប្បថ្ន័យ មានវារៈ៩ ក្នុងមគ្គប្បថ្ន័យ មានវារៈ១
ក្នុងសម្បយុត្តប្បថ្ន័យ មានវារៈ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បថ្ន័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអត្ថិ
ប្បថ្ន័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បថ្ន័យ មានវារៈ៣ ក្នុងវិតតប្បថ្ន័យ មាន
វារៈ៣ ក្នុងអវិតតប្បថ្ន័យ មានវារៈ៩។

ចប់ បច្ច្ននិយានុលោម។

ឯសហជាតវារៈ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

បច្ច្នវារៈ

[២៦១] រូបិធម៌ ពីងផ្អែកនឹងរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្ន័យ
គឺមហាក្ខត១... ដូចបដិច្ចវារៈដែរ។ អរូបិធម៌ ពីងផ្អែកនឹងរូបិធម៌ ទើប

កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកអរូបិក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មាន
បដិសន្ធិដែរ។ រូបិធម៌ក្តី អរូបិធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺអរូបិក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាក្ខត មានបដិសន្ធិដែរ។ ប្រស្នាដ៏សេស និងបរត្តិប្ប
ដិសន្ធិ បណ្ឌិត គប្បីចែកយ៉ាងនេះចុះ។

[២៦២] អរូបិធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្ប
ដ្ឋយ គឺចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹង
កាយាយតនៈ ពួកអរូបិក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មានបដិសន្ធិដែរ។ អរូបិ
ធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺនឹង
អរូបិក្ខន្ធទ... នឹងខន្ធធ... មានបដិសន្ធិដែរ។ អរូបិធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងរូបិ
ធម៌ផង នឹងអរូបិធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺ
ខន្ធទ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង នឹងចក្ខា
យតនផង នឹងខន្ធធ... ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណ... ខន្ធទ
ពឹងផ្អែកនឹងអរូបិក្ខន្ធទផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធធ...។ សេចក្តីបំប្រញ។

[២៦៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងសម
នន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្ប
ដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មាន

វារៈ៣ ក្នុងកម្មប្បធូយ មានវារៈ៩។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ក្នុងមគ្គប្បធូយ មាន
វារៈ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បធូយ មានវារៈ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បធូយ មានវារៈ៩
ក្នុងអត្ថិប្បធូយ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បធូយ មានវារៈ៣ ក្នុងវិគតប្បធូយ
មានវារៈ៣ ក្នុងអវិគតប្បធូយ មានវារៈ៩។

ចប់ អនុលោម។

[២៦៤] រូបិធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បធូយ
គឺមហាក្ខត១... មហាក្ខត១ របស់ពួកអសញ្ញសត្វ...។ អរូបិធម៌ ពឹងផ្អែក
នឹងរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បធូយ គឺចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក
នឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ ពួកអរូបិក្ខន្ធ
ជាអហេតុកៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ។ រូបិធម៌ក្តី
អរូបិធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បធូយ គឺ
បរត្តិប្បដិសន្ធិ បណ្ឌិតតប្បិធ្វើចុះ។ អរូបិធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអរូបិធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បធូយ គឺនឹងអរូបិក្ខន្ធ១ ជាអហេតុកៈ... មោហៈ
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែល
ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ រូបិធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងអរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បធូយ គឺ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកអរូបិក្ខន្ធ មានបដិសន្ធិដែរ។ រូបិធម៌ក្តី
អរូបិធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បធូយ

គឺខន្ធនាគ្គី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្ខី ពឹងផ្អែកនឹងអរូបិក្ខន្ធទ និងខន្ធធ...
មានបដិសន្ធិដែរ។ រូបិធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងរូបិធម៌ផង និងអរូបិធម៌ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹង
ពួកអរូបិក្ខន្ធផង និងពួកមហាក្ខតផង មានបដិសន្ធិដែរ។ អរូបិធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងរូបិធម៌ផង និងអរូបិធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុ
ប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង
និងចក្ខាយតនៈផង ខន្ធធ... ដែលប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណ... ខន្ធនា
ពឹងផ្អែកនឹងអរូបិក្ខន្ធទផង និងវត្ថុផង ខន្ធធ... មោហៈ ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយ
វិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង និងវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ រូបិ
ធម៌ក្ខី អរូបិធម៌ក្ខី ពឹងផ្អែកនឹងរូបិធម៌ផង និងអរូបិធម៌ផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺអហេតុក្ខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងអរូបិ
ក្ខន្ធទផង និងវត្ថុផង ខន្ធធ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកអរូបិ
ក្ខន្ធផង និងពួកមហាក្ខតផង មានបដិសន្ធិដែរ។

[២៦៥] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងន
សមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងន
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនបច្ឆា
ជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្ប
ដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ

មានវារៈ១ ក្នុងនគរ្រិយប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បថ្នយ មាន
វារៈ៤ ក្នុងនមគ្គប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បថ្នយ មានវារៈ៣
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បថ្នយ មានវារៈ២ ក្នុងនោនត្ថិប្បថ្នយ មានវារៈ៣ ក្នុង
នោវិតតប្បថ្នយ មានវារៈ៣។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

[២៦៦] ក្នុងនអារម្មណប្បថ្នយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បថ្នយ។ សេចក្តី
បំប្រួញ បច្ចុនីយទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើឲ្យដូចគ្នាចុះ។ ... ក្នុងនកម្មប្បថ្ន
យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បថ្នយ
មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងនោនត្ថិប្បថ្នយ មាន
វារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បថ្នយ មានវារៈ៣។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ។

[២៦៧] ក្នុងនអារម្មណប្បថ្នយ មានវារៈ៣ ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ បច្ចុនី
ទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើឲ្យដូចគ្នាចុះ... ក្នុងនឈានប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុង
មគ្គប្បថ្នយ មានវារៈ៣ សេចក្តីបំប្រួញ... ក្នុងនវិតតប្បថ្នយ មានវារៈ៩។

ចប់ បច្ចុនីយានុលោម។

ឯនិស្សយវារៈ ដូចគ្នានឹងបច្ចុនីយវារៈដែរ។

សំសដ្ឋវារៈ

[២៦៨] អរូបិធម៌ ច្រឡំនឹងអរូបិធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធតា ច្រឡំនឹងអរូបិក្ខន្ធទ និងខន្ធធ... មានបដិសន្ធិដែរ។

[២៦៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ បច្ចុ នីយៈក្តី វារៈ៣ក្តី ការរាប់ក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ទាំងអស់នេះ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ មានបញ្ហាតែ១ប៉ុណ្ណោះទេ។

បញ្ហាវារៈ

[២៧០] អរូបិធម៌ ជាបដ្ឋយនៃអរូបិធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកអរូបិ ហេតុ ជាបដ្ឋយ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានបដិសន្ធិ ដែរ។ អរូបិធម៌ ជាបដ្ឋយនៃរូបិធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកអរូបិហេតុ ជាបដ្ឋយ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានបដិសន្ធិដែរ។ អរូបិធម៌ ជាបដ្ឋយនៃរូបិធម៌ផង និងអរូបិធម៌ផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកអរូបិហេតុ ជាបដ្ឋយ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង និងពួក ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានបដិសន្ធិដែរ។

[២៧១] រូបិធម៌ ជាបដ្ឋយនៃអរូបិធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺនូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ ឥត្តិន្ទ្រិយ បុរិសិន្ទ្រិយ ជិវិតិន្ទ្រិយ អាបោធាតុ... នូវកពឡិដ្ឋារាហារ ថាមិនទៀង... ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ព នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ ជាបដ្ឋយនៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបដ្ឋយនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយ អារម្មណប្បដ្ឋយ ពួករូបិក្ខន្ធ ជាបដ្ឋយនៃការពិចារណា នូវឥន្ទ្រិវិធាណា

បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។
អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃអរូបិធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺទាន... សីល...
ឧបោសថកម្ម... ហើយពិចារណានូវកុសលនោះ ពិចារណានូវពួកកុសល
ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន អំពីឈាន... ពួកព្រះអរិយៈ អំពីមគ្គ...
ហើយពិចារណានូវផល ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ
វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណានូវ
ពួកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ... នូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិន
ហើយ... ក្នុងកាលមុន... នូវពួកអរូបិក្ខន្ធ ថាមិនទៀង... ទោមនស្ស
កើតឡើង ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយអរូបិចិត្ត ដោយចេ
តោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ
អាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ(ជាបច្ច័យ) នៃនេវេសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ពួកអរូបិក្ខន្ធ
ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវឥន្ទ្រវិធាញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវា
សានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ។

[២៧២] រូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃអរូបិធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ... ធ្វើនូវកតទ្យង្គារាហារ ឲ្យជាទីគោរព
ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើនូវវត្តនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង
ទិដ្ឋិកើតឡើង។ អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃអរូបិធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ
(បុគ្គល) នូវទាន...។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃមគ្គ និង

ផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បុគ្គលធ្វើនូវពួកអរូបិក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ... រាគៈ កើតឡើង ទិដ្ឋិកើតឡើង។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺអរូបិធម៌ ជាអធិបតិ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃរូបិធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺអរូបិធម៌ ជាអធិបតិ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃរូបិធម៌ផង នៃអរូបិធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺអរូបិធម៌ ជាអធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។

[២៧៣] អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃអរូបិធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកអរូបិក្ខន្ធមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកអរូបិក្ខន្ធក្រោយៗផង នៃផលសមាបត្តិផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ។ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៧ តំណ មិនមានក្នុងទីនេះទេ។ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៦។ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺមានបញ្ចា៧ ៦តំណ មិនមានក្នុងទីនេះទេ។

[២៧៤] រូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃអរូបិធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្តបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺ (បុគ្គល) នូវរដូវ... នូវភោជន... អាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន។ បេ។ បំបែកសង្ឃ រដូវ ភោជន សេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ បេ។ នៃផល

សមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃអរូបិធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយឲ្យទាន... នូវសីល...។ បេ។ បុគ្គលអាស្រ័យនូវកាយិកទុក្ខ ហើយឲ្យ ទាន។ បេ។ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា។ បេ។ កាយិកទុក្ខ ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ បេ។ នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[២៧៥] រូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃអរូបិធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណ៍បុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណ៍បុរេជាត គឺនូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ... នូវកតទ្ធិង្ការាហារ ថាមិនទៀង... ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ព្យនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ ចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយព្រាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ កាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកអរូបិក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។

[២៧៦] អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃរូបិធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់ បច្ឆាជាត គឺពួកអរូបិក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយ បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ។

[២៧៧] អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃអរូបិធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺមុន ៗ...។

[២៧៨] អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃអរូបិធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺអរូបិចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺអរូបិចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធដោយកម្មប្បច្ច័យ។ អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃរូបិធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺអរូបិចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺអរូបិចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកកដក្ការូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃរូបិធម៌ផង នៃអរូបិធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺអរូបិចេតនា ជាបច្ច័យនៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺអរូបិចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដក្ការូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។

[២៧៩] អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃអរូបិធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។

[២៨០] រូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃរូបិធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺកតទ្ធិដ្ឋារាហារ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ។ អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃអរូបិធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។

[២៨១] រូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃរូបិធម៌ ដោយឥន្រ្ទិយប្បច្ច័យ គឺរូបជីវិតិឥន្រ្ទិយ ជាបច្ច័យនៃពួកកដក្ការូប ដោយឥន្រ្ទិយប្បច្ច័យ។ រូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃអរូ

បិទម៍ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺចក្ខុន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ អរូបិទម៍ ជា បច្ច័យនៃអរូបិទម៍ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។ រូបិទម៍ក្តី អរូបិ ទម៍ក្តី ជាបច្ច័យនៃអរូបិទម៍ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺចក្ខុន្ទ្រិយក្តី ចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ កាយិន្ទ្រិយក្តី...។

[២៨២] អរូបិទម៍ ជាបច្ច័យនៃអរូបិទម៍ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺមាន វារៈ៣។ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។ ជាបច្ច័យ ដោយ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ១។

[២៨៣] រូបិទម៍ ជាបច្ច័យនៃអរូបិទម៍ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺវត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកអរូបិក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ឯបុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកអរូបិក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ អរូបិទម៍ ជាបច្ច័យនៃ រូបិទម៍ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ចាជាត។ សហជាត គឺពួកអរូបិក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពួកអរូបិក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃកដត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័ យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ ឯបច្ចាជាត គឺពួកអរូបិក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃកាយ នេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។

[២៨៤] រូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃរូបិធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សហជាត គឺមហាភូត១... រហូតដល់ពួក អសញ្ញសត្វ កតឡិដ្ឋារាហារ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូប ជីវិតិឡិយ ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ រូបិធម៌ ជា បច្ច័យនៃអរូបិធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺវត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកអរូបិក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃ បដិសន្ធិ។ ឯបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ... នូវកតឡិដ្ឋារាហារ ថាមិន ទៀង... ទោមនស្សកើតឡើង ដោយទិព្វចក្ខុ... ដោយទិព្វសោតធាតុ... រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ កាយវិញ្ញាណ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជា បច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកអរូបិក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ អ រូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃអរូបិធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺអរូបិក្ខន្ធ១ (ជា បច្ច័យ) នៃខន្ធនា ខន្ធធ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃរូបិធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត និងបច្ច័យជាត។ សហជាត គឺពួកអរូបិក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្ប ច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ ឯបច្ច័យជាត គឺពួកអរូបិក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃ កាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃរូបិ ធម៌ផង នៃអរូបិធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺអរូបិក្ខន្ធ១ ជាបច្ច័យនៃ ខន្ធនាផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធធ... ក្នុង ខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ រូបិធម៌ក្តី អរូបិធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃរូបិធម៌ ដោយអត្ថិ

ប្បដ្ឋិយ បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សហជាត គឺ ពួកអរូបិក្ខន្ធក្តី មហាក្ខតក្តី ជាបច្ឆ័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិ ប្បដ្ឋិយ។ បច្ឆាជាត គឺពួកអរូបិក្ខន្ធក្តី កពទ្ធិង្ការាហារក្តី ជាបច្ឆ័យនៃ កាយនេះ ដោយអត្តិប្បដ្ឋិយ បច្ឆាជាត គឺពួកអរូបិក្ខន្ធក្តី រូបជីវិតិទ្រិយក្តី ជាបច្ឆ័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្តិប្បដ្ឋិយ។ រូបិធម៌ក្តី អរូបិធម៌ក្តី ជា បច្ឆ័យនៃអរូបិធម៌ ដោយអត្តិប្បដ្ឋិយ បានដល់ សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺខន្ធ១ ដែលប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណក្តី ចក្ខាយតនៈក្តី ជា បច្ឆ័យនៃខន្ធ៣ ដោយអត្តិប្បដ្ឋិយ ខន្ធ២... អរូបិក្ខន្ធ១ ដែល ប្រកបដោយកាយវិញ្ញាណក្តី វត្តក្តី ជាបច្ឆ័យនៃខន្ធ៣ ដោយអត្តិប្បដ្ឋិយ ខន្ធ២... អរូបិក្ខន្ធ១ក្តី វត្តក្តី (ជាបច្ឆ័យ) នៃខន្ធ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ២...។ ជាបច្ឆ័យ ដោយនត្តិប្បដ្ឋិយ ជាបច្ឆ័យ ដោយវិតតប្បដ្ឋិយ ជា បច្ឆ័យ ដោយអវិតតប្បដ្ឋិយ។

[២៨៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋិយ មានវារៈ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៤ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋិយ មានវារៈ១ ក្នុងសម នន្តរប្បដ្ឋិយ មានវារៈ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្ប ដ្ឋិយ មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋិយ មានវារៈ២ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋិយ មានវារៈ១ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋិយ មានវារៈ១ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋិយ មានវារៈ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្ប ដ្ឋិយ មានវារៈ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋិយ មាន វារៈ៦ ក្នុងឈានប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋិយ មានវារៈ៣ ក្នុង

សម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងអត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោម។

[២៨៦] រូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃរូបិធម៌ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយតន្ត្រីយប្បដ្ឋយ។ រូបិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអរូបិធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយ។ អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃអរូបិធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បដ្ឋយ។ អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃរូបិធម៌ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បដ្ឋយ។ អរូបិធម៌ ជាបច្ច័យនៃរូបិធម៌ផង នៃអរូបិធម៌ផង ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បដ្ឋយ។ រូបិធម៌ក្តី អរូបិធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃរូបិធម៌ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយតន្ត្រីយប្បដ្ឋយ។ រូបិធម៌ក្តី អរូបិធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃអរូបិធម៌ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយ។

[២៨៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងន
សមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងនសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងន
អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងននិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងន
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧។ សេចក្តី
បំប្រែញ។ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនោអត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនោ
នត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងនោអវិតត
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

[២៨៨] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងន
អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនសម
នន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងន
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងបច្ចុយទាំងអស់ មានវារៈ៣ដូចគ្នាក្នុង
នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនោនត្ថិប្ប
ដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់
យ៉ាងនេះចុះ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ។

[២៨៩] ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងអធិបតិ
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិតគប្បិធ្វើចុះ... ក្នុងអវិតតប្ប
ដ្ឋយ មានវារៈ៧។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម។

ចប់ រូបិទុកៈ។

លោកិយទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៩០] លោកិយធម៌ អាស្រ័យនូវលោកិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ
ប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគ្គី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវលោកិយក្ខន្ធទ នូវ
ខន្ធធ... វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធអាស្រ័យ
នូវវត្ថុ មហាភូត១... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យនូវ
ពួកមហាភូត។ លោកុត្តរធម៌ អាស្រ័យនូវលោកុត្តរធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវលោកុត្តរក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ...។
លោកិយធម៌ អាស្រ័យនូវលោកុត្តរធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកលោកុត្តរក្ខន្ធទ លោកិយធម៌ក្តី
លោកុត្តរធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវលោកុត្តរ ធម៌ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ
យ គឺខន្ធនាគ្គី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវលោកុត្តរក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ...។
លោកិយធម៌ អាស្រ័យនូវលោកិយធម៌ផង នូវលោកុត្តរធម៌ផង ទើប

កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកលោកុត្ត
រក្ខន្ធដង នូវពួកមហាភូតផង។ សេចក្តីបំប្រញា។

[២៩១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុង
អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងសមនន្ត
រប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ
មានវារៈ២ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ២ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋ
យ មានវារៈ៥ ក្នុងតន្ត្រីប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥
ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងវិប្បយុត្ត
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។

ចប់ អនុលោម។

[២៩២] លោកិយធម៌ អាស្រ័យនូវលោកិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុ
ប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវលោកិយក្ខន្ធទ ជា
អហេតុកៈ ខន្ធធ... មានអហេតុកប្បដិសន្ធិដែរ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ
មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧន្ធច្នៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧន្ធច្នៈ។ សេចក្តីបំប្រញា។

[២៩៣] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥។ បណ្ឌិតគប្បីកំណត់ថា វិបាកក្នុងលោកុត្តរៈ មាននអាសេវនមូល ក្នុងអរូបសុទ្ធដូច្នោះ ពួកបច្ច័យដ៏សេស នៅជាប្រក្រតីដដែល។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនគន្រ្ទិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

[២៩៤] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ (បច្ច័យ) មាននអនន្តរប្បដ្ឋយជាដើម ដូចបច្ចុនីយវារៈដែរ... ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ។

[២៩៥] ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុង
អនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ១។ សេចក្តីបំប្រួញ។... ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ១។

ចប់ បច្ចុនីយានុលោម។

សហជាតវារៈ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

បច្ចុយវារៈ

[២៩៦] លោកិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងលោកិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺពឹងផ្អែកនឹងលោកិយក្ខន្ធទ្វ។ សេចក្តីបំប្រួញ។
មហាភូត១... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹង
ពួកមហាភូត ពួកលោកិយក្ខន្ធពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ លោកុត្តរធម៌ ពឹងផ្អែក
នឹងលោកិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកលោកុត្តរក្ខន្ធពឹង
ផ្អែកនឹងវត្ថុ។ លោកិយធម៌ក្តី លោកុត្តរធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងលោកិយ
ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកលោកុត្តរក្ខន្ធពឹងផ្អែកនឹង
វត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត។ លោកុត្តរធម៌ ពឹងផ្អែក
នឹងលោកុត្តរធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺមានវារៈ៣។
លោកិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងលោកិយធម៌ផង នឹងលោកុត្តរធម៌ផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកលោ
កុត្តរក្ខន្ធផង និងពួកមហាភូតផង។ លោកុត្តរធម៌ ពឹងផ្អែកនឹង
លោកិយធម៌ផង នឹងលោកុត្តរធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ

យ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងលោកុត្តរក្ខន្ធទ្រង និងវត្ថុផង និងខន្ធធ...។
លោកិយធម៌ក្តី លោកុត្តរធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងលោកិយធម៌ផង និង
លោកុត្តរធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែក
នឹងលោកុត្តរក្ខន្ធទ្រង និងវត្ថុផង និងខន្ធធ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក
នឹងពួកលោកុត្តរក្ខន្ធទ្រង និងពួកមហាភូតផង។ សេចក្តីបំប្រែញ។

[២៩៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុង
អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៤ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤
ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងបុរេ
ជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។ សេចក្តីបំប្រែញ។ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ៩ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងវិគតប្ប
ដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

ចប់ អនុលោម។

[២៩៨] លោកិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងលោកិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះន
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺនូវលោកិយក្ខន្ធទ្រង ជាអហេតុកៈ... រហូតដល់ពួកអសញ្ញ
សត្វ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹង
កាយាយតនៈ ពួកលោកិយក្ខន្ធទ្រង ជាអហេតុកៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មោហៈ

ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នះ ពីងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែល
ច្រឡំដោយវិចិត្រកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នះផង នឹងវត្តផង។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[២៩៩] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។
សេចក្តីបំប្រួញ។ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្ប
ដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៩។ បណ្ឌិត គប្បីកំណត់ថា វិបាក មានក្នុងលោកុត្តរៈ និងអរូប
ដូច្នោះចុះ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងន
ឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋ
យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

[៣០០] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងន
អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនបទ មានបទថា នអនន្តរប្បដ្ឋយ ជាដើម
ដូចបច្ចុនីយៈដែរ... ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋ
យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋនីយៈ។

[៣០១] ក្នុងអារម្មណ៍ប្បថ្មយ មានវារៈ១ ព្រោះនហេតុប្បថ្មយ... ក្នុង
អនន្តរប្បថ្មយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បថ្មយ មានវារៈ១។

ចប់ បច្ចុនិយានុលោម។

សំសង្ខារៈ

[៣០២] លោកិយធម៌ ច្រឡំនឹងលោកិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ
ប្បថ្មយ គឺខន្ធនា ច្រឡំនឹងលោកិយក្ខន្ធទ នឹងខន្ធធ... ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ...។ លោកុត្តរធម៌ ច្រឡំនឹងលោកុត្តរធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បថ្មយ គឺខន្ធនា ច្រឡំនឹងលោកុត្តរក្ខន្ធទ នឹងខន្ធធ...។ សំសង្ខារៈ
បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនេះ ជាមួយនឹងការរាប់ទាំងឡាយ មាន
បញ្ហា២។

សម្បយុត្តវារៈ ដូចគ្នានឹងសំសង្ខារៈដែរ។

បញ្ហាវារៈ

[៣០៣] លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយហេតុប្បថ្មយ គឺ
ពួកលោកិយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បថ្មយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។
លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកុត្តរធម៌ ដោយហេតុប្បថ្មយ គឺមាន
វារៈ៣។

[៣០៤] លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ទាន... សីល... ធ្វើនូវឧបោសថកម្ម ហើយពិចារណានូវកុសល នោះ ពិចារណានូវពួកកុសល ដែលសន្សំទុកហើយ ក្នុងកាលមុន អំពី ឈាន... ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណានូវគោត្រភូ ពិចារណានូវវេទានៈ ពិចារណានូវពួកកិលេស ដែលលះបង់ហើយ ពិចារណានូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹងនូវពួកកិលេស ដែលធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុង កាលមុន នូវចក្ក... នូវវត្ថុ... នូវពួកលោកិយក្ខន្ធវិញ ថាមិនទៀង... ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ក ឮនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយ លោកិយចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ អាកិញ្ញញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ ផោដ្ឋញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ពួកលោកិយក្ខន្ធវិញ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវ ឥទ្ធិវិធានញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបកញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកុត្តរធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃមគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណានូវមគ្គ ពិចារណានូវផល ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន ឯព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃការពិចារណានូវគោត្រភូ និងវេទានៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ

ពួកព្រះអរិយៈ ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល អ្នកប្រកបដោយលោកុត្តរចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកលោកុត្តរក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ។

[៣០៥] លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គលឲ្យទាន សីល... ឧបោសថកម្ម... ក្នុងកាលមុន... អំពីឈាន... ពួក សេក្ខបុគ្គល ធ្វើនូវគោត្រភូ ឲ្យជាទីគោរព... ធ្វើនូវវោទានៈ ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា នូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ... បុគ្គលធ្វើនូវពួកលោកិយក្ខន្ធ ឲ្យជាទី គោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើនូវលោកិយក្ខន្ធនោះ ឲ្យជាទី គោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិកើតឡើង។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺលោកិយា ធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកុត្តរធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃមគ្គ និងផល ដោយអធិបតិ ប្បច្ច័យ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺលោកុត្តរាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួក សម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យនៃ លោកិយធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង សហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ (ធ្វើ) នូវមគ្គឲ្យជាទីគោរព... នូវផលឲ្យជាទីគោរព... ធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទី

គោរព ហើយពិចារណា ឯព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃគោត្រភូ និងវោទានៈ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺលោកុត្តរាធិបតិធម៌ ជា
បច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ លោកុត្តរធម៌ ជា
បច្ច័យនៃលោកិយធម៌ផង នៃលោកុត្តរធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់ សហជាតាធិបតិ គឺលោកុត្តរាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។

[៣០៦] លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយអនន្តរឃ្ល័យ គឺពួក
លោកិយក្ខន្ធមុនៗ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកលោកិយក្ខន្ធក្រោយៗ... អនុលោម
(ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម ជាបច្ច័យនៃវោទានៈ ដោយអនន្តរឃ្ល័យ
។ លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកុត្តរធម៌ ដោយអនន្តរឃ្ល័យ គឺ
គោត្រភូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ វោទានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ អនុលោម
(ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល កាល
ចេញអំពីនិរោធ ជាបច្ច័យនៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរឃ្ល័យ។
លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកុត្តរធម៌ ដោយអនន្តរឃ្ល័យ គឺលោកុត្ត
រក្ខន្ធមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកលោកុត្តរក្ខន្ធក្រោយៗ ដោយអនន្តរឃ្ល័យ
មគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃផល ផលជាបច្ច័យនៃផល ដោយអនន្តរឃ្ល័យ។
លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយអនន្តរឃ្ល័យ គឺផល ជា
បច្ច័យនៃវុដ្ឋានៈ (ការចេញ) ដោយអនន្តរឃ្ល័យ។ លោកិយធម៌ ជា
បច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយអនន្តរឃ្ល័យ។ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាត
ឃ្ល័យ គឺមានបញ្ហា៥ ការជាប់ទាក់ទង មិនមានទេ។ ជាបច្ច័យ ដោយ

អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ២។ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺមាន
វារៈ៧។

[៣០៧] លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណ្តបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។
ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវលោកិយសទ្ធា ហើយឲ្យទាន។ បេ។
ញ្ចងរិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ញ្ចងអភិញ្ញា ឲ្យកើតឡើង ញ្ចសមាបត្តិ ឲ្យ
កើត ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ លោកិយសីល...។ បេ។ បុគ្គលអាស្រ័យនូវ
សេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន។ បេ។ បំបែកសង្ឃ លោកិយសទ្ធា។ បេ។ សេនាសនៈ
ជាបច្ច័យនៃលោកិយសទ្ធា។ បេ។ នៃកាយិកទុក្ខ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
កុសលាកុសលកម្ម ជាបច្ច័យនៃវិបាក ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។
លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកុត្តរធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់
អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបរិកម្មនៃ
បឋមមគ្គ ជាបច្ច័យនៃបឋមមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ បេ។ បរិកម្មនៃ
ចតុត្ថមគ្គ ជាបច្ច័យនៃចតុត្ថមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។
លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកុត្តរធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អា
រម្មណ្តបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកតូប
និស្ស័យ គឺបឋមមគ្គ ជាបច្ច័យនៃទុតិយមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
តតិយមគ្គ ជាបច្ច័យនៃចតុត្ថមគ្គ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។
លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បាន
ដល់អារម្មណ្តបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបក

តូបនិស្ស័យ គឺពួកព្រះអរិយៈ អាស្រ័យនូវមគ្គ ញ៉ាំងសមាបត្តិ ដែល មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ហើយចូលកាន់សមាបត្តិ ដែល កើតឡើងហើយ ឃើញច្បាស់នូវពួកសង្ខារ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែន ខ្លួន មគ្គ របស់ពួកព្រះអរិយៈនោះ។ បើ ជាបច្ច័យនៃភាវៈល្អាស ក្នុង ឋានៈ និងអដ្ឋានៈ (ហេតុគួរ និងហេតុមិនគួរ) ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ ផលសមាបត្តិ ជាបច្ច័យនៃកាយិកសុខ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ។

[៣០៨] លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន... ទោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ព្រះនូវសំឡេង ដោយ ទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយព្រាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ។ វត្ថុបុរេជាត គឺចក្ខុយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ ចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃ ពួកលោកិយក្ខន្ធន្ត ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃ លោកុត្តរធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់វត្ថុបុរេជាត គឺវត្ថុ ជា បច្ច័យនៃពួកលោកុត្តរក្ខន្ធន្ត ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។

[៣០៩] លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺពួកលោកិយក្ខន្ធន្ត ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែល កើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយ

ធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺពួកលោកុត្តរក្ខន្ធ ជា
បច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ។

[៣១០] លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ
ពួកលោកិយក្ខន្ធមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកលោកិយក្ខន្ធក្រោយៗ ដោយអា
សេវនប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម ជាបច្ច័យនៃ
វោទានៈ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ។ លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកុត្តរធម៌
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺគោត្រភូ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ វោទានៈ ជាបច្ច័យ
នៃមគ្គ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ។

[៣១១] លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បាន
ដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។ សហជាត គឺលោកិយចេតនា ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័
យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺលោកិយចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង
នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យនៃ
លោកុត្តរធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនានាខណិកៈ។
សហជាត គឺលោកុត្តរចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺលោកុត្តរចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាក
ក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ គឺលោកុត្តរចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ផង នៃ

លោកុត្តរធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺលោកុត្តរចេតនា ជាបច្ច័យ នៃ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។

[៣១២] លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ លោកិយវិបាកក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យនៃខន្ធនាផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធធ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ...។ លោកុត្តរធម៌ ជា បច្ច័យនៃលោកុត្តរធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។

[៣១៣] លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពួកលោកិយាហារ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួក ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ កតឡិដ្ឋារាហារ ជាបច្ច័យនៃ កាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ លោកុត្តរធម៌ ជា បច្ច័យនៃលោកុត្តរធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។

[៣១៤] លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ បដិសន្ធិ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ ចក្ខុន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជា បច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យនៃ លោកុត្តរធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។

[៣១៥] លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ១។ លោកុត្តរធម៌... គឺមានវារៈ៣។ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងលោកិយៈ មានវារៈ១ ក្នុងលោកុត្តរៈ មានវារៈ៣។ លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យ

នៃលោកិយធម៌ ដោយសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺមានវារៈ១។ លោកុត្តរៈ... គឺមាន
វារៈ១។

[៣១៦] លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកលោកិយក្ខ
ន្ត ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ពួកខន្ធ ជា
បច្ច័យនៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
នៃពួកខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។ បុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
នៃពួកលោកិយក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកលោកិ
យក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។
លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកុត្តរធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ បានដល់
បុរេជាត គឺវត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកលោកុត្តរក្ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។
លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ បានដល់
សហជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកលោកុត្តរក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកលោកុត្តរក្ខន្ធ ជា
បច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។

[៣១៧] លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយ បាន
ដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងតន្ត្រិយ។ សហជាត គឺលោ
កិយក្ខន្ធ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធព័ជ្ជ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង...

រហូតដល់ពួកអសញ្ញាសត្វ។ បុរេជាត គឺនូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ... ដូចបុរេជាតប្ប
ច្ច័យដែរ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកលោកិយក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ឯបច្ចា
ជាត គឺពួកលោកិយក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអ
ត្ថិប្បច្ច័យ កពទ្ធិង្ការាហារ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ រូប
ជីវិតិទ្រ្តិយ ជាបច្ច័យនៃពួកកដក្ការូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ លោកិយធម៌
ជាបច្ច័យនៃលោកុត្តរធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺវត្ថុ ជា
បច្ច័យនៃពួកលោកុត្តរក្ខន្ធ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃលោកុត្តរធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺលោកុត្តរក្ខន្ធ១ ជាបច្ច័យនៃខន្ធនា
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធធ្រ...។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយអត្ថិ
ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ចាជាត។ សហជាត គឺពួកលោកុត្តរក្ខន្ធ
ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ឯបច្ចាជាត គឺពួក
លោកុត្តរក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។
លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ផង នៃលោកុត្តរធម៌ផង ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ គឺលោកុត្តរក្ខន្ធ១ ជាបច្ច័យនៃខន្ធនាផង នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធធ្រ...។ លោកិយធម៌ក្តី
លោកុត្តរធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត បច្ចាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។ សហជាត គឺពួកលោកុត្តរក្ខន្ធ
ក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។
បច្ចាជាត គឺពួកលោកុត្តរក្ខន្ធក្តី កពទ្ធិង្ការាហារក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បច្ចាជាត គឺពួកលោកុត្តរក្ខន្ធក្តី រូបជីវិតិទ្រ្តិយក្តី ជា

បច្ច័យនៃពួកកងត្រារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ លោកិយធម៌ក្តី លោកុត្តរធម៌
ក្តី ជាបច្ច័យនៃលោកុត្តរធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និង
បុរេជាត។ សហជាត គឺលោកុត្តរក្ខន្ធទក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធនា ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធធ...។ ជាបច្ច័យ ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិគត
ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ។

[៣១៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងសម
នន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្ប
ច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
មានវារៈ៤ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ២ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុង
វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័
យ មានវារៈ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៤
ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងអត្ថិ
ប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៧។

ចប់ អនុលោម។

[៣១៩] លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សប្បច្ច័យ ជា

បច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ លោកិយធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកុត្តរធម៌ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ លោកុត្តរធម៌ ជា
បច្ច័យនៃលោកុត្តរធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាត
ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យនៃ
លោកិយធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ។
លោកុត្តរធម៌ ជាបច្ច័យនៃលោកិយធម៌ផង នៃលោកុត្តរធម៌ផង ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ។ លោកិយធម៌ក្តី លោកុត្តរធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃលោកិយ
ធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ។ លោកិយធម៌ក្តី
លោកុត្តរធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃលោកុត្តរធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។

[៣២០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៧។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ក្នុងនសមនន្ត
រប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្ប
ច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងននិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័
យ មានវារៈ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ៧។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងន
សម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនោអ

ត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៧ ក្នុងនោអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

[៣២១] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ។ សេចក្តី
បំប្រួញ។ ... ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ
មានវារៈ២ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤។ សេចក្តីបំប្រួញ។ ... ក្នុង
នមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនវិប្ប
យុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋ
យ មានវារៈ៤។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ។

[៣២២] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងអធិបតិ
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ អនុលោមមាតិកា បណ្ឌិតតប្បដ្ឋិធ្វើចុះ... ក្នុងអវិតតប្ប
ដ្ឋយ មានវារៈ៧។

ចប់ បច្ចុនីយានុលោម។

ចប់ លោកិយទុកៈ។

កេនចិ វិញ្ញេយ្យទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣២៣] ធម៌ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ (មានចក្ខុវិញ្ញាណ ជាដើម) អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធពក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កិ អាស្រ័យនូវ ខន្ធទ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ នូវខន្ធធ... វត្ថុ អាស្រ័យ នូវពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ មហាភូត៣ អាស្រ័យនូវមហាភូត១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ ធម៌ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធពក្កិ ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណ ណាមួយក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កិ អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ នូវខន្ធធ... វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃ បដិសន្ធិ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ នូវមហាភូត១... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តា រូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ ធម៌ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្កិ ធម៌ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណ ណាមួយក្កិ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធពក្កិ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយ វិញ្ញាណណាមួយក្កិ មិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កិ អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ នូវខន្ធធ... វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ នូវ មហាភូត១... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួក

មហាក្សត្រ។ ធម៌ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ អាស្រ័យនូវ
ធម៌ ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយ
វិញ្ញាណណាមួយ នូវខន្ធទ... វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ នូវមហាក្សត្រ១... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដក្ការូប និង
ឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាក្សត្រ។ ធម៌ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយ
វិញ្ញាណណាមួយ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណ
ណាមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង
ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី... ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែល
បុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ នូវខន្ធទ... វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួក
ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ នូវមហាក្សត្រ១...
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដក្ការូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាក្សត្រ។ ធម៌
ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី ធម៌ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង
ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយ
វិញ្ញាណណាមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ដែលបុគ្គល
ត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី មិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយ
វិញ្ញាណណាមួយ នូវខន្ធទ... វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ នូវមហាក្សត្រ១... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដក្ការូប និង

ឧបាទាហរ អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត។ ធម៌ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយ
វិញ្ញាណណាមួយ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ
ផង នូវធម៌ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណ
ណាមួយក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង
ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង មិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង នូវ
ខន្ធទ... វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធអាស្រ័យ
នូវវត្ថុ នូវមហាក្ខត១... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទាហរ
អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត។ ធម៌ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណ
ណាមួយ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង
មិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺខន្ធនា ដែលបុគ្គលមិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន
រូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង
មិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង នូវខន្ធទ... វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួក
ខន្ធក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ នូវមហាក្ខត១...
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទាហរ អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត។
ធម៌ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី ធម៌ដែលបុគ្គលមិនត្រូវ
ដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយ
វិញ្ញាណណាមួយផង មិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណ

ណាមួយក្តី មិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធ១ ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង មិនត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយផង នូវខន្ធ២... វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ នូវមហាភូត១... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ សេចក្តីបំប្រែញ។

[៣២៤] ក្នុងហេតុប្បថ្មយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បថ្មយ មានវារៈ៩។ សេចក្តីបំប្រែញ។ ក្នុងអវិគតប្បថ្មយ មានវារៈ៩។

ចប់ អនុលោម។

[៣២៥] ក្នុងនហេតុប្បថ្មយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បថ្មយ មានវារៈ៩។ សេចក្តីបំប្រែញ។ ក្នុងនោវិគតប្បថ្មយ មានវារៈ៩។ វារៈ៤ក្តី ការរាប់ក្តី (ចប់) បរិបូណ៌ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ។ សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនេះចុះ។

វត្ថុក្តី អាយតនៈ៥ក្តី បណ្ឌិត គប្បីសំដែង (តាម) ក្នុងបច្ចយវារៈផងចុះ។ (លោកិយទុកៈ) បណ្ឌិតបាន (យល់) យ៉ាងណាៗ (កេនចិ វិញ្ញេយ្យទុកៈ) បណ្ឌិត គប្បីធ្វើយ៉ាងនោះៗផងចុះ។

បញ្ហាវារៈ

[៣២៦] ធម៌ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន គឺពួកហេតុ
ដែលបុគ្គលត្រូវដឹង ដោយវិញ្ញាណណាមួយ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តក្ខន្ធ
ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាន មានបដិសន្ធិដែរ។
សេចក្តីបំប្រែញ។

[៣២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មានវារៈ៩។
សេចក្តីបំប្រែញ។ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ៩។

ចប់ អនុលោម។

[៣២៨] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ៩ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ៩។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

វារៈ៤ក្តី ការរាប់ក្តី (ចប់) បរិបូណ៌ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ។

ចប់ កេនចិ វិញ្ញេយ្យទុកៈ។

អាសវទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣២៩] អាសវធម៌ អាស្រ័យនូវអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប
ដ្ឋាន គឺទិដ្ឋាសវៈ អវិជ្ជាសវៈ អាស្រ័យនូវកាមាសវៈ កាមាសវៈ អវិជ្ជាសវៈ
អាស្រ័យនូវទិដ្ឋាសវៈ កាមាសវៈ ទិដ្ឋាសវៈ អាស្រ័យនូវអវិជ្ជាសវៈ អវិជ្ជាសវៈ

អាស្រ័យនូវភាសាសរ្ទៈ អវិជ្ជាសរ្ទៈ អាស្រ័យនូវទិដ្ឋាសរ្ទៈ បណ្ឌិតគប្បីចងចក្កៈ
ម្តងមួយៗផងចុះ។ នោអាសវធម៌ (ធម៌ដែលមិនមានអាសវៈ) អាស្រ័យ
នូវអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកអាសវសម្បយុត្តក
ក្នុងក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវអាសវៈ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវ
ធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
ទិដ្ឋាសរ្ទៈក្តី អវិជ្ជាសរ្ទៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវកាមាសវៈ។ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ នោអាសវធម៌ អា
ស្រ័យនូវនោអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធតក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវនោអាសវក្នុន្ធ១ នូវខន្ធធ២... វត្ថុ អាស្រ័យ
នូវពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ មហាភូត១...
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។
អាសវធម៌ អាស្រ័យនូវនោអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
គឺអាសវៈ៤ អាស្រ័យនូវពួកនោអាសវក្នុន្ធ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី
អាស្រ័យនូវនោអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺអាសវ
ក្នុន្ធតក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវនោអាសវក្នុន្ធ១ នូវខន្ធធ២...។
អាសវធម៌ អាស្រ័យនូវអាសវធម៌ផង នូវនោអាសវធម៌ផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺទិដ្ឋាសរ្ទៈ អវិជ្ជាសរ្ទៈ អាស្រ័យនូវកាមាសវៈ
ផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្នុន្ធផង។ បណ្ឌិតគប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ នោអាសវ
ធម៌ អាស្រ័យនូវអាសវធម៌ផង នូវនោអាសវធម៌ផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធតក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវនោអាសវ

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ នូវមហាក្សត្រ១... រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ នៅ
អាសវធម៌ អាស្រ័យនូវអាសវធម៌ផង នូវនោអាសវធម៌ផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះនអាម្មណប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកអា
សវក្ខន្ធផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៣៣៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនអាម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងន
អាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនតន្ត្រីយប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្ប
ច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

[៣៣៤] ក្នុងនអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ... ក្នុងន
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនសម
នន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងន
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនប

ច្បាប់ជាតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសវេនប្បដ្ឋាន មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្ម
ប្បដ្ឋាន មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋាន មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋា
ន មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន មានវារៈ៩ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋាន មាន
វារៈ៣ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ៣។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋានីយៈ។

[៣៣៥] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មានវារៈ២ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាន... ក្នុង
អនន្តរប្បដ្ឋាន មានវារៈ២ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋាន មានវារៈ១ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋាន
មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ២។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម។

សហជាតវារៈ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

បច្ចយវារៈ

[៣៣៦] អាសវេធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអាសវេធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ
ប្បដ្ឋាន គឺអាសវមូលកៈ និងវារៈ៣ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ នោអាសវេធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងនោអាសវេធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន គឺខន្ធនក្ខិ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្ខិ ពឹងផ្អែកនឹងនោអាសវក្ខន្ធទ និងខន្ធធ... វត្ត
ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធពឹងផ្អែកនឹងវត្ត
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដក្ការូប និងឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត ព
កនោអាសវក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ត។ អាសវេធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោអាសវ

ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកអាសវៈ ពឹងផ្អែកនឹងនោ
អាសវក្ខន្ធ ពួកអាសវៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី
ពឹងផ្អែកនឹងនោអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺអាសវ
ក្ខន្ធនាមក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងនោអាសវក្ខន្ធ១ នឹងខន្ធធ២...
ពួកអាសវៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ អាសវធម៌
ពឹងផ្អែកនឹងអាសវធម៌ផង នឹងនោអាសវធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺទិដ្ឋាសវៈ អវិជ្ជាសវៈ ពឹងផ្អែកនឹងកាមាសវៈផង នឹងពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។ ចក្កៈ។ ទិដ្ឋាសវៈ អវិជ្ជាសវៈ ពឹងផ្អែកនឹងកាមាសវៈ
ផង នឹងវត្ថុផង។ ចក្កៈ។ នោអាសវធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអាសវធម៌ផង
នឹងនោអាសវធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាមក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងនោអាសវក្ខន្ធទ១ផង នឹងពួកអាសវៈផង
នឹងខន្ធធ២... ពួកនោអាសវក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងអាសវៈផង នឹងវត្ថុផង។
អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងអាសវធម៌ផង នឹងនោអាសវ
ធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាមក្តី ទិដ្ឋាសវៈក្តី អវិជ្ជា
សវៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងនោអាសវក្ខន្ធទ១ផង នឹង
កាមាសវៈផង នឹងខន្ធធ២...។ ចក្កៈ។ ទិដ្ឋាសវៈក្តី អវិជ្ជាសវៈក្តី ពួកសម្បយុត្ត
កក្ខន្ធក្តី ពឹងផ្អែកនឹងកាមាសវៈផង នឹងវត្ថុផង។ ចក្កៈ។ សេចក្តីបំប្រញ។
[៣៣៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុង
អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។ សេចក្តីបំប្រញ។ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ១
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

ចប់ អនុលោម។

[៣៣៨] នោអាសវធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងនោអាសវក្ខន្ធទ ជាអហេតុកៈ នឹងខន្ធធ... មានអហេតុកប្បដិសន្ធិ រហូតដល់ ពួកអសញ្ញាសត្វ។ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ ពួកនោអាសវក្ខន្ធទ ជាអហេតុកៈ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ។ អាសវធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងនោអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងវត្ថុផង។

[៣៣៩] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនោ វិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ការរាប់ទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ។

និស្សយវារៈ ដូចគ្នានឹងបច្ចយវារៈដែរ។

សំសដ្ឋវារៈ

[៣៤០] អាសវធម៌ ច្រឡំនឹងអាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺទិដ្ឋាសវៈ និងអវិជ្ជាសវៈ ច្រឡំនឹងកាមាសវៈ។ ចក្កៈ។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៣៤១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[៣៤២] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

ការរាប់ក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងសំសង្កវារៈដែរ។

បញ្ហាវារៈ

[៣៤៣] អាសវធម៌ ជាបដ្ឋយនៃអាសវធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺកាមាសវៈ ជាបដ្ឋយនៃទិដ្ឋាសវៈ និងអវិជ្ជាសវៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ភវាសវៈ ជាបដ្ឋយនៃអវិជ្ជាសវៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ ចក្កៈ។ អាសវធម៌ ជាបដ្ឋយនៃនោអាសវធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកអាសវហេតុ ជាបដ្ឋយនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ អាសវធម៌ ជាបដ្ឋយនៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺកាមាសវៈ ជាបដ្ឋយនៃទិដ្ឋាសវៈផង នៃអវិជ្ជាសវៈ

ផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុ
ប្បដ្ឋយ។ នោអាសវធម៌ ជាបដ្ឋយនៃនោអាសវធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
ពួកនោអាសវហេតុ ជាបដ្ឋយនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានបដិសន្ធិដែរ។ នោអាសវ
ធម៌ ជាបដ្ឋយនៃអាសវធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកនោអាសវហេតុ ជា
បដ្ឋយនៃពួកសម្បយុត្តកកាសវៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ នោអាសវធម៌ ជា
បដ្ឋយនៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួ
កនោអាសវហេតុ ជាបដ្ឋយនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកអាសវៈ
ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។ អាសវធម៌ក្តី នោ
អាសវធម៌ក្តី ជាបដ្ឋយនៃនោអាសវធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកអាសវ
ហេតុក្តី ពួកនោអាសវហេតុក្តី ជាបដ្ឋយនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ។

[៣៤៤] អាសវធម៌ ជាបដ្ឋយនៃអាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺពួក
អាសវៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកអាសវៈ។ អាសវធម៌ ជាបដ្ឋយនៃ
នោអាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺពួកនោអាសវក្ខន្ធ កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកអាសវៈ។ អាសវធម៌ ជាបដ្ឋយនៃអាសវធម៌ផង នៃនោ
អាសវធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺពួកអាសវក្ខន្ធក្តី ពួកសម្បយុត្តក
ក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកអាសវៈ។ នោអាសវធម៌ ជាបដ្ឋយនៃ
នោអាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺនូវទាន... នូវសីល... នូវ
ឧបោសថកម្ម... អំពិលាន... ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពិមគ្គ ហើយ

ពិចារណានូវមគ្គ ពិចារណានូវផល ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន ឯព្រះនិព្វាន ជា
បច្ច័យនៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បច្ច័
យ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណានូវពួកនោអាសវៈ នូវពួកកិលេស ដែល
លះបង់ហើយ... នូវពួកកិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ... ដឹងនូវពួក
កិលេស ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន នូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ... នូវពួកនោអា
សវក្ខន្ធថាមិនទៀង... ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយ
ទិព្វចក្ខុ ឮនូវសំឡេងដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល អ្នក
ប្រកបដោយនោអាសវចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ
អាកាសានញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ អាកិញ្ញញ្ញ
ាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេរសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោដ្ឋញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ពួកនោអា
សវក្ខន្ធជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិធាញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ
បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មុបគញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ គឺបុគ្គលឲ្យទាន ហើយត្រេកអរ រីករាយនឹងកុសលនោះ
ពួកអាសវៈកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវកុសលនោះ នូវសីល... នូវ
ឧបោសថកម្ម... នូវឈាន... នូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ... ត្រេកអរ រីករាយ នឹងព
កនោអាសវក្ខន្ធពួកអាសវៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកអាសវក្ខន្ធន
នោះ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺនូវទាន... ដូចដំណើរទី២ដែរ ត្រេកអរ រីករាយ

នឹងពួកនោអាសវក្ខន្ធ ពួកអាសវៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវខន្ធនោះ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃ
អាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួកអាសវៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ
នូវពួកអាសវៈផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវ
ធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃនោអាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួកនោអាសវ
ក្ខន្ធ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកអាសវៈផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ផង។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ផង នៃនោ
អាសវធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺពួកអាសវៈក្តី ពួកសម្បយុត្តក
ក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកអាសវៈផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ផង។

[៣៤៥] អាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បាន
ដល់អារម្មណាធិបតិ គឺពួកអាសវៈ កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវពួកអាសវៈ ឲ្យ
ជាទីគោរព មានវារៈ៣។ គរុការម្ពណ៍ ដូចគ្នានឹងអារម្មណប្បច្ច័យ បណ្ឌិត
គប្បីធ្វើចុះ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោអាសវធម៌ ដោយអធិបតិប្ប
ច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ
(បុគ្គល) នូវទាន... នូវសីល... នូវឧបោសថកម្ម... ក្នុងកាលមុន... ពួកព្រះ
អរិយៈ អំពីមគ្គ... នូវផល... នូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព... ឯព្រះនិព្វាន
ជាបច្ច័យនៃគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នូវ
ចក្ខុ... នូវវត្ថុ... ធ្វើនូវពួកនោអាសវក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ
រីករាយ រាគៈ ធ្វើនូវអាសវៈនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ

កើតឡើង។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺនោអាសវាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យនៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។
នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) នូវ
ទាន... ធ្វើនូវពួកនោអាសវក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ
ពួកអាសវៈ ធ្វើនូវខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង។ សហជាតាធិប
តិ គឺនោអាសវាធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកាសវៈ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវ
ធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតា
ធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) នូវទាន... ធ្វើនូវពួកនោអាសវក្ខន្ធ
ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើនូវអាសវៈនោះ ឲ្យជាទី
គោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិកើតឡើង។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺនោអាសវា
ធិបតិធម៌ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកអាសវៈផង នៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវ
ធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ
ធិបតិ គឺបុគ្គលធ្វើនូវពួកអាសវៈផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ឲ្យជាទី
គោរព ហើយត្រេកអរ... ពួកអាសវៈ កើតឡើង។ មានវារៈ៣ មានគរុកា
រម្មណ៍។

[៣៤៦] អាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកអាស
វៈមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកអាសវៈក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ អាសវ

ធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោអាសវធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកអាសវៈមុនៗ
ជាបច្ច័យនៃនោអាសវក្ខន្ធក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ពួកអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ អាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌
ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកអាសវៈមុនៗ ជា
បច្ច័យនៃពួកអាសវៈក្រោយៗផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោអាសវធម៌ ដោយអនន្តរ
ប្បច្ច័យ គឺពួកនោអាសវក្ខន្ធមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកនោអាសវក្ខន្ធក្រោយ
ៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម ជាបច្ច័យនៃគោត្រភូ និងផល
សមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកនោអាសវក្ខន្ធមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួកអាសវ
ក្ខន្ធក្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌
ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកនោអាសវក្ខន្ធមុន
ៗ ជាបច្ច័យនៃពួកអាសវៈក្រោយៗផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។ អាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌
ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ។ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩។
ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩។ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយ
ប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩។ ឯវត្តុ បណ្ឌិតគប្បីសំដែងចុះ។

[៣៤៧] អាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បានដល់ អារម្មណ្ណបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ។ ហេ។

ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺពួកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួកអាសវៈ ដោយ
ឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ ហើយមានវារៈ៣។ នោអាសវៈធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោ
អាសវៈធម៌ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្ត
រូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា
ហើយឲ្យទាន។ បញ្ចងសមាបត្តិឲ្យកើតឡើង ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវ
សីល...។ អាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយឲ្យទាន។ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា។
ហេ រសេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា។ នៃផលសមាបត្តិ ដោយ
ឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ។ នោអាសវៈធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវៈធម៌ ដោយ
ឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និង
បកតូបនិស្ស័យ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយ
ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល...។ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា។ រសេនាសនៈ
ជាបច្ច័យនៃរាគៈ។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ។ នោ
អាសវៈធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវៈធម៌ផង នៃនោអាសវៈធម៌ផង ដោយ
ឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបក
តូបនិស្ស័យ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយ
ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ នូវសីល...។ អាស្រ័យនូវសេនាសនៈ ហើយ
សម្លាប់សត្វ។ បំបែកសង្ឃ សទ្ធា។ រសេនាសនៈ ជាបច្ច័យនៃរាគៈ។
ហេ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ។ អាសវៈធម៌ក្តី នោអាសវៈ
ធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃអាសវៈធម៌ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ បានដល់អារម្ម
ណ៍បនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ហើយមានវារៈ៣។

[៣៤៨] នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោអាសវធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណបុរេជាត គឺនូវ ចក្ខុ... នូវវត្ថុ... បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនេះចុះ ដោយបញ្ចាយតនៈ ជា បច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺចក្ខុ យតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ កាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកនោអាសវក្ខន្ធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណបុរេជាត គឺនូវចក្ខុ... ត្រេកអរ រីករាយ នឹងវត្ថុ ពួកអាសវៈកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវវត្ថុនោះ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺវត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកអាសវៈ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ នោ អាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយបុរេ ជាតប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត។ អារម្មណបុរេ ជាត គឺបុគ្គលត្រេកអរ រីករាយ នឹងចក្ខុ ពួកអាសវៈក្តី ពួកសម្បយុត្តក ក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវចក្ខុនោះ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺវត្ថុ ជា បច្ច័យនៃពួកអាសវៈផង នៃពួកអាសវសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយបុរេ ជាតប្បច្ច័យ។

[៣៤៩] អាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោអាសវធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺពួកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោអាសវធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺពួកនោអាសវក្ខន្ធ ជា

បច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ច័យជាតិប្បច្ច័យ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃនោអាសវធម៌ ដោយបច្ច័យជាតិប្បច្ច័យ បានដល់បច្ច័យជាតិ គឺពួកអាសវៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃ កាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ច័យជាតិប្បច្ច័យ។

[៣៥០] អាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ ដោយអាសវនប្បច្ច័យ គឺមាន វារៈ៩។

[៣៥១] នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោអាសវធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតិ និងនានាខណិកៈ។ សហជាតិ គឺនោអាសវចេតនា ជា បច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្ម ប្បច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺនោអាសវចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកវិបាក ក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ នោអាសវធម៌ ជា បច្ច័យនៃអាសវធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺនោអាសវចេតនា ជាបច្ច័យនៃ ពួកសម្បយុត្តកាសវៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃ អាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺនោអាសវ ចេតនា ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកអាសវៈផង នៃពួក ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។

[៣៥២] នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោអាសវធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ១។

[៣៥៣] នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោអាសវធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺពួកនោអាសវាហារ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួក ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ កតទ្ធិង្ការាហារ ជាបច្ច័យនៃ កាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ។ នោអាសវធម៌ ជា បច្ច័យនៃអាសវធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺពួកនោអាសវាហារ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកាសវៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺពួកនោ អាសវាហារ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកអាសវៈផង នៃ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ។

[៣៥៤] នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោអាសវធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺពួកនោអាសវឥន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួក ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ចក្ខុន្ទ្រិយ (ជាបច្ច័យ) នៃ ចក្ខុវិញ្ញាណ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កាយិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យនៃពួកកដក្ការូប ដោយ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ហើយមានវារៈ៣។ ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺមាន វារៈ៣។ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩។ ជាបច្ច័យ ដោយ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩។

[៣៥៥] អាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោអាសវធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតិ និងបច្ឆាជាតិ។ សហជាតិ គឺពួកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃ

ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកអាសវៈ
ជាបច្ឆ័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។ នោអាសវ
ធម៌ ជាបច្ឆ័យនៃនោអាសវធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ បានដល់
សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកនោអាសវក្ខន្ធវា
បច្ឆ័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ពួកខន្ធវាបច្ឆ័យ
នៃវត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ត ជាបច្ឆ័យនៃពួក
ខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។ បុរេជាត គឺចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ឆ័យ) នៃ
ចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ឆ័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ត ជាបច្ឆ័យនៃពួ
កនោអាសវក្ខន្ធវា ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។ បច្ឆាជាត គឺពួកនោអាសវក្ខន្ធវា
ជាបច្ឆ័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។ នោអាសវ
ធម៌ ជាបច្ឆ័យនៃអាសវធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ បានដល់បុរេជាត គឺ
វត្ត ជាបច្ឆ័យនៃពួកអាសវៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។ នោអាសវធម៌ ជា
បច្ឆ័យនៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
បានដល់បុរេជាត គឺវត្ត ជាបច្ឆ័យនៃពួកអាសវៈផង នៃពួកសម្បយុត្តក
ក្ខន្ធវា ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី ជាបច្ឆ័យ
នៃនោអាសវធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ បានដល់សហជាត និងបច្ឆា
ជាត។ សហជាត គឺពួកអាសវៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធវា ជាបច្ឆ័យនៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកអាសវៈក្តី
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធវា ជាបច្ឆ័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយ
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ។

[៣៥៦] អាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ គឺកាមាសវៈ ជាបច្ច័យនៃទិដ្ឋាសវៈ និងអវិជ្ជាសវៈ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ ចក្កៈ។ អាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោអាសវធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និង បច្ឆាជាត។ សហជាត គឺពួកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួក អាសវៈ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ អាសវ ធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ គឺ កាមាសវៈ ជាបច្ច័យនៃទិដ្ឋាសវៈ និងអវិជ្ជាសវៈផង នៃពួកសម្បយុត្តក ក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោអាសវធម៌ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេ ជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងតន្ត្រិយ។ សហជាត គឺនោអាសវក្ខន្ធទ (ជា បច្ច័យ) នៃខន្ធនា រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ បុរេជាត គឺ (បុគ្គល) នូវ ចក្ខុ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង... ទោមនស្សកើតឡើង បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជា បច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយដ្ឋព្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចក្ខុ យតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ កាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកនោអាសវក្ខន្ធ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ បច្ឆា ជាត គឺពួកនោអាសវក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអ ត្តិប្បច្ច័យ កពទ្ធិដ្ឋារាហារ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ រូប ជីវិតិន្ត្រិយ ជាបច្ច័យនៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ នោអាសវធម៌

ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេ
ជាត។ សហជាត គឺពួកនោអាសវក្ខន្ធ ជាបច្ច័យនៃពួកអាសវៈ ដោយអត្ថិ
ប្បច្ច័យ។ ឯបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ... ត្រេកអរ រីករាយ នឹងវត្ថុ ពួក
អាសវៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវវត្ថុនោះ វត្ថុ ជាបច្ច័យនៃពួកអាសវៈ
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ផង នៃនោ
អាសវធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។
សហជាត គឺនោអាសវក្ខន្ធ១ ជាបច្ច័យនៃខន្ធពផង នៃពួកអាសវៈផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធធ...។ ចក្ខុៈ។ អាសវ
ធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បាន
ដល់ សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺកាមាសវៈក្តី ពួកនោអាសវៈក្តី
ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃទិដ្ឋាសវៈ និងអវិជ្ជាសវៈ ដោយអត្ថិប្ប
ច្ច័យ។ ចក្ខុៈ។ កាមាសវៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃទិដ្ឋាសវៈ និងអវិជ្ជាសវៈ
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃនោអាសវ
ធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ច័យជាត អាហារ
និងឥន្ទ្រិយ។ សហជាត គឺនោអាសវក្ខន្ធទក្តី ពួកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃ
ខន្ធពផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ សហជាត គឺ
ពួកអាសវៈក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអ
ត្ថិប្បច្ច័យ ពួកអាសវៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកនោអាសវក្ខន្ធ ដោយអត្ថិ
ប្បច្ច័យ។ បច្ច័យជាត គឺពួកអាសវៈក្តី កពទ្ធិដ្ឋានាហារក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយ
នេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បច្ច័យជាត គឺពួកអាសវៈក្តី រូបជីវិតិន្ទ្រិយក្តី ជា

បច្ច័យនៃពួកកងត្រារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌
ក្តី ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺនោអាសវក្ខន្ធទក្តី
កាមាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធនា ទិដ្ឋាសវៈ និងអវិជ្ជាសវៈផង នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធធ...។ បណ្ឌិតគប្បិចងជាចក្កៈ
ចុះ។ សហជាត គឺកាមាសវៈក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យនៃទិដ្ឋាសវៈ និងអវិជ្ជាសវៈ
ផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បណ្ឌិតគប្បិចងជា
ចក្កៈចុះ។

[៣៥៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុង
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសមនន្ត
រប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
មានវារៈ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងវិបាកប្ប
ច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣។ សេចក្តីបំប្រែញ។ ក្នុងមគ្គ
ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអ
វិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

ចប់ អនុលោម។

[៣៥៨] អាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។
អាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោអាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ។ អាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ផង នៃនោ
អាសវធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃនោ
អាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយតន្ត្រីប្បច្ច័យ។ នោអាសវធម៌ ជា
បច្ច័យនៃអាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្ប
ច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័
យ។ នោអាសវធម៌ ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ អាសវធម៌ក្តី នោ
អាសវធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃអាសវធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
បុរេជាតប្បច្ច័យ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃនោអាសវធម៌
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ

ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ អាសវធម៌ក្តី នោអាសវធម៌ក្តី ជាបច្ច័យនៃអាសវ
ធម៌ផង នៃនោអាសវធម៌ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[៣៥៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩
(ដូចគ្នា) ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

[៣៦០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ... ក្នុងន
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនសម
នន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងន
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៧
ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិ
ប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុងនោវិគត
ប្បច្ច័យ មានវារៈ៧។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ។

[៣៦១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ... ក្នុង
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ អនុលោមបទទាំងឡាយ (ចប់) បរិបូណ៌ (តែ
ប៉ុណ្ណោះ)... ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

ចប់ បច្ចុនីយានុលោម។

ចប់ អាសវទុកៈ។

សាសវទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៦២] សាសវធម៌ (ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ) អាស្រ័យនូវសាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធពក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កិ អាស្រ័យនូវសាសវក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ... វត្ថុ អាស្រ័យនូវវព្ពកខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ព្ពកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ នូវមហាកូត១... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដក្ការូប និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវព្ពកមហាកូត។ អនាសវធម៌ (ធម៌ដែលមិនមានអាសវៈ) អាស្រ័យនូវអនាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធពក្កិ អាស្រ័យនូវអនាសវក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ...។ សាសវធម៌ អាស្រ័យនូវអនាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវព្ពកអនាសវក្ខន្ធទ។ សាសវធម៌ក្កិ អនាសវធម៌ក្កិ អាស្រ័យនូវអនាសវធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវអនាសវក្ខន្ធទ នូវខន្ធធ...។ សាសវធម៌ អាស្រ័យនូវសាសវធម៌ផង នូវអនាសវធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវព្ពកអនាសវក្ខន្ធផង នូវព្ពកមហាកូតផង។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើនូវសាសវទុកៈ ឲ្យដូចគ្នានឹងលោកិយទុកៈ ក្នុងចូឡន្តរទុកៈចុះ មិនមានការធ្វើឲ្យប្លែកៗគ្នាទេ។

ចប់ សាសវទុកៈ។

អាសវសម្បយុត្តទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៦៣] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ នូវខន្ធធ...។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ
អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប
ដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ
មោហៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយ
ទោមនស្ស។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ
ក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ
ប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ នូវខន្ធធ... ខន្ធនាក្តី មោហៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស នូវខន្ធធ...។ ធម៌ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវ
ខន្ធទ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ នូវខន្ធធ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវ
មោហៈ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ វត្តអាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ត

មហាភូត៣ អាស្រ័យនូវមហាភូត១ មហាភូត១ អាស្រ័យនូវមហាភូត៣
មហាភូត២ អាស្រ័យនូវមហាភូត២... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប និង
ឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាភូត។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ
អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋ
យ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស
ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី
ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន
រូបក្តី អាស្រ័យនូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលច្រឡំ
ដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវមោហៈ
ផង នូវខន្ធធ២...។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ
ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវពួកមហាភូតផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវមោហៈផង។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌
ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង

នូវធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធនក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយ ទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈផង នូវមោហៈផង នូវ ខន្ធធ...។

[៣៦៤] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយ អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធន អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ នូវខន្ធធ...។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ ប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំ ដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើប កើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនក្តី មោហៈក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ នូវ ខន្ធធ...។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រាសចាក អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺខន្ធន អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ នូវខន្ធធ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកខន្ធអាស្រ័យ នូវវត្ថុ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រាសចាក អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំ ដោយឧទ្ធច្នៈ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែល

ប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ្វ ដែលច្រឡំ
ដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវមោហៈ
ផង នូវខន្ធទ្វ...។

[៣៦៥] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។ ធម៌ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺខន្ធនាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ
នូវខន្ធទ្វ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ នូវខន្ធទ្វ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវ
មោហៈ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស នូវមហាក្ខត១... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
និងឧបាទារូប អាស្រ័យនូវពួកមហាក្ខត។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ
អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្ប
ច្ច័យ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធន អាស្រ័យនូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយ
ទោមនស្ស។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ
ក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិ
ប្បច្ច័យ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធនក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវមោហៈ
ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ្វ ដែល
ច្រឡំដោយទោមនស្សផង នូវមោហៈផង នូវខន្ធទ្វ...។ ខន្ធនា អាស្រ័យនូវ

ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង នូវ
ខន្ធ២...។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈផង នូវធម៌ដែលប្រាកចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អធិបតិប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាក
អាសវៈផង នូវពួកមហាក្ខតផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយទោមនស្សផង នូវមោហៈផង។ ធម៌ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ដែលប្រាកចាកអាសវៈផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺខន្ធពាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ
នូវខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្សផង នូវមោហៈផង នូវខន្ធ២...។
បច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនេះចុះ។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៣៦៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុង
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងសមនន្ត
រប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៦ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៦
ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័
យ មានវារៈ៩ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងវិប្បយុត្ត

ប្បដ្ឋាន មានវារៈ៩ ក្នុងអត្ថប្បដ្ឋាន មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថប្បដ្ឋាន មានវារៈ៦
ក្នុងវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ៦ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ៩។

ចប់ អនុលោម។

[៣៦៧] ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាន គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយ
វិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាន គឺខន្ធពក្កិ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កិ អាស្រ័យនូវអហេតុកក្កន្ធ១ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ នូវ
ខន្ធធ២... មានអហេតុកប្បដិសន្ធិ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។

[៣៦៨] ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋាន គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ។ ធម៌ដែលប្រាសចាក
អាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះន
អារម្មណប្បដ្ឋាន គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាក
អាសវៈ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស
ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ វត្ត អាស្រ័យនូវ
ពួកខន្ធ នូវមហាភូត១... រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ ធម៌ដែលប្រាសចាក
អាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ដែល

ប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវ ពួកមហាភូតផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយ ទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវមោហៈផង។

[៣៦៩] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយ អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយ។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៣៧០] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយ អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ៣ អាស្រ័យនូវ ខន្ធ១ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ក្នុងអរូប នូវខន្ធ២...។ ធម៌ដែល ប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើប កើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំ ដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងអរូប ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែល ប្រកបដោយអាសវៈ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែល ប្រាសចាកអាសវៈក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ទើប កើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ៣ក្តី មោហៈក្តី អាស្រ័យនូវ ខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងអរូប នូវខន្ធ២...។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើប កើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺខន្ធ៣ អាស្រ័យនូវខន្ធ១ ដែល

ប្រាសចាកអាសវៈ ក្នុងអរូប នូវខន្ធ២... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួក
ខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវមោហៈ ដែល
ច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ មាន
បដិសន្ធិ រហូតដល់ពួកអសញ្ញសត្វ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ
អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាត
ប្បច្ច័យ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយ
វិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងអរូប។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ
អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ដែលប្រាសចាក
អាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺខន្ធ៣ អាស្រ័យនូវ
ខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវមោហៈផង ក្នុង
អរូប នូវខន្ធ២...។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួក
ខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នូវពួកមហាភូតផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវមោហៈផង។ មានវារៈ២។ ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ គឺ
មានវារៈ៩ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩។

[៣៧១] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺសម្បយុត្តកចេតនា
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ។ ធម៌ដែលប្រាសចាក

អាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនក
ម្មប្បច្ច័យ គឺវិប្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាក
អាសវៈ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រាសចាក
អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺសម្បយុត្តកចេតនា
អាស្រ័យនូវមោហៈ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺសម្បយុត្តកចេតនា អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង
នូវមោហៈផង។ ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ នអាហារប្បច្ច័យ នតន្ត្រិយប្បច្ច័យ
នឈានប្បច្ច័យ នមគ្គប្បច្ច័យ នសម្បយុត្តប្បច្ច័យ នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ នោ
នត្តិប្បច្ច័យ និងនោវិតតប្បច្ច័យ។

[៣៧២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងន
សមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងន
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៧ ក្នុង
នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុង
នកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាហារប្ប
ច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ
មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន

វារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ចប់ បច្ចុនីយៈ។

[៣៧៣] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុងនបុ
រេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៦ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្ត
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនោនត្ថិប្បដ្ឋយ
មានវារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុនីយៈ។

[៣៧៤] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ... ក្នុង
អនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋ
យ មានវារៈ២ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ២
ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងវិប្បយុត្ត
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ២ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ២។

ចប់ បច្ចុនីយានុលោម។

សហជាតវារៈ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

បច្ចុយវារៈ

[៣៧៥] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺមានវារៈ៣
ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធពក្ខិ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្ខិ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ និង
ខន្ធធ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងមោហៈ ដែលច្រឡំដោយ
ទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ វត្ថុ
ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ពួកខន្ធពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មហាភូត៣ ពឹងផ្អែក
នឹងមហាភូត១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដក្ការូប និងឧបាទារូប ពឹងផ្អែកនឹង
ពួកមហាភូត ពួកខន្ធដែលប្រាសចាកអាសវៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មោហៈ
ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកខន្ធដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ពឹងផ្អែកនឹង
មោហៈ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្ខិ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្ខិ
ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប
ដ្ឋយ គឺពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋាន
រូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាភូត ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ពឹងផ្អែកនឹងមោហៈ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា

ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយទោមនស្សក្តី មោហៈក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង និងធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង និងវត្ថុផង និងខន្ធធ... ខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង និងមោហៈផង និងខន្ធធ...។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង និងធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង និងពួកមហាភូតផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង និងមោហៈផង មោហៈ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្សផង និងវត្ថុផង។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង និងធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង និងវត្ថុផង និងខន្ធធ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង និងពួកមហាភូតផង ខន្ធនាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ

ផង នឹងមោហៈផង នឹងខន្ធ២... ខន្ធ៣ក្តី មោហៈក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ១
ដែលច្រឡំដោយទោមនស្សផង នឹងវត្តផង នឹងខន្ធ២...។

[៣៧៦] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣
ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺខន្ធ៣
ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ១ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង នឹងវត្តផង នឹងខន្ធ២...
ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ពួកខន្ធពឹងផ្អែកនឹងវត្ត ចក្ខុវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹង
ចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ ពួកខន្ធដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ត មោហៈ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស
ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ត។ ធម៌ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ
ពឹងផ្អែកនឹងវត្ត ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធពឹងផ្អែកនឹងមោហៈ ដែលច្រឡំ
ដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ ធម៌ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី
មោហៈក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ត។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ពឹងផ្អែកនឹង
ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នឹងធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង

ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធធ...។ ធម៌ដែលប្រាសចាក
អាសវៈ ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នឹងធម៌ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ
ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
ពីងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងវត្ថុផង។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌
ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង
នឹងធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ៍ប្បដ្ឋ
យ គឺខន្ធនា មោហៈក្តី ពីងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស
ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នឹងវត្ថុផង នឹងខន្ធធ...។
ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយ អនន្តរ្បដ្ឋយ និងអវិគតប្បដ្ឋយ។

[៣៧៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុង
បដ្ឋយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងវិបាក
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

ចប់ អនុលោម។

[៣៧៨] ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយ
វិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពីងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយ

វិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ពីងផ្អែកនឹង
ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
ខន្ធពក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពីងផ្អែកនឹងអហេតុកក្ខន្ធទ ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ នឹងខន្ធធ... មានអហេតុកក្ខន្ធដិសន្ធិដែរ រហូតដល់ពួក
អសញ្ញសត្វ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពីងផ្អែកនឹងចក្ខាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពីងផ្អែក
នឹងកាយាយតនៈ ពួកអហេតុកក្ខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ពីងផ្អែក
នឹងវត្ថុ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពីងផ្អែកនឹង
វត្ថុ។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ពីងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈផង នឹងធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះន
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
ពីងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង
នឹងវត្ថុផង។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៣៧៩] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៧
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩
ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងន
អាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនឈានប្ប
ដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ

មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បថ្នយ មានវារៈ៦ ក្នុងនោនត្តិប្បថ្នយ មាន
វារៈ៣ ក្នុងនោវិតតប្បថ្នយ មានវារៈ៣។

ការរាប់២យ៉ាងក្រៅពីនេះ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

ឯនិស្សយវារៈ ដូចគ្នានឹងបច្ចយវារៈដែរ។

សំសង្ការៈ

[៣៨០] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ។

[៣៨១] ក្នុងហេតុប្បថ្នយ មានវារៈ៦ ក្នុងអារម្មណប្បថ្នយ មានវារៈ៦ ក្នុង
អធិបតិប្បថ្នយ មានវារៈ៦ ក្នុងបច្ចយទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៦ ក្នុង
វិបាកប្បថ្នយ មានវារៈ១ ក្នុងអវិតតប្បថ្នយ មានវារៈ៦។

ចប់ អនុលោម។

[៣៨២] ធម៌ដែលប្រាកដាកអាសវៈ ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយ
វិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ច្រឡំនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ច្រឡំនឹងធម៌ ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ។ ហេ។

[៣៨៣] ក្នុងនហេតុប្បថ្នយ មានវារៈ២ ក្នុងនអធិបតិប្បថ្នយ មានវារៈ៦
ក្នុងនបុរេជាតប្បថ្នយ មានវារៈ៦ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បថ្នយ មានវារៈ៦ ក្នុង

នអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិបាក
ប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ
មានវារៈ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៦។

ការរាប់២យ៉ាងក្រៅពីនេះ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

ឯសម្បយុត្តវារៈ ដូចគ្នានឹងសំសង្ការដែរ។

បញ្ហាវារៈ

[២៨៤] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយហេតុ
ប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ទោសៈ ជាបច្ច័យនៃមោហៈផង នៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺពួកហេតុ ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ទោសៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃ
មោហៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយហេតុ

ប្បដ្ឋាន គឺពួកហេតុ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបដ្ឋាន នៃពួកសម្បយុត្តក
ក្នុងផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាន មោហៈ ដែល
ច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបដ្ឋាន
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បដ្ឋាន មានបដិសន្ធិដែរ។ ធម៌ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ ជាបដ្ឋាន នៃធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយហេតុ
ប្បដ្ឋាន គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបដ្ឋាន នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង ដោយហេតុប្បដ្ឋាន។ ធម៌
ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបដ្ឋាន នៃធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង
នៃធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាន គឺមោហៈ ដែល
ច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបដ្ឋាន
នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋា
ន។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជា
បដ្ឋាន នៃធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន គឺទោសៈក្តី
មោហៈក្តី ជាបដ្ឋាននៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយហេតុប្ប
ដ្ឋាន។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជា
បដ្ឋាន នៃធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន គឺទោសៈក្តី
មោហៈក្តី ជាបដ្ឋាន នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បដ្ឋាន។ ធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបដ្ឋាន នៃ
ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង

ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ គឺទោសៈក្តី មោហៈក្តី ជាបដ្ឋាយ នៃពួកសម្បយុត្តក ក្នុងផង នៃពួកចិត្តសុមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ។

[៣៨៥] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបដ្ឋាយនៃធម៌ ដែល ប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាយ គឺពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយ អាសវៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបដ្ឋាយនៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាយ គឺពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី មោហៈក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ។ ធម៌ដែល ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបដ្ឋាយនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាយ គឺពួកខន្ធ ដែល ច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈក្តី មោហៈក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ។ ធម៌ដែល ប្រាសចាកអាសវៈ ជាបដ្ឋាយនៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយ អារម្មណប្បដ្ឋាយ គឺ (បុគ្គលឱ្យ) នូវទាន... នូវសីល... នូវឧបោសថកម្ម... ហើយពិចារណានូវកុសលនោះ នូវពួកកុសល ដែលសន្សំហើយ ក្នុង កាលមុន... អំពីឈាន... ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ នូវមគ្គ... នូវផល... នូវនិព្វាន... ឯព្រះនិព្វាន ជាបដ្ឋាយនៃការពិចារណា នូវគោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាយ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណានូវពួក កិលេស ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដែលលះបង់ហើយ ពិចារណានូវពួក កិលេស ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ក្នុងកាលមុន... នូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ... ឃើញ

នូវពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន។
សេចក្តីត្រេកអរ មិនមានក្នុងពួកខន្ធនេះទេ។ បុគ្គលឃើញនូវរូប ដោយ
ទិព្វចក្ខុ ឮនូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតធាតុ ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល អ្នក
ប្រកបដោយចិត្ត ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ
អាកាសានញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ អាកិញ្ញញ្ញា
យតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោដ្ឋញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ពួកខន្ធដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃការពិចារណា នូវឥទ្ធិវិញ្ញាណ ចេតោបរិ
យញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបគញ្ញាណ និងអនាគ
តំសញ្ញាណ និងមោហៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រាសចាក
អាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
គឺ (បុគ្គលឲ្យ) នូវទាន... នូវសីល... ធ្វើឧបោសថកម្ម ហើយត្រេកអរ
រីករាយ នឹងកុសលនោះ រាគៈកើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវកុសលនោះ ទិដ្ឋិ
កើតឡើង វិចិកិច្ឆា... ឧទ្ធច្ចៈ... ទោមនស្ស កើតឡើង នូវពួកកុសល ដែល
សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន... ចេញអំពីឈាន នូវឈាន... នូវចក្ខុ... នូវវត្ថុ...
ត្រេកអរ រីករាយ នឹងពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ រាគៈ ព្រោះប្រារព្ធ
នូវខន្ធនោះ... ទិដ្ឋិ ទោមនស្ស វិចិកិច្ឆា... ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង។ ធម៌ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌
ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ...
នូវវត្ថុ... ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំ

ដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកខន្ធ ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រាសចាក
អាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ
យ គឺពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួក
ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
ផង នូវមោហៈផង។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រាសចាក
អាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ
គឺពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី មោហៈក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវ
ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈផង នូវមោហៈផង។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃ
ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធ ដែល
ច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី
កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំ
ដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវមោហៈផង។

[៣៨៦] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍ធិបតិ និង
សហជាតាធិបតិ។ អារម្មណ៍ធិបតិ គឺពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ
កើតឡើង ព្រោះធ្វើនូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ឲ្យជាទីគោរព។
ឯសហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃ

ពួកសម្បជ្ឈុត្តកក្ខន្ធ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ អធិបតិធម៌ ដែល
ច្រឡំដោយទោមនស្ស ជាបច្ច័យនៃមោហៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត គឺអធិបតិធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បជ្ឈុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ អធិបតិធម៌ ដែលច្រឡំ
ដោយទោមនស្ស ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បជ្ឈុត្តកក្ខន្ធផង នៃមោហៈផង នៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រាសចាក
អាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ
(បុគ្គល) ទាន... សីល... ធ្វើនូវឧបោសថកម្ម ឲ្យជាទីគោរព ហើយ
ពិចារណានូវពួកកុសល ដែលបានសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន... ចេញអំពី
ឈាន ឈាន... ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ មគ្គ... ផល... ធ្វើនូវ
ព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ឯព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យនៃ
គោត្រភូ វោទានៈ មគ្គ និងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ឯសហជាតាធិប
តិ គឺអធិបតិធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បជ្ឈុត្តក

ក្នុងផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ គឺ (បុគ្គល) ទាន... សីល... ធ្វើ
នូវឧបោសថកម្ម ធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ
រាគៈ ធ្វើនូវកុសលនោះ ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិក៍កើតឡើង
ពួកកុសល ដែលបានសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន... អំពើឈាន... ចក្ក...
វត្ថុ... ធ្វើនូវពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ
រីករាយ រាគៈ ធ្វើនូវពួកខន្ធនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយកើតឡើង ទិដ្ឋិក៍
កើតឡើង។

[៣៨៧] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអនន្តរ្យប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធមុនៗ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ ដោយអនន្តរ្យប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអនន្តរ្យប្បច្ច័យ គឺពួកខន្ធមុនៗ ដែល
ច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា និងច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជា
បច្ច័យនៃមោហៈក្រោយៗ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
និងច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ដោយអនន្តរ្យប្បច្ច័យ ពួកខន្ធដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ ជាបច្ច័យនៃរុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរ្យប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយអនន្តរ្យប្បច្ច័យ។ ពួកខន្ធមុនៗ ដែលច្រឡំ

ដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រ និងច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ ជាបច្ច័យនៃ ពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្សផង ច្រឡំដោយវិចិត្រផង ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈផង និងមោហៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែល ប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអនន្តរ ប្បច្ច័យ គឺមោហៈមុនៗ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រ និងច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ ជាបច្ច័យនៃមោហៈក្រោយៗ ដែលច្រឡំដោយ ទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រ ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ និងមោហៈ ដោយ អនន្តរប្បច្ច័យ ពួកខន្ធមុនៗ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួក ខន្ធក្រោយៗ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម ជា បច្ច័យនៃគោត្រភូ និងផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែល ប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយ អនន្តរប្បច្ច័យ គឺមោហៈមុនៗ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយ វិចិត្រ និងច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលច្រឡំ ដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រ និងច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ ដោយ អនន្តរប្បច្ច័យ អារជ្ជនា (ការពិចារណា) ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែល ប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង ធម៌ដែលប្រាសចាក អាសវៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺមោហៈមុនៗ ដែលច្រឡំដោយ ទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រ និងច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈ ជាបច្ច័យនៃពួក ខន្ធក្រោយៗ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រ ច្រឡំដោយ

ឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ ដោយអនន្តរឃ្ល័យ អាវជ្ជនា ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និង
មោហៈ ដោយអនន្តរឃ្ល័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយ
អនន្តរឃ្ល័យ គឺពួកខន្ធមុនៗ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយ
វិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ
ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា និងច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
ដោយអនន្តរឃ្ល័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយ
អនន្តរឃ្ល័យ គឺពួកខន្ធមុនៗ ច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយ
វិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃមោហៈក្រោយៗ ដែល
ច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា និងច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ដោយ
អនន្តរឃ្ល័យ ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរឃ្ល័យ។
ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ និងធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយ
អនន្តរឃ្ល័យ គឺពួកខន្ធមុនៗ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយ
វិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ
ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និង
មោហៈ ដោយអនន្តរឃ្ល័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃ

ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩។ ជា
បច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩។ ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញមញ្ញប្ប
ច្ច័យ គឺមានវារៈ៦។ ជាបច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩។

[៣៨៨] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូប
និស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺពួកខន្ធ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូប
និស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺពួកខន្ធ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ និង
មោហៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ
ផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូប
និស្ស័យ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិត្តា ច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រាសចាក
អាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័
យ បានដល់ អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។
បេ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយឲ្យទាន នូវសីល...។

បេ។ បញ្ញា កាយិកសុខ សេនាសនៈ... អាស្រ័យនូវមោហៈ ហើយញ្ចៀង
សមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា។ បេ។ បញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ និង
មោហៈ ជាបច្ច័យនៃសទ្ធា និងមោហៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌
ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និង
បកតូបនិស្ស័យ។ បេ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺបុគ្គលអាស្រ័យនូវសទ្ធា ហើយ
ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ សីល...។ បេ។ បញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ រដូវ
ភោជន សេនាសនៈ... អាស្រ័យនូវមោហៈ ហើយសម្លាប់សត្វ។ បេ។ បំបែក
សង្ឃ សទ្ធាក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃរាគៈ។ បេ។ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈផង ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។
ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺសទ្ធា... សីល... មោហៈ ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែល
ច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ បេ។
ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយ
វិចិកិច្ឆា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ មូល បណ្ឌិតគប្បីសួរចុះ

ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្នៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង នៃ
មោហៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី
ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ
ផង នៃធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បាន
ដល់អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ។ ឯបកតូបនិស្ស័យ គឺពួក
ខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈក្តី
មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយ
វិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈផង នៃមោហៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[៣៨៩] ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រាសចាក
អាសវៈ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាន និងវត្តបុរេ
ជាន។ អារម្មណបុរេជាន គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ... ឃើញច្បាស់នូវវត្ថុ ថាមិន
ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញនូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮនូវសំឡេង
ដោយទិព្វសោតធាតុ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ផោដ្ឋព្វា
យតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ។ ឯវត្តបុរេជាន គឺចក្ខាយតនៈ (ជា
បច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជា
បច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង នៃមោហៈផង ដោយបុរេ
ជានប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណបុរេជាន
និងវត្តបុរេជាន។ អារម្មណបុរេជាន គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ... ត្រេកអរ

វិករាយ នឹងវត្ត រាគៈក៏កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវវត្តនោះ។ ហេ ទោមនស្ស
កើតឡើង។ ឯវត្តបុរេជាត គឺវត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណបុរេជាត និងវត្តបុរេជាត។
អារម្មណបុរេជាត គឺនូវចក្ក... ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំ
ដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវ
វត្ត។ ឯវត្តបុរេជាត គឺវត្ត ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយ
ទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង នៃមោហៈផង ដោយ
បុរេជាតប្បច្ច័យ។

[៣៩០] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រាសចាក
អាសវៈ ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ច័យជាត គឺពួកខន្ធ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ច័យ
ជាតប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ច័យជាត គឺពួកខន្ធ
ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយបច្ច័យ
ជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ច័យជាត គឺពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស

ច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ
ដែលកើតមុន ដោយបច្ច័យជាតិប្បច្ច័យ។

[៣៩១] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអាសវៈនប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩ ឯអារជ្ជនាភ្នំ រុ
ដ្ឋានៈក្តី មិនមានទេ។

[៣៩២] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺចេតនា ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយកម្ម
ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតិ និងនានាខណិកៈ។ សហជាតិ គឺចេតនា
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្ប
ច្ច័យ។ ឯនានាខណិកៈ គឺចេតនា ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃ
ពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែល
ច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ
នៃមោហៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃ
ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺចេតនា ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលច្រឡំដោយ

ទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យនៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃមោហៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាត និងនានាខណិ
កៈ។ សហជាត គឺចេតនា ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។
ឯនានាខណិកៈ គឺចេតនា ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួកវិបា
កក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ។

[៣៩៣] ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រាសចាក
អាសវៈ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ១។

[៣៩៤] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺពួកអាហារ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអាហារប្បច្ច័
យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រាសចាក
អាសវៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺអាហារ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអាហារប្បច្ច័យ ពួកអាហារ ដែល
ច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យ
នៃមោហៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ។ ធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង

ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺពួកអាហារ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ពួកអាហារ ដែលច្រឡំដោយ
ទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យនៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃមោហៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺពួកអាហារ ដែលប្រាសចាក
អាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយអាហារប្បច្ច័យ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ កតឡិដ្ឋារាហារ ជាបច្ច័យនៃ
កាយនេះ ដោយអាហារប្បច្ច័យ។

[៣៩៥] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ដោយតន្ត្រីយប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៤ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឈានប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៤ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៤ ជា
បច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៦។

[៣៩៦] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រាសចាក
អាសវៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត។
សហជាត គឺពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ។ ឯបច្ឆាជាត គឺពួកខន្ធ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្ត

ប្បដ្ឋិយ។ ធម៌ដែលប្រាកដចាកអាសវៈ ជាបដ្ឋិយនៃធម៌ ដែលប្រាកដចាកអាសវៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ បានដល់សហជាតិ បុរេជាតិ និងបច្ឆាជាតិ។ សេចក្តី បំប្រួញ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារចុះ។ ធម៌ដែលប្រាកដចាកអាសវៈ ជាបដ្ឋិយនៃ ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ បានដល់បុរេជាតិ គឺវត្ត ជាបដ្ឋិយនៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ។ ធម៌ដែលប្រាកដចាកអាសវៈ ជាបដ្ឋិយនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយ អាសវៈផង នៃធម៌ដែលប្រាកដចាកអាសវៈផង ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ បានដល់បុរេជាតិ គឺវត្ត ជាបដ្ឋិយនៃពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈផង នៃមោហៈផង ដោយវិប្បយុត្ត ប្បដ្ឋិយ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រាកដចាកអាសវៈក្តី ជាបដ្ឋិយនៃធម៌ ដែលប្រាកដចាកអាសវៈ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ បានដល់ សហជាតិ និងបច្ឆាជាតិ។ សហជាតិ គឺពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយ ទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈក្តី មោហៈក្តី ជាបដ្ឋិយ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ។ ឯបច្ឆាជាតិ គឺពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈក្តី មោហៈក្តី ជាបដ្ឋិយនៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ។

[៣៩៧] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបដ្ឋិយនៃធម៌ ដែល ប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋិយ គឺមានវារៈ១។ ធម៌ដែល ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបដ្ឋិយនៃធម៌ ដែលប្រាកដចាកអាសវៈ ដោយអត្ថិ ប្បដ្ឋិយ បានដល់សហជាតិ និងបច្ឆាជាតិ។ សហជាតិ គឺពួកខន្ធ ដែល

ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ
ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយ
ឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យនៃមោហៈផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្តិប្ប
ច្ច័យ។ ឯបច្ចាជាត គឺពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃ
កាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ គឺប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័
យដែរ។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រាសចាក
អាសវៈ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ចាជាត អាហារ
និងឥន្ទ្រិយ។ សេចក្តីបំប្រួញ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារចុះ។ ធម៌ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអត្តិ
ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺមោហៈ ដែលច្រឡំ
ដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យនៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ ឯបុរេជាត គឺ (បុគ្គល) នូវចក្ខុ...
ហើយត្រេកអរ រីករាយ នឹងវត្ថុ រាគៈ ប្រារព្ធនូវវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង
ទិដ្ឋិកើតឡើង វិចិត្រា... ឧទ្ធច្ចៈ... ទោមនស្ស កើតឡើង វត្ថុ ជាបច្ច័យ
នៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង ធម៌
ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និង
បុរេជាត។ សហជាត គឺមោហៈ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយ

វិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ជាបច្ច័យនៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ឯបុរេជាន គឺ (បុគ្គល) នូវ
ចក្ខុ... ពួកខន្ធដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចៈ និងមោហៈ ប្រារព្ធនូវវត្ថុ ទើបកើតឡើង។ ធម៌ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេ
ជាត។ សហជាត គឺខន្ធ១ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យនៃ
ខន្ធ៣ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ២... ខន្ធ១ ដែលច្រឡំដោយទោមនស្ស
ច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យនៃខន្ធ៣
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ២... ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអត្ថិ
ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ច័យជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ។
សហជាត គឺពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ពួកមហាភូតក្តី ជា
បច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពួកខន្ធដែលច្រឡំ
ដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ជា
បច្ច័យនៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពួកខន្ធដែលច្រឡំ
ដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិត្រា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក្តី វត្ថុក្តី ជា
បច្ច័យនៃមោហៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ បច្ច័យជាត គឺពួកខន្ធ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈក្តី កពឡិដ្ឋារាហារក្តី ជាបច្ច័យនៃកាយនេះ ដោយអ
ត្ថិប្បច្ច័យ បច្ច័យជាត គឺពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី រូបជីវិតិន្ទ្រិយ

ជាបច្ច័យនៃពួកកងក្តាររូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយអត្ថិប្ប
ច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរេជាត។ សហជាត គឺខន្ធ១ ដែលច្រឡំ
ដោយទោមនស្ស ច្រឡំដោយវិចិកិច្ចា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្នៈក្តី មោហៈក្តី ជា
បច្ច័យនៃខន្ធនាផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
ខន្ធ២...។

[៣៩៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុង
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអនន្តរ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសមនន្ត
រ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
មានវារៈ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៣
ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងវិបាកប្ប
ច្ច័យ មានវារៈ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៤ ក្នុងណានប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុង
សម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៦ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័
យ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

ចប់ អនុលោម។

[៣៩៩] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្ប
ច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ
ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃ
ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយ
អារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្ប
ច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយតន្ត្រីប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ដោយ
អារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែល

ប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាត
ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្ប
ច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី ជា
បច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ដែលប្រាសចាក
អាសវៈផង ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ។

[៤០០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩
ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

ចប់ បច្ចនីយៈ។

[៤០១] ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ... ក្នុងនអធិបតិ
ប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ សេចក្តីបំប្រួញ... ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
សេចក្តីបំប្រួញ... ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ

មានវារៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ក្នុងនោនត្ថិប្បថ្នយ មាន
វារៈ៩ ក្នុងនោវិតតប្បថ្នយ មានវារៈ៩។

ចប់ អនុលោមប្បថ្ននិយៈ។

[៤០២] ក្នុងអារម្មណប្បថ្នយ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បថ្នយ... ក្នុង
អធិបតិប្បថ្នយ មានវារៈ៥ សេចក្តីបំប្រួញ អនុលោមគណនា... ក្នុងអវិ
តតប្បថ្នយ មានវារៈ៩។

ចប់ បច្ចនិយានុលោម។

ចប់ អាសវសម្បយុត្តទុកៈ។

អាសវសាសវទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៤០៣] ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជា
អាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺ
ទិដ្ឋាសវៈ និងអវិជ្ជាសវៈ អាស្រ័យនូវកាមាសវៈ បណ្ឌិតគប្បីចងជាចក្កៈចុះ
អវិជ្ជាសវៈ អាស្រ័យនូវភវាសវៈ បណ្ឌិតគប្បីចងជាចក្កៈចុះ អវិជ្ជាសវៈ
អាស្រ័យនូវទិដ្ឋាសវៈ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជា
អាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ក្តី អាស្រ័យនូវពួកអាសវៈ។ ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈក្តី

ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ជា
អាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
ទិដ្ឋាសវៈ អវិជ្ជាសវៈ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ និងចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវ
កាមាសវៈ នូវភវាសវៈ... បណ្ឌិតគប្បីចងជាចក្កៈចុះ។ ធម៌ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប
ដ្ឋយ គឺខន្ធតក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ នូវខន្ធធ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ វត្ថុ អាស្រ័យ
នូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ នូវមហាភូត១...។ ធម៌ជាអាសវៈ ទាំង
ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែ
មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺពួកអាសវៈ
អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ។
ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ
តែមិនមែនជាអាសវៈក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែ
មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធតក្តី ពួក
អាសវៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ
តែមិនមែនជាអាសវៈ នូវខន្ធធ...។ ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយ
អាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺទិដ្ឋាសវៈ អវិជ្ជាសវៈ អាស្រ័យនូវកាមាសវៈផង នូវ

ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង បណ្ឌិតគប្បីចងជាចក្កៈយ៉ាងនេះចុះ។ ធម៌ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអាសវៈ
ទាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែ
មិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែ
មិនមែនជាអាសវៈផង នូវពួកអាសវៈផង នូវខន្ធធ...។ ធម៌ជាអាសវៈ
ទាំងប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជា
អាសវៈក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាគី ទិដ្ឋាសវៈក្តី អវិជ្ជាសវៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង
នូវកាមាសវៈផង នូវខន្ធធ... ចក្កៈ។ សេចក្តីបំប្រួញ។

បដិច្ចវារៈក្តី សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសង្គវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី មានប្រការយ៉ាងនេះឯង អាសវៈទុកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត
គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ មិនមានសេចក្តីផ្សេងគ្នាទេ។

បញ្ហាវារៈ

ក្នុងបញ្ហាវារៈ បណ្ឌិតមិនគប្បីធ្វើនូវលោកុត្តរៈ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ និងអារម្មណ
ប្បដ្ឋយទេ គប្បីធ្វើថា ពួកសេក្ខបុគ្គល ពិចារណានូវគោត្រភូ ពិចារណានូវ
វោទានៈចុះ បើដឹងបទទាំងអស់ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយហើយ គប្បីធ្វើចុះ។

[៤០៤] ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជា
អាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអនន្តរឫច្ច័យ គឺពួកអាសវៈមុនៗ
ជាបច្ច័យនៃពួកអាសវៈក្រោយៗ ដោយអនន្តរឫច្ច័យ។ ធម៌ជាអាសវៈ
ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែ
មិនមែនជាអាសវៈ ដោយអនន្តរឫច្ច័យ គឺពួកអាសវៈមុនៗ ជាបច្ច័យនៃ
ពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយ
អនន្តរឫច្ច័យ ពួកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរឫច្ច័យ។
ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអាសវៈ ទាំង
ប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជា
អាសវៈផង ដោយអនន្តរឫច្ច័យ គឺពួកអាសវៈមុនៗ ជាបច្ច័យនៃពួក
អាសវៈក្រោយៗផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអនន្តរឫច្ច័យ។
ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយអនន្តរឫច្ច័យ គឺ
ពួកខន្ធមុនៗ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកខន្ធក្រោយៗ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ
ដោយអនន្តរឫច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រភូ អនុលោម (ជា
បច្ច័យ) នៃវោទានៈ អារជ្ជនា ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយអនន្តរឫច្ច័យ។ ធម៌ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអាសវៈ
ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអនន្តរឫច្ច័យ គឺពួកខន្ធមុនៗ ដែល

ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួកអាសវៈ
ក្រោយៗ ដោយអនន្តរឫច្ច័យ អារជ្ជនា ជាបច្ច័យនៃពួកអាសវៈ ដោយ
អនន្តរឫច្ច័យ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង ដោយអនន្តរឫច្ច័យ គឺ
ពួកខន្ធមុនៗ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកអាសវៈក្រោយៗផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយអនន្តរឫ
ច្ច័យ អារជ្ជនា ជាបច្ច័យនៃពួកអាសវៈផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
ដោយអនន្តរឫច្ច័យ។ ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជា
អាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអនន្តរឫច្ច័យ គឺពួកអាសវៈមុនៗ
ក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកអាសវៈក្រោយៗ ដោយអនន្តរ
ឫច្ច័យ។ ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយអនន្តរឫច្ច័យ គឺពួក
អាសវៈមុនៗក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកខន្ធក្រោយៗ
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយអនន្តរឫច្ច័យ
ពួកអាសវៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យនៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរឫ
ច្ច័យ។ ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រកបដោយ
អាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអាសវៈ ទាំង

ប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជា
អាសវៈផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺពួកអាសវៈមុនៗក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
ក្តី ជាបច្ច័យនៃពួកអាសវៈក្រោយៗផង នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ។

បទទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនេះចុះ។ ឯក្នុងអាសវៈទុកៈ អនន្តរ
ប្បច្ច័យ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើឲ្យដូចគ្នានឹងបច្ច័យនេះដែរ។ អារជ្ជនាក្តី វុដ្ឋានៈក្តី
លោកបានសំដែងហើយយ៉ាងនេះ។ សេចក្តីបំប្រញ បទទាំងអស់ ចប់
សព្វគ្រប់ហើយ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើឲ្យដូចគ្នានឹងអាសវៈទុកៈចុះ មិនមាន
ផ្សេងគ្នាទេ។

ចប់ អាសវៈសាសវៈទុកៈ។

អាសវៈអាសវៈសម្បយុត្តទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៤០៥] ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអាសវៈ
ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺទិដ្ឋាសវៈក្តី
អវិជ្ជាសវៈក្តី អាស្រ័យនូវកាមាសវៈ បណ្ឌិត គប្បីចងជាចក្កៈចុះ អវិជ្ជាសវៈ
អាស្រ័យនូវភវាសវៈ ចក្កៈ អវិជ្ជាសវៈ អាស្រ័យនូវទិដ្ឋាសវៈ។ ធម៌ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអាសវៈ
ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធ អាស្រ័យនូវពួកអាសវៈ។ ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយ

អាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈក្តី អាស្រ័យ
នូវធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប
ថ្នយ គឺទិដ្ឋាសវៈក្តី អវិជ្ជាសវៈក្តី ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី អាស្រ័យនូវ
កាមាសវៈ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ (បណ្ឌិតគប្បីចង) ជាចក្កៈទាំងអស់។
ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែ
មិនមែនជាអាសវៈ នូវខន្ធធ...។ ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ
អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺពួកអាសវៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ។ ធម៌ជាអាសវៈ ទាំង
ប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជា
អាសវៈក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជា
អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺខន្ធនាក្តី ពួកអាសវៈក្តី
អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ នូវ
ខន្ធធ...។ ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជា
អាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែ
មិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បថ្នយ គឺទិដ្ឋាសវៈ
និងអវិជ្ជាសវៈ អាស្រ័យនូវកាមាសវៈផង នូវពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
(ចង) ជាចក្កៈទាំងអស់ចុះ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែន

ជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនា អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ
តែមិនមែនជាអាសវៈផង នូវពួកអាសវៈផង នូវខន្ធធ...។ ធម៌ជាអាសវៈ
ទាំងប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជា
អាសវៈក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នូវធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធនាក្តី ទិដ្ឋាសវៈក្តី អវិជ្ជាសវៈក្តី អាស្រ័យនូវខន្ធទ
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង នូវកាមាសវៈផង នូវ
ខន្ធធ... ចក្កៈ។ បច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះចុះ។

[៤០៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុង
អធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩។
សេចក្តីបំប្រួញ។ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ឯវិបាកប្បដ្ឋយ មិនមានវារៈ
ទេ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ៩។

[៤០៧] ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអាសវៈ
ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយ គឺន
ហេតុមូលកៈ មិនមានទេ។ ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ និងនបច្ចាជាតប្បដ្ឋ
យ។ សេចក្តីបំប្រួញ។

[៤០៨] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុង
នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។ ការរាប់ទាំង២យ៉ាងក្រៅពីនេះក្តី សហជាត
វារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសង្កវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី (ចប់)
បរិបូណ៌ហើយ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ។

បញ្ហាវារៈ

[៤០៩] ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជា
អាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។ ធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺពួក
ហេតុ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ។

[៤១០] ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជា
អាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។
ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
គឺពួកខន្ធដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ កើតឡើង
ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ។

ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជា
អាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួកអាសវៈ
កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែន
ជាអាសវៈ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺពួក
អាសវៈក្តី ពួកអាសវៈសម្បយុត្តកក្ខន្ធក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកខន្ធ
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ។ ធម៌ជាអាសវៈ ទាំង
ប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជា
អាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយ
អារម្មណ៍ប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣។

អធិបតិប្បច្ច័យ មានគុករម្មណ៍ ដូចគ្នានឹងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យដែរ។
អនន្តរប្បច្ច័យ ដូចគ្នានឹងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យដែរ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើដូចពាក្យ
ថា ពួកខន្ធមុនៗចុះ។ សមនន្តរប្បច្ច័យ សហជាតប្បច្ច័យ អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័
យ និស្សយប្បច្ច័យ និងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ដូចគ្នានឹងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ
ដែរ មិនមានការចែកទេ គ្រាន់តែមានវារៈ៣ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
ទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ។

[៤១១] ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ

គឺមានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៣ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩ ជាបច្ច័យ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយនត្តិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិគតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអវិគតប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ៩។

[៤១២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

[៤១៣] ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ

យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយ
អាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័
យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។
ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។
ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជា
អាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអាសវៈ
ទាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នៃធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែ
មិនមែនជាអាសវៈផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាត
ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ជាអាសវៈ ទាំង
ប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជា
អាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជា

បច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។ ធម៌
ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈក្តី ធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែ
មិនមែនជាអាសវៈក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ
ផង នៃធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ។

[៤១៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩
ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ៩ ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ៩។

[៤១៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ សេចក្តី
បំប្រួញ... ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
មានវារៈ៤ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ៤
ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ៤ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៤។

[៤១៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ... ក្នុង
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ៩ អនុលោមបទទាំងឡាយ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ផង
ចុះ... ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ៩។

ចប់ អាសវៈអាសវៈសម្បយុត្តទុកៈ។

អាសវៈវិប្បយុត្តសាសវៈទុកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៤១៧] ធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវ
ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺខន្ធសក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កិ អាស្រ័យនូវខន្ធទ ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រកបដោយអាសវៈ នូវខន្ធធ... ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ
វត្ថុ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ពួកខន្ធអាស្រ័យនូវវត្ថុ នូវមហាភូត១...។ ធម៌
ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែល
ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប
ដ្ឋយ គឺមានវារៈ៣។ លោកិយទុកៈ ក្នុងចូឡន្តរទុកៈយ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បី
ឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះចុះ មិនមានការធ្វើឲ្យផ្សេងៗគ្នាទេ។ សេចក្តីបំប្រួញ។

ចប់ អាសវវិប្បយុត្តសាសវទុកៈ។

ចប់ ភាគ១០០។